

Minister Stresemann maści wodę...

Mimo mowy bytomskiej Hergta, Niemcy pragną pokoju?! — Zarzuty Foerstera i Mertensa bezpodstawne?... — Kłamie Stresemann.

Genewa, 16. 9. (PAT) Min. Stresemann przyjął dziś wieczorem przedstawicieli prasy międzynarodowej, wobec których złożył oświadczenie co do stanowiska Niemiec względem Ligi Narodów oraz względem prac tegorocznego Zgromadzenia Ligi. Minister stwierdził, że generalna dyskusja Zgromadzenia Ligi była w wysokim stopniu pożyteczna, albowiem umożliwiła zgodną wymianę poglądów w sprawie sposobów i dróg do utrwalenia pokoju. **Polityka zagraniczna Rzeszy, dążąca do porozumienia ze wszystkimi narodami (?)** została zaaprobowana nie tylko przez stronnictwa, reprezentowane w rządzie, lecz również przez większość opozycji (?) (a Hergt w Bytomiu?! Przyp. Red.). Przystąpienie Niemiec do fakultatywnej klauzuli o **obowiązkowym rozjemstwie haskiego trybunału międzynarodowego** jest powszechnie uznawane za fakt o doniosłym znaczeniu. Oświadczenie min. Brianda pozwala mieć nadzieję, że również Francja wycofa swoje zastrzeżenia, z którymi dotychczas wiązała sprawę przystąpienia do wzmiankowanej klauzuli statutu trybunału haskiego.

Następnie min. Stresemann w sposób zdecydowany zwrócił się przeciwko zawartym w niektórych dziennikach francuskich zarzutom, jakoby polityka pokojowa Niemiec oraz ich

stanowisko względem Ligi Narodów i względem traktatów locarneńskich **było nieszczerze** i jakoby Niemcy kryły jakieś zgola inne zamiary. **Spełniają ostro potępił min. Stresemann oskarżenia i oszczerstwa, (?)** z jakimi na łamach niemieckiego czasopisma „Menschheit“ występują prof. Foerster i Mertens. Co się tyczy prac Ligi Narodów, dotyczących przygotowania międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej, min. Stresemann zapowiedział, że delegacja niemiecka zajmie stanowisko w tej sprawie na plenum Zgromadzenia Ligi. Niemcy, mówił Stresemann, są w najwyższym stopniu **zainteresowane w rozbrojeniu powszechnym, (?)** które było przewidziane w Traktacie Wersalskim i które stanowi przyszłość Ligi Narodów.

Prof. Foerster w swym długim życiowie nie był na kłamstwie ani oszczerstwie przyłapanym, czego o sobie p. Stresemann powiedzieć nie może, gdyż zalicza on się do tego obozu, który kłamstwo z „patriotyzmu“ uważa jako cnotę narodową. Ze stylizacji PAT-a wynikałoby, jakoby urzędowa agencja polska gromiła oszczerstwa prof. Foerstera. Wynika to jedynie ze znanej nieudolności literackiej odnośnego współpracownika PAT-a.

Tygodniowy przegląd polityki zagranicznej.

Ósme zgrupowanie Ligi Narodów przyniosło nową niespodziankę: wyrzucenie Belgii z Rady Ligi. Belgia ubiegała się o ponowną wybieralność, jak przed rokiem Polska. A podczas, gdy przeciw kandydaturze zeszlórocznej Polski Niemcy podnieśli agitację niczem nie gardzącą, i cała prasa europejska i pozaeuropejska w napięciu oczekiwała wyniku wyborów, które wypadły nadzwyczaj pomyślnie dla Polski, to ponowny wybór Belgii wydawał się pewny ponad wszelką wątpliwość, tem więcej, że ponoć delegacja 38 państw przyrzekła Belgii poparcie. Fakt, że zyskała 29 zamiast 35 dowodzi wartości przyrzeczeń w polityce.

Belgia jest oburzona, aczkolwiek jej delegat socjalistyczny, minister spraw zagranicznych Vandervelde, zapewniał zgromadzenie, że Belgia nie odsunie się od Ligi. Żal Belgii skierowany jest głównie w stronę Niemiec. Niemcy bowiem porażkę Belgii ogłaszają jako przegraną Francji, a tem samem jako zwycięstwo swoje. Ale rzekome zwycięstwo Niemiec może z czasem okazać się jako klęska. We Francji i Belgii bowiem część opinii zbytnio dała się bałamucić zręcznej propagandzie niemieckiej. Zawód, jaki Belgie obecnie spotkał, znacznie się przyczyni do ochłodzenia stosunków z Prusakami. Sprawa polskiej rezolucji przeciw wojnie może wobec powyższego wypadku nabrać korzystniejszego obrotu. Wbrew tendencyjnym wiadomościom agencji prasowych zagranicznych, polski wniosek wciąż jest głównym tematem obecnego zgromadzenia. W przyszłym tygodniu zapowiedziany jest przyjazd min. Zaleskiego do Genewy. Należy się spodziewać, że wniosek ten wówczas znowu odżyje w swej formie pierwotnej.

Jest to pierwszy krok, jaki polski rozum stanu podjął samodzielnie na terenie międzynarodowym. Powodzenie, jakie nas spotkało, powinno zachęcić do dalszej pracy w tej dziedzinie. Polska dyplomacja powinna zaznajomić Ligę Narodów z polskim projektem rozwiązania sprawy **Prus Wschodnich**. Zjazd patriotów niemieckich w Berlinie stwierdził, że Prusy Wschodnie upadają gospodarczo i wyludniają się. Myśmy już dawno zwrócili na to uwagę, że podobnie jak Irlandja nie była te-

renem kolonijacym dla Anglii, tak też Prusy Wschodnie nie stanowią przynęty dla Niemców. Jedyne rozwiązanie jest **zneutralizowanie Prus Wschodnich na wzór Szwajcarii**, który to projekt wiele lat przed wojną poruszał prof. W. Lutosławski a po wojnie p. St. Srokowski.

Inaczej może się zdarzyć, że Litwa zajmie zbrojnie jeśli nie całe Prusy Wschodnie, to ich część litewską. Może być, że właśnie tą drogą rozwiązana zostanie sprawa Prus Wschodnich. Niemcy, aby wzmocnić Litwinów przeciw Polsce, w końcu będą gotowi nawet Prusy Wschodnie im odstąpić. Inaczej nie można wyobrazić sobie, aby butne Prusaki tak spokojnie zniosły zniewagę w Kłajpedzie, o których tak często się rozpisywa.

Wybory w Jugosławii dały dowód, że partje polityczne utrzymały swój stan posiadania i że w najbliższych latach zmian oczekiwać nie należy. Ubyło głosów radykałom, partji wbrew nazwie konserwatywnej. Po zgonie Pasicza zabrakło wśród radykałów jednostki wybitnej, którą skupiała dokoła siebie wszystkich posłów. Ale w porównaniu z latami ubiegłymi, kiedy Chorwaci Radicza grozili oderwaniem się od Jugosławii, naprawa stosunków wewnętrznych jest widoczną.

W Hiszpanji po 4-letniej dyktaturze gen. Primo de Rivera poczynił kroki celem stopniowego przywrócenia parlamentaryzmu. Tak tłumaczy on dekret o zwolnieniu zgromadzenia narodowego, które ma opracować nowa konstytucja. Trzeba przyznać, że w ostatnich latach blask Hiszpanji w świecie zaczyna się odnawiać. Do przeszłości dawnej należą czasy, kiedy Berlin mógł zagrażać i dyktować światu. Europa ożywia dziś wiele potężnych narodów, o których istnieniu świat zdawał się zapomnieć, odgradzane były parawanem berlińskim.

A. P. B.

Katastrofa lotnicza w Jugosławii. Pięciu pilotów poniosło śmierć.

Białogród, 16. 9. (PAT) W czasie wczorajszych ćwiczeń pilotów uczniów szkoły lotniczej, położonej niedaleko zatoki Cattaro, jeden z hydroplanów, którego załoga składała się z 5-ciu podoficerów, **wpadł z niewia-**

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 16. 9. PAT. W dn. 22 bm. powraca do Warszawy p. prezes rady ministrów marsz. Piłsudski.

Warszawa, 16. 9. PAT. Na dzisiejszym posiedzeniu konwentu senjorów senatu, które odbyło się pod przewodnictwem marsz. senatu Trampeczyńskiego postanowiono, iż pierwsze posiedzenie senatu odbędzie się 22 bm. t. j. w przyszły czwartek o godz. 11 przed południem. Porządek dzienny będzie ustalony na następnym posiedzeniu konwentu senjorów, który zbierze się w środę, 21 bm. o godz. 13.

Poznań, 16. 9. PAT. Dziś, o godzinie 15 przybył do Poznania aeroplanem z Warszawy p. min. wyznań rel. i ośw. publ. dr. Dobrucki. Na lotnisku w Ławicy powitał p. ministra wicewojewoda Nikodemowicz. P. minister udał się samochodem do księdza prymasa, z którym odbył dłuższą konferencję, poczem o godz. 16,45 odjechał z powrotem aeroplanem do Warszawy.

Wznowienie śledztwa przeciw Straży Narodowej.

Warszawa, 17. 9. (AW) Władze wznowiły śledztwo w sprawie Straży Narodowej. Śledztwo, które ma być ukończone w ciągu trzech tygodni prowadzić będzie sędzia Jaworowski.

P. P. S. wyrzuca ze stronnictwa min. Moraczewskiego.

Warszawa, 17. 9. (AW) W ciągu kilku dni najbliższych, pod obrady

Konserwatyści polscy łączą się.

Wystąpią solidarnie podczas wyborów do Sejmu.

(z) Kraków, 17. 9. (tel. wł.) W siedzibie hrabiego Zdzisława Tarnowskiego w Dzikowie odbyły się w dniach od 14 do 16 bm. włączenie narady polityczne przedstawicieli wszystkich pogodzonych przed niedawnym czasem ugrupowań konserwatywnych całej Polski. W obradach wzięli udział prócz 35 przedstawicieli arystokracji rodowej, ziemiaństwa i sfer przemysłowych łódzkich — wojewoda łwowski Dunin - Borkowski, vice - wojewoda krakowski Morawski, oficer do zleceń marszałka Piłsudskiego, przydzielony do Prezydium Rady Ministrów podpułk. sztabu gen. Sławek, oraz osobisty adjutant marsz. Pił-

Centr. Komitetu Wykonaw. P. P. S. wejść na wniosek o wykluczenie min. Moraczewskiego ze stronnictwa. Na tej sprawie w C. K. W. P. P. S. ujawniają się wyraźne kontrowersje.

Rzucił się do Wisty artysta-malarz Horowicz.

(z) Warszawa, 17. 9. (tel. wł.) W pobliżu śluży Gocławskiej rzucił się wczoraj wieczorem do Wisły 35-letni artysta - malarz Stanisław Wiktor Horowicz.

Na ratunek pospieszyła policja wodna, jednak denat poszedł na dno. Przyczyną samobójstwa niechęć do pracy.

Przemówienie Litwinowa o groźbie wojny.

(z) Moskwa, 17. 9. (tel. wł.) Litwinow w wywiadzie z dziennikarzami w sprawie konfliktu francusko - sowieckiego oświadczył, że sytuacja przedstawia się bardzo groźnie. Gdyby Francja zdecydowała się zerwać stosunki z Rosją, wówczas automatycznie zostałyby unicestwione dotychczasowe wyniki podjętych po długich i mozolnych przygotowaniach rokowań o rosyjskie długie wojenne we Francji. Niebezpieczeństwo wojny, oświadczył Litwinow jeszcze nigdy nie było tak groźne, jak w chwili obecnej.

Bolszewickie zbiry zrabowały wieś polską.

(z) Wilno, 17. 9. (tel. wł.) W nocy na 15 bm. uzbrojona banda w karabiny napadła na wieś Jaszczówkę i steroryzowawszy mieszkańców zrabowała bydło, jakoteż wszelkie wartościowe przedmioty.

Po paru godzinach rabowania banda oddaliła się, ostrzeliwując się z karabinów i rewolwerów przed pościgiem. Zawiadomiony o zajściu najbliższy posterunek policyjny wszczął pościg, jednak dotychczas bez rezultatu.

Rewolucjonści uciekają z Litwy.

Warszawa, 17. 9. (tel. wł.) Wczoraj rozeszła się w Wilnie pogłoska, że granicę Polski przekroczyło trzech wybitnych przywódców socjalizmu na Litwie, mianowicie organizator powstania w Taurogach Maius, Pieczkajtyjs i Mironas. Dotychczas nie stwierdzono prawdziwości pogłosek.

O palmę pierwszeństwa.

Dublin, 16. 9. (PAT) Kapitan Mac Intosh odleciał stąd w celu dokonania przelotu nad Atlantykiem do Nowego Jorku. W chwili startu padał deszcz, jednakże warunki atmosferyczne nad Atlantykiem są według komunikatów pomyślne.

PROGRAMY RADJOFONICZNE.

POZNAŃ

270,3 m.

NIEDZIELA, 18 WRZEŚNIA.

- 12.00—12.25 Odczyt rolniczy pt. „Teorie ewolucji w królestwie grzybów”, wygłosi p. dr. Karol Zaleski.
- 12.25—12.50 Odczyt rolniczy pt. „Wybór i przygotowanie ziarna do siewu”, wygłosi p. dr. Władysław Góralewski.
- 17.35—18.35 Transmisja koncertu z Warszawy, 18.35—18.45 Nadprogram.
- 18.45—19.25 Program dla dzieci.
- 19.25—19.50 Odczyt pt. „Rozwój myśli politycznej w literaturze polskiej XVIII wieku” wygłosi prof. T. Grabowski.
- 19.50—20.15 Odczyt pt. „Życie pozagrobowe w dialogach Platona”, wygłosi prof. W. M. Kozłowski.
- 20.15—20.30 Komunikaty.
- 20.30—22.00 Koncert wieczorny. Udział biorą: p. Zofja Leszczyńska (sopran), p. W. Sowiński (tenor), p. T. Szulc (skrzypce), p. prof. Łukasiewicz (fortepjan).
- 22.00 Sygnał czasu. Komunikaty sportowe.
- 22.30—24.00 Transmisja muzyki tanecznej z winiarni „Palais Royal”.

PONIEDZIAŁEK 19 WRZEŚNIA.

- 13.00 Notowania giełdy zbożowej i towarowej.
- 14.00 Notowania giełdy pieniężnej.
- 18.00—19.00 Transmisja koncertu z Warszawy.
- 19.00—19.10 Nadprogram i komunikaty.
- 19.10—19.35 Pogadanka tła osób mówiących po francusku pt. „Le livre grancais du mois”, wygłosi p. Omer Neveux.
- 19.35—19.55 Komunikaty gospodarcze.
- 19.55—20.20 Odczyt z cyklu organizowanego przez T. C. L. pt. „Cztery żywioły”, wygłosi p. Klima.
- 20.30—22.00 Koncert organowy kompozytora Feliksa Nowowiejskiego ze współudziałem p. Ruth Behrenth-Klingborg (śpiew).
- 22.00 Sygnał czasu, komunikat L. O. P. P.
- 22.30—24.00 Transmisja muzyki tanecznej z winiarni „Carlton”.

WYSTAWA RADJOWA
Warszawa, Dolina Szwajcarska
8—17 października. 21823

Przegląd religijny i społeczny.

Papież między dziećmi.

Od dwu lat istnieje we Włoszech „Stowarzyszenie katolickich dzieci Italji“, jako jedna z gałęzi organizacyjnej włoskiej Akcji Katolickiej. Stowarzyszenie to liczy już dzisiaj 11 tysięcy członków w 700 parafjach. Pisemko Stowarzyszenia p. t. „W górę!“ wychodzi nakładem 25 tys. egzemplarzy. Jednym z najpierwszych obowiązków każdego członka jest posiadać dobrą znajomość zasad wiary katolickiej. Dla ożywienia tej „akcji katechizmowej“ odbywa się w każdej diecezji corocznie konkurs, którego uwieńczeniem jest rozdanie zwycięsciom bezpłatnych biletów jazdy do Rzymu tam i z powrotem.

Dnia 28 sierpnia br. odbyła się taka właśnie pielgrzymka dzieci do Rzymu. Po uroczystej mszy św. w katedrze św. Piotra i Pawła, którą odprawił Ojciec św., dzieci udały się do pokoi papieskich na audjencję. Na czele niesiono labarum „Stowarzyszenia kat. dzieci Italji“ z napisem: „Niewinni i mocni“.

Ojciec św. nawiązując do tego hasła sztandarowego przemówił gorąco do zebranej młodzieży, podkreślając głównie dwie rzeczy: **potrzebę gruntownego przyswojenia sobie nauki katolickiej** przed zetknięciem się z różnymi błędami naszego stulecia, a następnie konieczność **śmiałego wyznawania wiary** przed ludźmi. „Wielki poeta i pisarz, Manzoni, — mówił Ojciec św. — mawiał, że charakterystyczną cechą dobrego katolika jest umieć się znaleźć w każdej sytuacji życiowej i mieć odpowiedź gotową na każdy zarzut. Aby taką przytomność umysłu sobie wyrobić, trzeba posiadać gruntowną wiedzę katechizmową i wychowanie religijne (formatione religiosa). W taka wiedzę uzbrojone dzieci, będą kiedyś najlepszymi robotnikami, najlepszymi szefami, urzędnikami, żołnierzami, obywatelami, najlepszymi pod każdym względem, gdyż będą na wysokości wszystkich swoich obowiązków“.

A jak u nas w Polsce, specjalnie zaś w Wielkopolsce, wygląda — wśród wszystkich innych wielkich akcji — „Akcja katechizmowa“?...

Czy druga Katarzyna Emmerich?

Od czterech lat już w Konnersreuth, w Bawarii, wroci wielki ruch dookoła „cudownej“ — na razie w cudzysłowie — osoby, niejakej **Teresy Neumann**. Na ciele swoim ma ona krwawiące **stygmaty** oraz wpada w zachwyty i ekstazy, w czasie których rozmawia rzekomo po aramajsku z osobami, znanymi z opisu Męki P. J. W ostatnich czasach cała prawie prasa niemiecka pisze o „cudownej Teresie Neumann“ z powodu świeżych badań lekarzy. Podobno od 4 lat T. Neumann nie spożywa żadnego pokarmu stałego, a od siedmiu miesięcy już nie wogóle nie przyjmuje, prócz codziennej Komunii św. „Koelnische Zeitung“ donosi jednak, że mimo wszystkie dziwne zjawiska w Konnersreuth, nie można jeszcze mówić o cudzie. Pewien gorliwy ksiądz, niejaki Witt, pospieszył się i wydał już książkę p. t. „Konnersreuth w świetle religii i wiedzy“, książka ta jednak niema aprobaty biskupiej. Świeżo donosi prasa niemiecka z Monachjum, iż dnia 12 bm. ukazał się komunikat Episkopatu bawarskiego, zebranego w tej sprawie na naradę we Freising. W komunikacie tym biskupi proszą wierznych z naciskiem, aby w sprawie Konnersreuth nie wydawali jeszcze definitywnego sądu, dopóki władza duchowna nie orzeknie ostatecznie, czy to jest zjawisko naturalne, czy nadprzyrodzone. Komunikat **zabrania organizowania pielgrzymek do Konnersreuth**. „Frankfurter Ztg.“ pisze, iż w każdy piątek ściągają tysięczne rzesze do łoża Teresy Neumann, w tym dniu bowiem stygmaty zaczynają krwawić, a chora wpada w zachwyty.

Stosunek cerkwi schizmatycznej do rządu bolszewickiego.

Niedawno donosiła prasa polska o liście pasterskim metropolity Sergiusza, proklamującym **lojalność cerkwi** względem bolszewików. Emigrant rosyjski, hr. Perowski, rzucił nieco światła na ten fakt na łamach jednego z pism brukselskich. Episkopat prawosławny był prawie w całości więziony przez bolszewików na jednej z wysepek Morza Białego.

Stamtąd wysłał Episkopat przed kilku miesiącami długi memoriał do rządu bolszewickiego, w którym przedstawił szeroko stosunek cerkwi do rządu. A więc stwierdza Episkopat prawosławny, iż raz na zawsze rzeka się on wszelkiej roli politycznej. Uczynił to zresztą już patriarcha Tichon w imieniu całej cerkwi. Cerkiew też, jako Kościół, niema prawa przepisywać obywatelom takiej lub innej formy rządu. Jeśli jednak mimo to stosunek cerkwi i rządu jest wrogi, to przyczyny należy szukać w tem, iż **ideologia bolszewizmu jako nawskróś materialistyczna, nie może się pogodzić wo-**

góle z żadną wiarą w Boga. Tak więc jak nie można połączyć „tak“ i „nie“ w jedno, tak też i cerkwi nie można złączyć z bolszewizmem, gdyż to właśnie, czemu bolszewizm zaprzecza, zresztą bez racji, jest podstawą życia cerkwi.

Jeśli jednak rząd bolszewicki zgodzi się pozostawić cerkiew w spokoju, oddać jej to, co Cezar winien oddać swoim podwładnym, to cerkiew odda rządowi bolszewickiemu to, co winna oddać Cezarowi. „Niech rząd stanie się obojętny na to, co robi cerkiew, to cerkiew będzie obojętną na to, co robi rząd. Każdy pójdzie swoją drogą“.

Dr. ANTONI MARCZYŃSKI

82

„Wyspa Nieznana“

Film fantastyczno-egzotyczny

w 2 częściach.

(Ciąg dalszy).

Aż wreszcie pachnąca, wymasowana, uczesana do snu królowa, pozostała sama.

— Nie gości światła — rzuciła ostatni rozkaz wychodzącym. Zrzuciła na ziemię lekkie okrycie, gdyż noc była parna niezwykle. Przeciągnęła się jeszcze parę razy i upadła nawznak na jedwabiste pościeło.

Ale sen nie przychodził.

Ciało rozgrzane kąpielą i masażem nie snu pragnęło...

Krew gorąca praprawniczki rozpustnych Kartaginek nie chciała równego tętna człowieka śpiącego.

Wyobraźnia dziecka Wschodu, podniecona widokiem drażniących scen malowidła umieszczonego na powale, nie żądała odpoczynku...

Nie snu, lecz miłości łaknęło serce młodej królowej.

Oto sto dni z górą minęło od chwili zerwania bliższych stosunków z wodzem olbrzymów. Od tego czasu nie zaznała uścisku męskich ramion. Mogła przecież któregośkolwiek z oficerów, czy młodszych dostojników uczynić swym kochankiem. Mogła, lecz nie chciała. Obawiała się, że u-szczęśliwiony wybraniec nie będzie

dostatecznie ukrywał swego wyróżnienia, że gotów się gdzieś, przed kimś pochwalić i nimb uwielbienia, jaki od czasu zerwania z Hansem zaczął coraz silniej otaczać królową, przenieść w tym momencie. Wszakże mądry Sycheus powtarzał jej wielokrotnie:

— Prawdziwie wielka królowa nie powinna być ani żoną nieczyją, ani kochanką, ani matką. Jeśli o tem zapomni, stanie się więcej kobietą, niż monarchiną, i szybko tę różnicę odczuje w zachowaniu się poddanych.

Othe, pomimo swego niezaprzeczonego sprytu nie przewidziała, nie odgadnęła, że chytry syn Hannibala celowo w nią wpaja zasady tego rodzaju. Będąc sam za starym, aby zostać kochankiem młodej i uroczej władczyni, obawiał się, że znajdzie się prędzej czy później jakiś młody faworyt, który wykorzysta wpływy wiodące przez cubiculum i władzę pochwyty w swe ręce. Wówczas podstarzały doradca królowej, najwyższy sędzia, „ramię królewskie“ (jak go zwali pochlebcy) pójdzie w odstawkę, w zapomnienie. Aby do tego nie dopuścić, lub aby tę chwilę jak najdalej odsunąć, przeczorny Sycheus wynajdywał przeróżne chytre maksyminy i deklamował je wobec Othe, która zawsze wszystkiego chciwie słuchała. Usłuchała już raz swego doradcy, zrezygnowała o siebie odsunawszy Hansa. Usłuchała i była z tego kroku zadowolona. Odtąd Sycheus wyrósł wpływami ponad innych, pozyskał pewne zaufanie władczyni i czemprejdzę stworzył nowy „dogmat“:

— Dopóki żadnego z młodych nie wyróżnisz, otaczać cię będzie powszechna miłość i szacunek. W przeciwnym razie zaczną się zazdrości, niechęcie, gniewy. Jedni przejdą do powstańców, drudzy będą się skupiać dokoła przybyszów. Pozostaniesz osamotniona wraz z jednym szczęśliwym wybrańcem. Pomnij o tem królowo i darz wszystkich uśmiechem twym czarownym, a żadnego łaską.

Tak mawiał Sycheus podczas poufnych pogawędek, a pojętna uczennica przyznawała mu rację i uczyła się pilnie arkanów panowania...

Ale kiedy przyszła noc parna, upojna, kiedy młoda krew jeła się burzyć, a wyobraźnia tworzyła barwne miraży i spletała je ze słodkimi wspomnieniami kiedy jak żywe stanęły w pamięci zdarzenia, świętych nocw bogini, z lat dawniejszych, wówczas Othe zazdrościła najędniejszej ze swych poddanych i przeklinała los, który jej nie poskąpił niczego, prócz prawa miłości...

Tak też było i tej nocy.

Nadaremnie wyrzekła kilkakrotnie niezawodne zaklęcia. Nadaremnie zrzuciła z siebie cieliste peplon i wyla się wśród czarnej, lśniącej pościeli. Napróżno zrywała się z łoża i spacerowała po ogromnej komnacie. Ruch uspokajał ją na chwilę, lecz skoro tylko powróciła do łóżka pokusy opadały ze zdwojoną siłą...

Wreszcie zerwała się po raz dziesiąty zapewne i rozpoczęła wędrówkę po innych salach. Minęła łazienkę, minęła dwie następne komnaty i

podeszła do drzwi bocznych, doskonale w ścianie zamaskowanych. Pchnęła je lekko, cicho. To był pokój służebnych. Sześć młodych dziewcząt spało twardo, nie słysząc skrzypnięcia otwieranych drzwi...

— Szczęśliwe one! Mogą spać i uśmiechają się przez sen. Uśmiechają się do swych kochanków. Szczęśliwe! — Othe westchnęła i poszła dalej. Z pokojem służebnych łączył się drugi rząd komnat, w których spały dworki. Spały wszystkie. Żadna nie czuwała. Więc zawróciła królowa i powróciła do sali, która sasiadowała z izbą dziewcząt. Namyśliła się chwilę, a potem zdecydowanym ruchem przekreśliła kołowrotek, zapierając drzwi w ten sposób. Potem podeszła do ciężkich odrzwi, które oddzielały pierwszą komnatę od wartowni. Serce jej biło tak silnie jak wówczas, kiedy przez podziemne przejścia prowadziła Hansa z pałacu męża do świątyni. Drżącą ręką odsunęła lufcik w ścianie ukryty. Zajrzała... Cicho było w wartowni. Żołnierze siedzieli na ławach i drzemali. Niektórzy z nich chrapali donośnie. Tylko dwóch z dobytym o-reżem stało pod drugimi drzwiami. Tylko czuwał młody oficer, urodziwy Raes, syn Sycheusa.

Othe wlepiła weń poządlawe spojrzenie oczu. Pokusa stała się tak silną, że już, już chciała szepnąć przez otwór lufciku:

— Raesie!... wejdz! Królowa cię wzywa.

(Ciąg dalszy nastąpi)

W cztery miesiące po wydaniu tego memorjału rząd bolszewicki wezwał metrop. Sergjusza z Niżniego Nowogrodu i powiedział mu, iż **propozycję biskupów prawosławnych przyjmuje**. Stąd geneza znanego listu pasterskiego o lojalizmie cerkwi względem bolszewików.

Stanowisku cerkwi niema się co dziwić, owszem można je nazwać w tych warunkach jako jedynie uzasadnione. Czy jednak bolszewicki rząd dotrzyma swego przyrzeczenia, że się nie będzie mieszał w sprawy cerkwi? **Czy cerkiew będzie mogła obojętnie patrzeć na dalsze zbrodnie bolszewików bez napiętnowania ich przed ludem?** Czy afirmacja i negacja mogą żyć w ramach tej samej organizacji społecznej?

Z lotu ptaka.

...Na Górze Oliwnej buduje się olbrzymia Bazylika Serca J., w której każdy naród katolicki będzie miał swą kaplicę lub przynajmniej ołtarz. Arcybiskup Tuluzy, Mgr. Germain, prezes komitetu budowy, uwiadomił ostatnio Ojca św., iż w tych dniach, we wrześniu, znajdująca się na Górze grota, służąca za kryptę nowej Bazyliki już będzie oddana do użytku kultu. Ojciec św. ofiarował z tej okazji na dalszą budowę 75.000 li-rów.

...Zaburzenia religijne między murzynami w Queenstown, w Afryce południowej, spowodowały rząd angielski do szczegółowego wglądu w sprawę w misji protestanckich wśród murzynów. Pokazało się, że w myśl zasady Ojca Lutera „każdy jest tłumaczem Pisma św.“, jest już między murzynami „nawróconymi“ na protestantyzm, **120 (sto dwadzieścia) sekt!**

...Wedle nowego kodeksu karnego we Włoszech pojedynek jest zakazany pod karą 6 mies. więzienia, które w razie śmierci z okazji pojedynku, przeciąga się do 5 lat. Karze więzienia podlega i ten, kto pomawia odmawiającego pojedynku o niehonorowość.

...Komisja reformująca kalendarz, w Genewie, wypracowała memorjał do rządów, wskazujący na **17 korzyści**, w razie podzielenia roku na 13 miesięcy, każdy po 28 dni. Kilka najciekawszych podamy na przyszły raz.

Ks. Dr. Fr. Mirek.

Z KRAJU.

Straszny wypadek na torze kolejowym Częstochowa — Kamińsk.

Na torze Częstochowa — Kamińsk pociąg towarowy, idący w stronę Kamińska najechał na 3 kobiety, idące z kościoła w Kamińsku do domu we wsi Pirowy. Nieszczęśliwemu wypadkowi uległy: Marjanna Jędrzejczak, Leokadja Olejnik i Jadwiga Spiewak. Marjanna Jędrzejczak i Leokadja Olejnik tym samym pociągiem zostały przewiezione do szpitala, gdzie M. Jędrzejczak tego samego dnia w strasznych męczarniach zmarła.

Żołnierz przebił bagnietem wieśniaka.

Z Nowego Sącza donoszą: W czasie targu w Skrzydlanej, powiatu limanowskiego doszło do ostrej sprzeczki między wieśniakiem Biela, a żołnierzem Ligasem. Podniecony żołnierz w pewnej chwili przebił bagnietem wieśniaka, który w kilka minut zakończył życie. Zabójca oddany został żandarmerji wojskowej.

Wielce zagadkowy wypadek w pociągu.

W pociągu pomiędzy stacjami Lwów — Brzuchowice, zaszedł zagadkowy wypadek, nad którego wyjaśnieniem pracuje policja. Oto konduktor ujrzał na platformie wagonu napwół przytomnego człowieka, oniemiałego z bólu, bez kapelusza, trzymającego się kurczowo poręczy. Na wszelkie pytania nieznanomy nie dawał odpowiedzi.

We Lwowie stwierdzono, że jest to Józef Mikuliszyn. Odwieziony do szpitala nie odzyskał przytomności.

Mieszkaniec Białegostoku ojcem bliźniąt czarnej rasy.

Z Białego stoku donosi korespondent „III. Kurjera“:

Przed kilku dniami wyemigrował z Białegostoku do Havanny pewien młodzieniec. W Havannie uzyskał on posadę, poczem poznał jakąś nadobną niewiastę, zakechał się i — po pewnym czasie ożenił się z nią.

Szybko minęły miodowe miesiące i jeszcze w pierwszym roku małżeńskiego pożycia, małżonka jego powiła parę bliźniąt... czarnej rasy!

Oczywiście, wybuchł wielki skandal, gdyż białostoczanin, niemógł zrozumieć, w jaki sposób stał się ojcem dwojga murzynów. Wreszcie żona przy-

znała się, że ojcem tych bliźniąt jest murzyn policjant, z którym utrzymywała stosunki miłosne jeszcze przed zamążpójściem.

Zrozpaczony mąż, zaskarżył tego policjanta do sądu, ten jednak stanowczo zaprzeczał, by miał być ojcem tych bliźniąt.

Nie mogąc nadal znieść tej hańby, oszukany mąż porzucił swą żonę wraz z dziećmi i zniknął.

Obecnie żona jego nadesłała do jego krewnych w Białymstoku zapytanie, czy nie wiedzą, gdzie się znajduje. Jednakże również w Białymstoku nikt nie wie o jego losie.

Z powodu afery redaktora Mostowicza.

Twórcy dekretu prasowego przy robocie.

Staruszek ojciec runął na ziemię, raniony kulami wyrodnego syna.

Szczegółowy ohydny ojcoobójstwa na Górnym Śląsku.

Cały powiat rybnicki wstrząśnięty został wieścią o strasznym ojcoobójstwie, jakiego się dopuścił niej. Franciszek Rożek z Bujakowa.

Ojciec mordercy, Antoni Rożek był właścicielem większego gospodarstwa. W dniu 8 bm. ojciec sporządził testament. Podziałem majątkowym wszyscy byli zadowoleni prócz córki Wiktorji Skowron i syna Franciszka.

Rozpoczęły się bardzo częste kłótnie. W dniu 14 bm. syn Franciszek znowu zaczął się awanturować. W trakcie kłótni przybiegł on do ogrodu, gdzie wyciął 16 młodych drzewek owocowych. Widząc to brat jego Józef, który powrócił właśnie na obiad z pracy, łagodnie zwrócił rozwścieczonemu bratu uwagę na szkodę, jakie z tego powstała. W odpowiedzi oszalały ze złości począł Franciszek bić brata.

Gdy się rzuciono, aby rozdzielić walczących wówczas zbrodniczy młodzieniec wyciągnął z kieszeni broń i

dał kilka strzałów w kierunku nieszczęśliwego ojca, stojącego na podwórzu, a następnie skierował broń w kierunku sieni, gdzie stali jego bracia Antoni i Józef. Staruszek ojciec runął na ziemię, raniony śmiertelnie kilkoma kulami. Bracia, widząc zdecydowaną postawę mordercy, rzucili się do ucieczki, niestety jeden z nich tylko schronił się przed kulami wyrodnego brata, a drugi Antoni otrzymał postrzał w obie nogi. Ciężko rannego staruszka ojca odwieziono natychmiast do szpitala Spółki Brackiej w Orzeszu, gdzie po paru godzinach, wśród wielkich męczarni, zmarł.

Morderca po dokonaniu ohydny czynu zbiegł w krzaki leśne. Zawezwana policja zarządziła obławę za mordercą. Po długich poszukiwaniach znaleziono go w zaroślach ciężko rannego, bowiem usiłował sobie strzałem w skroń odebrać życie. Ojcoobójcę przewieziono do szpitala Spółki Brackiej w Orzeszu. Według orzeczenia lekarzy stan jego jest beznadziejny.

Zamknięcie targów wschodnich we Lwowie.

Lwów (AW). W dniu 15 bm. przy silnym deszczu zamknięte zostały VII Targi Wschodnie. Frekwencja na tegorocznych targach dorównała mniej więcej zeszłorocznej, osiągając liczbę 130 tys. zwiedzających. Pod względem tranzakcyj targi tegoroczne uważać należy za bardziej udane od zeszłorocznych. Przemysł zagraniczny reprezentowany był w r. b. ilością eksponatów mniej więcej o 50 proc. mniejszą, niż w roku ub., a mimo to obroty jego były w r. b. o 200 proc. większe. Największej ilości tranzakcyj dokonano w działach maszyn rolniczych, mleczarskich, garbarskich i tartaczanych. Sprzedano również wiele fortepianów, samochodów, lokomotyw wąskotorowych, pomp studziennych, maszyn do pisania, artykułów medycznych i sportowych. Wielkiem zainteresowaniem cieszyły się serie krajowe i szwajcarskie. W dziale włókienniczym największych tranzakcyj dokonano towarami jedwabniami, wełnianami, bawełnianami, batikami, dywanami i kilimami. Z towarów zagranicznych największym powodzeniem cieszyły się wyroby austriackie i francuskie. Mało stosunkowo tranzakcyj zawarto w branży elektrotechnicznej.

Czarna ręka.

Od naszego korespondenta warszawskiego otrzymujemy notatkę z prośbą o umieszczenie:

W korespondencji, zatytułowanej „Czarna ręka“ (Nr. 211) omawiając sprawę pastwienia się nad red. p. Mostowiczem wyraziłem żal, że syndykat dziennikarzy warszawskich nie reagował na czyn ohydny, krępujący święte prawo wolnego słowa. Z przyjemnością stwierdzam, że zrzeczenie nadmienione na posiedzeniu z 14 bm. i to na wniosek p. wiceprezesa Giełżyńskiego napiętnowało ohydę postępku, o czem w depeszach donieśliście. Tygodniowy blisko odstęp czasu od zajścia do zajęcia stanowiska przez Syndykat zmusiło mnie do wyrażenia zdziwienia, że korporacja milczy. Dobrze stało się, że popełniłem omyłkę.

Nowe opery polskie.

Witold Maliszewski, chlubnie znany symfonista zawarł z dyrekcją opery warszawskiej umowę, na mocy której w sezonie bieżącym wystawiona będzie na naszej scenie opera - balet „Syreny“, napisana przez W. Maliszewskiego do libretta L. M. Rogowskiego.

Tadeusz Joteyko autor „Zygmunta Augusta“ stworzył nową operę historyczną p. t. „Jadwiga“. Treść opiewa młode lata królowej Jadwigi, od zaręczyn jej z księciem Wilhelmem aż do oddania ręki Jagielle. Tryumfalny wjazd króla do Krakowa zamyka pełne efektów libretto.

Piotr Rytel wykańcza „Ijolę“ operę osnutą na znanym dramacie Jerzego Żuławskiego.

Juljusz Wertheim ma w swej tece całkowicie wykończoną operę „Fata morgana“, do której libretto napisał Julian Ejsmond, czerpiąc treść z bajek „1001 nocy“. Partytura wymaga obsady instrumentalnej olbrzymiej. Mało która ze scen dzisiejszych może odpowiedzieć wymaganiom, stawianym przez autora „Fata - morgany“.

Orkiestry wojskowe muszą płacić procenta kompozytorom.

Wytrwałe starania „Związku autorów i kompozytorów scenicznych“ w M. S. Wojsk., odniosły pożądany skutek. Władze wojskowe zgodziły się na wypłacenie kompozytorom tantjem z dochodów orkiestr wojskowych. Tantjemy te wynosić będą 3 procent czystego dochodu z koncertów.

ZMARLI.

Ś. p. Rozalja z Mądrych Szafrankowa w Poznaniu.

Ś. p. Mieczysława z Kubickich Adamczewska w Opalenicy.

Ś. p. ks. Hieronim Syski, b. proboszcz parafji Dąbrowa (dekanat mławski).

Nasza młodzież akademicka.

(Wywiad dla „Dzien. Bydg.” z prezesem ogólnopolskiego Zw. Akademickiego)

Z powodu nieporozumień, które wynikły z chwilowego nieprzyjęcia na posłuchaniu przez pana ministra Dobruckiego przedstawicieli młodzieży, postanowiliśmy zasięgnąć u źródła informacji.

W tej chwili na wyższych uczelniach w Polsce studjuje około 27.000 akademików — mówi pan Leszek Bobowski, prezes Ogólnopolskiego Związku Akademickich Bratnich Pomocy do którego zwróciliśmy się po informacje — jest to społeczeństwo o wcale pokaźnej liczbie członków i o wielkich potrzebach.

— Czyby pan nie zechciał zobrazować naszym czytelnikom całokształtu życia akademickiego?

— Bardzo chętnie. Grupujemy się w 23. Bratnich Pomocach, zorganizowanych w jeden Ogólnopolski Związek.

„Bratniaki” rozrzucone są w siedmiu miastach uniwersyteckich. Warszawa ma ich 8, Kraków 7, Lwów 4, Poznań, Wilno, Gdańsk i Lublin po jednym.

Młodzież akademicka, studjuje naogół w bardzo złych warunkach finansowych. 75% akademików zarobkuje, z czego 20% żyje z korepetycji, reszta pracuje w biurach. Przeciętne zarobki wahają się od 120 do 250 zł. miesięcznie, co bardzo skąpo wystarcza na jakie takie bytowanie.

W najgorszej bodaj sytuacji znajdują się stypendyści. Ustawa bowiem, stypendjalna zabrania pobierającemu stypendjum podejmować jakkolwiek pracę zarobkową, a stypendjum wynosi aż 90 złotych miesięcznie, przyczem jest wypłacane przez 10 miesięcy.

Minimum, konieczne do życia, dla przeciętnego akademika, wynosi według naszego rachunku, 120 złotych miesięcznie, i to, jeśli student korzysta z kuchni i domów akademickich, a niestety, wszystkich tam pomieścić nie możemy. Może Pan sobie wyobrazić, jak żyją ci biedacy?!

— Jak są zorganizowane „Bratniaki”?

— Organizacja nasza opiera się na: samopomocy. Przedewszystkiem staramy się dać naszym członkom pomoc w naturze, w wyjątkowych wypadkach w pożyczkach pieniężnych. Zaznaczyć należy, że pomoc „bratniacka” jest zwrotna. Są to tylko pożyczki.

— Czy liczba akademików wzrasta?

— Przeciwnie, maleje. Jest to z jednej strony objaw pocieszający, niedobrze bowiem, jest uprawiać w spo-

czeństwie nadprodukcję inteligencji. Z drugiej jednak strony, jest to wynik ciężkich warunków materialnych. Nie każdy jest w stanie pogodzić studia z pracą zarobkową. Nauka w złych warunkach mieszkaniowych po całodzienniej, ciężkiej pracy biurowej, wymaga wiele siły woli, a nie każdego stać na to.

— Czy stąd pochodzi może pewna przewlekłość studjów?

— Oczywiście. I co przykrejsze, stąd wynika szarość życia akademickiego, a co za tem idzie, brak zapału.

— Czem należy tłumaczyć ostatnie sukcesy akademików polskich na terenie międzynarodowym?

— Pokolenie akademików polskich, które studjowało przed nami, zostawiło nam dorobek organizacyjny i materialny bardzo poważny. Dorobek ten, zdobywali w najcięższych warunkach. Zagranica to bardzo ceni.

— Jeszcze jedno pytanie. Jak się przedstawia sprawa audjencji Pana u p. ministra Dobruckiego?

— Na audjencji tej chciałem poruszyć szereg spraw związanych z niedolą niezamożnych akademików. Przedewszystkiem, chodziło mi o sprawę opłat akademickich. Z jednej strony, ostatnia podwyżka opłat laboratoryjnych, bibliotecznych, itd. o 100% jest stanowczo

*Łdrowie i zadowolenie
Zapewnione!
Używaj codziennie*

KALODONT
wyrób perf. Elida

Tysiąc złotych nagrody za wykrycie ojcostwa!

(Zamiast Kroniki Niedzielnej).

Posel Sacha cierpi niekiedy na tak zw. parcie polityczne. I wtedy musi się wywnętrzyć moralnie. Służą mu do tego specjalne pieluszki — Słowo Pomorskie. Bo pan Sacha znajduje się jeszcze w okresie niemowlęctwa. Dlatego też uchodzi mu niejedna nieprzyzwoitość, którą opinia publiczna zasypuje pudrem pohłaźliwości.

Prawdopodobnie pan Sacha przechodzi obecnie polityczne ząbkowanie. Noworodki w tem stadium są nieznośne. Dla przetarcia dziąseł gryzą co mają pod ręką. A że panu Sasze nawinął się akurat Dziennik Bydgoski, więc wziął go do buzi. Napisał mianowicie, że „Nowy Kurjer”, przyrodni brat „Dziennika Bydgoskiego”, jest owocem grzesznego stosunku Chadecji z marszałkiem Piłsudskim.

Przyznacie chyba, że to jest pikantne i że stanowiska biologji bardzo ciekawe. Bo marszałek Piłsudski nie czuł nigdy inklinacji do istot politycznie mu odmiennych. Przypisywał on zawsze wielką wagę do ideowego doboru płci. Świadczą o tem dowodnie różne Głosy Prawdy i

Nieprawdy. A także Chadecję uważałem dotąd za niewiastę w wyborze kochanków wielce oględną.

Nie chcę przez to powiedzieć, że marszałek Piłsudski nie nadaje się na adonisa. Przeciwnie — uważam go za politycznego Valentina. Ale Nowy Kurjer jako produkt Piłsudskiego i Chadecji? Równie dobrze można by powiedzieć, że aeroplan zgwałcił perliczkę i wyleciała z tego dzika kaczka.

Źle robi pan Sacha, że podgląda, co się dzieje w chadeckim buduarze. A już to, co tam podpatrzył, świadczy o jego deprawacji. (Wnoszę z tego, że można mieć jeszcze dydek w buzi, a mimo to być już paskudnym amiochom).

Rzymska zasada głosi, że pater semper est incertus — ojciec zawsze jest wątpliwy. Niewątpliwą jest tylko matka. Więc to, że Chadecja wydała na świat Nowego Kurjera, przyjmuję jako fakt ustalony. Chodziłoby teraz tylko o wykrycie współwinnego czyli (mówiąc stylem gazeciarskim) uwodziciela.

Chadecja twierdzi, że Nowy Kurjer jest tylko jej „ablegerem”, a więc po-

wstał — że tak powiem — z Ducha świętego. Naturalnie jest to wykręt, tłumaczenie wystarczające dla naiwnej zawsze opinii publicznej. Pan Sacha, to cudowne niemowlę, nie wierzy w bociana. On już jest uświadomiony. Nie tyle politycznie, co świńologicznie.

Wiele mogłaby tu powiedzieć babcia Endecja — jako ideowa akuszerka tego skandalu. Musiała ona w tej materji dużo słyszeć od swych sąsiadek, przekupek i rajfurek. A że zna ona Piłsudskiego z najgorszej strony, więc chętnie uwierzyła.

Ciekawy jestem, co o tem wszystkim myśli i sądzi pan Roman Dmowski, oberkapłan (z małą omyłką druku) narodowo demokratycznej moralności. Miał on zapewniać, że w jego obozie, jak to w obozie, dzieją się różne rzeczy, ale coś podobnego byłoby niemożliwym. Nie potrzebuje on tego dowodzić. Wystarczy popatrzeć na babcie Endecję.

A miała i ona kiedyś tegich potomków, których drzewo genealogiczne jest tak rozłożyste, że sięga nawet do — skarbu narodowego w Raperswilu!

Rozpatrując się dokładniej w tej plote (Piłsudski-Chadecja) mam wrażenie, że babcia Endecja jest i trochę zazdrosną. Bo przecie i ona rozwijała wobec Belwederu swe uwodzicielskie sztuki. Szminkowała się na patriotkę, czerniła sobie brwi na

krzywdzącą dla ubogich rzesz akademickich. Z drugiej strony, kwestja opłat na domy akademickie i profesorskie, jest równie paląca. Niewiadomo dlaczego 40% z tych opłat, wnoszonych przez akademików, idzie na profesorskie spółdzielnie budowlane.

— Pan minister nie chciał ze mną rozmawiać bez asysty rektora. Obecnie już wyznaczono mi nowy termin audjencji, tym razem prawdopodobnie w asystencji rektora.

Może pan minister zechce wziąć pod uwagę niedole i smutki akademików, którym życie układa się tak szaro.

E.

Warszawa, w wrześniu.

Kot pozbawił życia staruszkę.

77-letnią staruszkę w Plauen pozbawił życia jej ulubiony kot. Gdy staruszka odbywała boobiednią drzemkę — kot zabawiał się lśniącymi kurkami rurociągu gazowego, które w czasie zabawy podkręcał. Gdy po kilku godzinach atmosfera gazu zaczęła przechodzić w dolne części pokoju, kot zbił szybko i uciekł przez okna na podwórze. Gdy sąsiedzi zaalarmowani hałasem weszli do mieszkania, zastali już trupa staruszki.

Zniszczenie na Krymie wskutek trzęsienia ziemi.

Według dalszych informacji, ogólna liczba zabitych w trzęsieniu ziemi na Krymie wynosi około 70 osób. W samej Jałcie zabitych zostało 14 ludzi, ok. 400 zaś doznało cięższych lub lżejszych obrażeń. Ze słynnych budowli krymskich, które ucierpiały, wymienić należy b. pałac cesarski w Liwadji, w którym utworzyła się poważna rysa. Runęła w morze wieżycy słynnej willi „Jaskółczego gniazda”, znajdującej się w pobliżu Aj Todoru. Z Sebastopola donoszą, iż trzęsienie ziemi dało się odczuć również według notowań tamtejszej stacji na południowych wybrzeżach Morza Czarnego, m. i. w okolicach Trebisondy i Synopu.

Warjaci na wolności.

W Bałakławie straszne sceny rozgrywały się w domu dla nerwowo chorych, których musiano puścić na wolność, wobec ciągłego powtarzających się wstrząsów śnieży, i groźby zaważenia się całego budynku. W ciągu 24 godzin chorzy pozostawali na wolności.

Spustoszenia w innych miastach są tak znaczne, iż bez większych kredytów rządowych nie sposób jest myśleć o przywróceniu Krymowi jego dotychczasowej roli kuracyjnej. Spustoszenia wewnątrz Krymu nieco mniejsze, są jednak również bardzo poważne.

legitymistkę, a nawet dla łatwiejszego uzyskania kontaktu przycięła swe długie szaty polityczne na krótką spódniczkę. Gdy ta maskarada nie pomogła, ofiarował się Witos na swata. Endecja byłaby się już zgodziła bodaj na morganatyczny stosunek, aby jakoś ulegalizować się i zostać przyjętą do towarzystwa. Niestety pan na Belwederze niechciał z Witosem ani gadać.

Chadecja miała więcej powodzenia w erotyce politycznej, chociaż kwestja uwodziciela pozostaje niewyjaśnioną. Twierdzi wprawdzie pan Sacha, że marszałek płaci alimenty, ale za rękę przytem go nie złapał. Może teraz spróbuje, gdy redaktor Teska ofiarował mu tysiąc złotych za dowód prawdy. Inaczej pan Sacha sam siebie zdyskwalifikuje na łgarza.

Otóż o to ostatnie jest pan Sacha spokojny. On już się tyle w życiu nałgał, że jeszcze jedno cyganstwo nie przeważał szali jego żywota. A zresztą jak on ize, to czyni to zawsze z takim przekonaniem, że nieledwie trzeba mu wierzyć. Więc jest niewykluczone, że on wzmówi w Dziatka ojcostwo i zasugeruje mu miłość do Nowego Kurjera. Byłoby to najlepszym rozwiązaniem drażliwej sytuacji. Skandal by się nareszcie wyjaśnił i sierota miałby ojca.

St. Brandowski.

Magazyny kolejowe w Krakowie zostały podpalone.

W związku z pożarem w magazynie kolejowym w Krakowie aresztowano pewnego osobnika, podejrzanego o podpalenie. Nazywa się on Oliwa i jest majstrom tokarskim ze Zwierzynca. Odstawiono go do więzienia sądu okr. karne-go. Według zeznań świadków, Oliwa na kilka godzin przed wybuchem pożaru bawił w restauracji Reibschneidera przy ul. Zwierzynieckiej i w trakcie rozmowy z funkcjonariuszem kolejowym z magazynów dworca towarowego miał

się do niego odezwać: „ty tu pijesz, a tymczasem pali się magazyn, podpalony przez kasjera”.

Oliwa, przesłuchiwany w śledztwie, zaprzeczał kategorycznie, jakoby wypowiedział te słowa, jednak świadkowie stwierdzają z całą stanowczością, że Oliwa mówił o pożarze na kilka godzin przed jego wybuchem. Ogień zniszczył magazyny i przebieg śledztwa wykazuje, że magazyny zostały podpalone!

Tajemniczy napis na piasku nasypu kolejowego

obok trupa kobiety ze zmiądzoną głową.

Z Lublina donoszą: Na torze kolejowym koło Zemborzyc dróżnik kolejowy znalazł zwłoki 20-letniej Marji Frankówny. Głowa nieboszczki była zupełnie zmiądzona. Jak się okazało, Frankówna poniosła śmierć, dostawszy się pod koła pociągu pospiesznego, zmierzającego z Warszawy do Lwowa. Nie wiadomo, czy zachodzi tu fakt sa-

mobójstwa czy też morderstwa. Na piasku nasypu kolejowego obok miejsca wypadku znaleziono napis, dokonany palcem „proszę pani... och nie zabijajcie brata”. Być może, że zwrot do „pani” dotyczy pani Zielińskiej, mieszkanki Zemborzyc, u której Frankówna z bratem zamieszkiwała. Dalsze śledztwo w toku.

Kronika kościelna.

Nowi wizytatorzy w diecezji chełmińskiej.

J. E. Ks. Biskup Okoniewski zamianował wizytatorami nauki religijnej: dla gimnazjów: ks. prof. Partykę z Pelplina; dla seminarjów: ks. prob. Karczyńskiego z Łasina; dla innych szkół średnich (wydziałowych, handl. itd.) ks. prob. Marchlewskiego z Łązyna; dla szkół powszechnych: XX. dziekanów poszczególnych dekanatów oraz po 2 księży proboszczów z każdego dekanatu. Wizytatorami zaś organistów: ks. dziek. Lewandowskiego z Pelplina na obwód delegatury wejherowskiej, ks. dyr. Wiśniewskiego z Pelplina na obwód pelplińskiej delegatury, ks. prob. Jankowskiego z Grodziszna na obwód delegatury chełmińskiej, p. dyr. Hermańczyka z Pelplina na obwód delegatury kamieńskiej.

POZNAŃ. Wycieczka uczonych francuskich. Przybyła tu wycieczka uczonych i studentów francuskich „Mission Catholique Universitaire Française” w liczbie 13 osób. Celem wycieczki jest poznanie Polski, nawiązanie kontaktu między katolicką młodzieżą akademicką Polski i Francji, oraz wymiana myśli i doświadczeń, zdobytych na terenie akcji katolickiej we Francji.

Zdegenerowany starzec przed sądem w Poznaniu.

Izba czwarta sądu okręgowego w Poznaniu rozważała przy drzwiach zamkniętych sprawę potwornej zbrodni 65-letniego mieszkańca Międzychodu Walentego Wilka, który, wiedziony zwierzęcym instynktem, dokonał czynu karygodnego na 6-letnią dziewczynkę. Trybunał we wzmocnionym składzie zasądził zwyrodniałego starca na rok ciężkiego więzienia.

Czerniejewo.

Strzelanie Tow. Powstańców i Wojaków W ub. niedzielę dnia 11. bm. odbyło się doroczne jesienne strzelanie do tarczy na 120 mtr. urządzone przez Tow. Powstańców i Wojaków. Udział w strzelaniu był dość liczny. Pierwszą nagrodę w postaci złotego medalu (nagrada wędrowna) oraz obrazu zdobył najlepszymi strzałami Stanisław Kamiński, II. nagrodę Władysław Kowalski (budzik), III. nagrodę Bronisław Dutkiewicz (kieszonkową lampkę). Dotychczas był w posiadaniu nagrody wędrownej p. Kowalski Władysław.

Z wieczornicy Młodych Polek. Ub. niedzieli wieczorem urządził Stow. Młodych Polek w sali p. Kledeckiego wesołą, połączoną z przedstawieniem teatralnym, śpiewem i deklamacjami. Dzięki gorliwej pracy ks. patrona Kubińskiego Stowarzyszenie to rozwija się i skupia około swego sztandaru liczny zastęp młodych Polek.

Z życia Przemysłowców. W końcu października br. przypada 40-lecie istnienia w Czerniejewie Tow. Przemysłowców. Jak się dowiadujemy Zarząd czyni już wszelkie przygotowania do zorganizowania wspaniałej uroczystości z tej okazji. Nadmienić wypada, że Tow. Przemysłowców na tut. gruncie — to jedno z najstarszych towarzystw i ma w historii swej z przeszłości niejedną świetną kartę.

Z nastaniem dłuższych wieczorów

pomyśleć trzeba o zaabonowaniu pożytecznego pisma na okres zimowy. Dobrą i zdrową strawę duchową daje

„DZIENNIK BYDGOSKI”

Zapisać go można w czasie od 15 do 25 września u listowego i na poczcie. lub też każdego czasu w ekspedycji i naszych agenturach.

Z Torunia.

Nocny dyżur ma do dnia 23. bm. włącznie apteka pod Lwem, Rynek Nowomiejski.

Inauguracja sezonu w Teatrze Miejskim w Toruniu. Teatr Pomorski w Toruniu po parotygodniowej przerwie wakacyjnej otworzył z dniem 15 bm. gościnne swe podwoje, by nadal, tu na zachodnich rubieżach Polski stać na straży kultury, krzewić i propagować wśród obywatelstwa żywe słowo, tak niezbędne dla pokrzepienia ducha.

Sala Teatru miejskiego wypełniona była po brzegi publicznością, wśród której zauważyć było można p. wojewodę Młodzianowskiego, gen. Berbeckiego, starostę krajowego dr. Wybickiego, przedstawicieli rady miejskiej, decernenta teatralnego radcę p. Makowskiego i liczną elitę toruńską. Brakowało tylko, podkreślić należy, p. prezydenta Bolta, który przysłowiowo nigdzie się nie udziela. Przedstawienie poprzedziło przemówienie dyr. p. Rygierego, oraz hymn narodowy, odegrany przez orkiestrę 63 p. p.

Nowy sezon teatralny pod dyktando p. Jerzego Rygierego rozpoczęła komedia Józefa Bliźnińskiego, p. t. „Pan Damazy”, którą tak dyrektora, jak i biorący w sztuce udział nowo zaangażowani artyści, podbili wstępny bojem serca teatromanów — zgotowali bowiem liczne zebranej publiczności na premierze prawdziwą ucztę duchową. Miła, zabawna ta komedia, charakterystyczna typy staropolskiej szlachty zaciątkowej, wystawiona była z całym pietyzmem. To też, dyr. Rygierego przy tak świetnie dobranym zespole artystycznym z reżyserem p. Leśniewskim, spodziewać się może zasłużonych sukcesów, czego z okazji rozpoczęcia nowego sezonu teatralnego wydawnictwo „Dziennika Bydgoskiego” nowej dyrekcji dla dobra sztuki polskiej życzy.

Z Teatru Pomorskiego. W sobotę, dnia 17. bm. premiera pt. „Bracia Lerche” doskonałej komedji Adama Asnyka, osnuta na tle stosunków polsko-niemieckich w byłym zaborze pruskim w czasie, kiedy koloniści niemieccy za wszelką cenę starali się uszczuplić polską własność ziemską. Mimo poważnego tematu, komedia ta nie jest pozbawiona humorystycznych typów i epizodów, których klasycznym przedstawicielem jest Otto Lerche, prusak z krwi i kości. W głównych rolach wystąpią: pp. Bojarska, Zarembina, Zielińska, Aleksy, Balcerzak, Chmurkowski, Orlicz i Marjański. Przedstawienie poprzedzi przemówienie p. prof. Adama Munnicha, w którym mówca uczcił 30-tą rocznicę zgonu poety.

W niedzielę, dnia 18. bm. po raz drugi „Bracia Lerche”, komedia Adama Asnyka

W poniedziałek, dnia 19. bm. „Pan Damazy”

We wtorek, dnia 20. bm. „Bracia Lerche”

Ze względu na ogromne zapotrzebowanie, Dyrekcja Teatru przedłuża okres sprzedaży tanich bonów do poniedziałku, dnia 19. bm.

Osobiste. Kierownik urzędu śledczego w Toruniu podkomisarz p. Juźkow rozpoczął z dniem 15. bm. urlop wypoczynkowy. Zastępuje go podkomisarz p. Szmytkowski.

Teatr Żołnierski. W sobotę i w niedzielę, poraz drugi i trzeci farsa W. Rapackiego w trzech aktach pt. „Ja tu rządzą” której premiera odbyła się w środę przy szczerze wypełnionej widowni. Sztuka ta ma zapewnione powodzenie dzięki jasności akcji, szczeremu dowcipowi oraz świetnemu wykonaniu. Nigdy jeszcze w T. Z. nie słyszano tyle serdecznego wybuchu śmiechu. Atrakcją nielada jest p. Jasio Kochański, najmniejszy człowiek w Toruniu. Początek o godz. 8 wieczór. Legitymacje członków przyjaźni T. Z. ważne. Ceny miejsc od 1,50 do 50 groszy. W antraktach przygrywa orkiestra 63 p. p.

Porucznik Kopala przekazany sądowi zwyktemu. Jak już donosiliśmy, w dniach 15 i 16 bm. odbywał się w Toruniu w wojskowym sądzie okręgowym proces przeciwko por. Kopali, oskarżonemu o usiłowaną zdradę stanu. Rozprawie przewodniczył pułk. Podonowski, oskarżał major dr. Matysek, bronił z urzędu p. Tachnik. Sąd po dwudniowej rozprawie wobec braku istoty czynu karygodnego, podpadającego pod wymogi sądu doraźnego, postanowił przekazać sprawę sądowi zwyktemu.

Pokaz ćwiczeń sokolich W niedzielę, dnia 18. bm. trzy toruńskie Gniazda sokole wraz z Gniazdem Podgórz urządzają na miejskim boisku sportowym przy Szosie Chełmińskiej „Pokaz ćwiczeń sokolich” o bardzo bogatym programie. Początek o godzinie 3 po południu, zakończenie o godzinie 6 wieczorem. Wstęp dla wszystkich wolny. Lekcje gimnastyczne młodzieży męskiej wszystkich gniazd. Ćwiczenia wiankami młodzieży żeńskiej Gniazda Toruń III. Ćwiczenia wolne druhen wszystkich gniazd. Ćwiczenia wolne druhen wszystkich gniazd. Ćwiczenia pokazowe na przyrządach (drażek, poręcze, koń) Piramidy Gniazda Podgórz. Piramidy na drabinie gniazda Toruń I, ćwiczenia lancami druhen gniazda Toruń III. Piramidy grupowe wszystkich gniazd. Rewje kolarskie kołowników Gniazda Toruń II. Ćwiczenia lekkoatletyczne: a) bieg 100 metrów, b) bieg 60 metrów, dla druhen, c) bieg 60 metrów dla młodzieży, d) skok i tyczka, e) stafeta 4X100 metrów. Ćwiczenia zreczności. Ćwiczenia końcowe.

Skazanie złodziejski kieszonkowej. Wiktorja Maciejewska zamieszkała przy ulicy Żeglarskiej chociaż młoda jest jednak dobrze znaną policji kryminalnej ze swego konsztu złodziejskiego. W towarzystwie swych spółniczek i spółników ztobiła wyprawy na targ w Chełmży, gdzie okradziono w dniu tym szereg kupujących, przyczem w jednym wypadku złapano rękę Wikci jak wyciągała większą kwotę z cudzej kieszeni. Ponieważ przedtem była już kilkakrotnie karana, za kradzież sąd skazał sprytną złodziejkę na dwa lata ciężkiego więzienia, dla osłody jednak zaliczył jej areszt śledczy.

Dzieciobójstwo. Emilia Szalas robotnica rolna lat 20 porodziła nieślubne dziecko w rowie w czystym polu i to bez żadnej ludzkiej pomocy, a później odniosła je w pszenicę, ułożyła w bruzdzie i nakryła zieloną pszenicą wskutek czego dziecko się udusiło. Kiedy po położeniu sprowadzono akuszerkę, wyparła się, by cokolwiek porodziła; dopiero przyznała się, gdy po trzech dniach policja odnalazła nieżywego już noworodka w pszenicy. Oskarżona tłumaczyła się, że dziecko było nieżywe, sąd jednak inaczej to ustalił i skazał matkę na dwa lata więzienia.

Zaginął. Czajkowska Helena, zam. przy ulicy Kochanowskiego nr. 8 w Toruniu, zgłosiła o zaginięciu męża Juliana Czajkowskiego, który wyjechał do Grudziądza i dotychczas nie powrócił.

Opryszek, udając warjata obraził się na sądziego. W sądzie tut. odbywała się rozprawa przeciwko całej szajce złodziejskiej, której herszt w ostatniej chwili zaczął udawać warjata. Gdy przewodniczący dr. Kosman zwrócił mu uwagę, by nie udawał głupiego i odpowiadał na pytania, obraził się na przewodniczącego i zaczął wykrzykiwać — „Pan sam głupi! Co pan odemnie chce? itp.”, wobec czego sąd odroczył rozprawę i oddał symulanta do zbadania psychiatrom.

Bacność, osadnicy powiatu bydgoskiego!

W niedzielę, dnia 2-go października rb. o godz. 9-ej rano odbędzie się w Bydgoszczy w sali „Ogniska”, ul. Jagiellońska, **zebranie osadników powiatu bydgoskiego i części wyrzyńskiego**, na które, **kemu sprawa waloryzacji rent, oszacowania osad antycypacyjnych, załatwienia osad kontraktowych** nie jest obca, powinien bezwarunkowo przybyć. Przy okazji podaje do wiadomości, że jak w Okręgowym Urzędzie Ziemijskim tak i Państwowym Banku Rolnym, sprawy osadników zrzeszonych, będą brane pod uwagę i załatwione przedewszystkiem, a przywłaszczenia otrzymają najpierw zrzeszeni.

Na zebraniu przybędzie delegat zarządu głównego z Poznania, oprócz tego wygłosi referat znany na naszym gruncie p. Bogdan Pietrowicz, dyr. firmy „Tomasówka” z Poznania, a „Gleboznawstwo i użyciu szt. nawozów, a tomasyny w szczególności”.

Prosimy wszystkich o ostateczne uregulowanie składek za rok bieżący na powyższym zebraniu.

Mieczysław Lotke, prezes pow.

Pożar młyna w Gnieźnie.

W nocy z środy na czwartek o godz. 23,30 wybuchł w niestwierdzonych dotychczas przyczyn pożar w młynie parowym własności p. Wygrałi, a dzierżawionym przez p. Banaszkiwicza. W krótkim czasie przybyłe straże pożarne miejska i kolejowa, oraz straż z koszar artylerji, nie zdołały zlokalizować pożaru na parterze, gdzie ogień powstał i zajął wszelkie ubikacje. Płomienie przedarły się na piętro poddasze i dach. Budynek cały stanął w płomieniach. Zdołano jedynie wyratować kilkanaście worków zboża. Całe wewnętrzne urządzenie i cały zapas mąki padł pastwą zgubnego żywiołu. Wielkości szkody na razie jeszcze nie oszacowano. Właściciel ubezpieczył się w wysokości 60.000 zł, a dzierżawca w wysokości 20.000 zł.

Na terenach MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW w Poznaniu

odbędzie się:

WYSTAWA PRZEMYSŁU HOTELOWEGO, RESTAURACYJNEGO i CUKIERNICZEGO
(Wystawa spożywcza i urządzeń)

od 24 września do 9 października 1927 r.

z stałymi konkursami gotowania i przyrządzania potraw.

I. POZNAŃSKA WYSTAWA RADJOWA od 1. X. do 9. X.

Udział wystawców z całej Polski. — Zjazd Restauratorów w dniu 28 września 1927. — **66²/₃% zniżki kolejowej.** Mieszkania zapewnione.

Informacyj udziela: **Miejski Urząd Targu Poznańskiego.**

21762)

Okolo sanacji Poznańskiego Ubezpieczenia Ogniwego.

Energja p. Wojewody i odnośnych czynników urzędowych. — Inspektorat pożarniczy Związku Straży Poż. woj. Pozn. — Gradowe prowizje starszego referenta p. Chołodzińskiego. — Ruletka w Sopocie, przestrogi Szyler-Szkolnika. — W przededniu zawleśzenia b. kierownika Ubezpieczenia Ogniwego. — Konieczność uregulowania dochodzeń dyscyplinarnych urzędników samorząd. w naszej dzielnicy. — Jeszcze nie koniec wyczyszczenia.

Ku sanacji w Poznańskim Krajowym Ubezpieczeniu Ogniwem kroczyliśmy powoli, ale stale.

Stanowcza decyzja p. wojewody Bnińskiego, dążącego do wytepienia zła u samych źródeł, znajduje zrozumienie w energicznych zarządzeniach sędziego śledczego p. Lorkiewicza i naczelnika polic. urzędu śledczego p. komisarza Zbikowskiego.

Czytelnicy przypominają sobie nasze pierwsze wiadomości. Nawiązując do nich uzupełnić je dziś chcemy zanotowaniem faktu, że inspektor pożarniczy na Woj. Poznański p. Górniak, o którym ostatnio pisaliśmy, został ze stanowiska swego przez p. wojewodę usunięty, a w konsekwencji tego zarządzenia zwolnił go i Związek Straży na Woj. Poznański. Nie jest to już dziś żadna tajemnica, tembardziej, że Związek ogłasza w prasie konkurs na stanowisko inspektora i to od zaraz ewtl. od 1. października, lub 1. listopada.

Na tem, o ile nam donoszą, nie zamykają się jeszcze akty ani p. Górniaka, ani Zw. Straży.

Ale wracajmy do Krajowego Ubezpieczenia Ogniwego. Wykazuje się tu, że w dziale gradowym grał wielką a smutną rolę przy nadużyciach starszy referent tegoż działu p. Piotr Chołodziński.

Uchodził on za człowieka zamożnego, któremu łatwawnie pożyczano pieniądze (w dolarach), po które dziś zgłaszają się ongiś ufni wierzyciele.

Otóż p. Ch. ciesząc się poparciem ówczesnego kierownika ubezpieczenia p. radcy Działkiewicza, pobrał — jak nam donoszą — tyle zapomóg zwrotnych i niezrotnych, tyle pożyczek i zaliczek, że pobory swe wybrał już na długie miesiące naprzód.

Źródło to, dające się formalnie pokryć, nie wystarczało najwidoczniej. I otóż p. Ch. otworzył sobie dalsze, czerpiąc z upozorowanych prowizyj. Obciążał bowiem bezpóśrednio i bezprowizyjnie ubezpieczenia gradowe prowizją dla siebie lub na rzecz przedstawionych przez siebie agentów.

Operacje jego prowizyjne szły tak dalece, że przekazał urzędowo przed rokiem do Małopolski Wschodniej większą sumę prowizyjną na imię niejakiego Szuberta. Pan ten, będący dziś urzędnikiem Imki w Łodzi, prowizję tę przyjął i jej większą połowę wręczył żonie p. Ch., która tamże wówczas na wywczasach bawiła.

Co najbardziej znamienne, że podobne sprawy zdarzyły się nawet w tygodniach ostatnich.

Otóż p. Ch. wyjechał w sierpniu, a więc w zeszłym miesiącu, ze znanym już nam p. Ujejskim, znajdującym się obecnie w areszcie śledczym, do Oliwy, gdzie wywczasyspędzała jego rodzina. W tem nie było nic ciekawego. Ale wyjazd ten nie pozbawiony był pewnej tragifarsy. Otóż panowie ci mieli ogromną ochotę na grę w ruletkę sopocką. Aby „jechać” na pewnego, napisali do znanego z reklamowania się grafologa Szyler-Szkolnika w Warszawie, który w swej wypowiedzi przestrzegali ich przed lipcem. Pojechali tedy w sierpniu. A że najwidoczniej i sierpień nie okazał się „dobrym” w ruletce, wysłana została znów z Poznania nowa przesyłka „prowizyjna” i znów na ręce owego Szuberta, ale tym razem do Gdyni!

I co ciekawe i warte bliższego zastanowienia, że p. Ch. zdołał — mimo iż od trzech kwartałów ma dochodzenie dyscyplinarne — tak zręcznie manipulował, że odnośni przełożeni podpisali polecenie wysłania telegraficznego przekazu pieniężnego!

Mimowoli pyta się laik, jak są możliwe takie wypadki. Otóż tłumaczą się one nie tylko powolnością dochodzeń dyscyplinarnych, ale i brakiem uregulowanych przepisów dyscyplinarnych wobec urzędników samorządowych województw poznańskiego i pomorskiego.

I w tych tylko warunkach jest możliwym, że p. Chołodziński jest jeszcze urzędnikiem

i przebywa obecnie na kuracji w Miłowdach na koszt Krajowego Ubezpieczenia Ogniwego!

Godzi się jednakże nie wątpić, że stosunkom tym kres ostateczny zostanie położony. Zapowiedzią ku temu jest mające nastąpić zawieszenie b. kierownika Kraj. Ub. Ogn. p. radcy Działkiewicza, który — od roku usunięty od kierownictwa i nie urzędujący — pełnił praw urzędniczych się cieszył, aż teraz ma być zawieszony, co w praktyce oznacza zmniejszenie poborów do połowy aż do czasu wyniku dochodzeń.

Skoro już o tych smutnych i przykrych sprawach mówimy, wyrażamy nadzieję, że Sejm i Senat załatwią przygotowaną już nowelę do uregulowania ustawy dyscyplinarnej dla urzędników samorządowych naszej dzielnicy. A może przyspieszy jej załatwienie przebieg zajęć w późn. Kraj. Ubezp. Ogniwem i ich — mimo energiczne uderzenie w stół p. Wojewody — powolne czyszczenie.

A że ono rozwija się powoli i coraz nowsze ujawnia „kwiatki”, przyjdzie nam w tych warunkach jeszcze o niejedną potracić „przypadek”.

Z PROWINCJI.

GOLAŃCZ. Pożar wzniesiony przez piorun. W ub. wtorek około godz. 5-tej popoł. przechodziła nad miastem i okolicą lekka burza, która tylko kilku minut trwała. Niedługo potem zauważono w okolicy Kcyńni gęste kłęby dymu, sygnalizujące srożący się pożar. Okazało się, że grom uderzył w zabudowania gospodarza Deglera w Rozpętku, powiecie szubińskim, wzniesając ogromny pożar, którego pastwą padła nowowytbudowana stodoła, napełniona tegorocznym zbożem oraz obok stojący chlew. Wobec podanego materiału palnego byłby pożar niechybnie i dom mieszkalny objął, gdyby nie były na czas przybyły sikawki z Siernik i Grocholina, które dzięki energii i szybkiej orientacji kierownika akcji ratunkowej zdołały pożar umiejscowić.

WOLSZTYN. Jubileusz firmy. Firma żelaza i artykułów budowlanych Bruno Szulz, obchodziła 50-lecie swego założenia.

Wypadek samochodowy. W ub. poniedziałek samochód ciężarowy firmy Buchner-Szmigel uległ wypadkowi. Nagle pękła oś samochodu. Szofer na tyle był przytomny, że szybko zeskoczył, samochód zaś uderzył w drzewo przydrożne. Samochód został uszkodzony.

MIEDZYCHÓD. Zwyrodniał wilk skazany na więzieniu. Niej. Wincenty Wilk z Międzychodu lat 60 skazany został za zgwałcenie małoletniej dziewczynki w lesie na 1 rok ciężkiego więzienia.

Leszno.

Nieszczęśliwy wypadek. Wóz dwukonny, naladowany sianem wyrucił się. Znajdujący się na wozie Topola i jego córka Marjanna spadli na bruk. Odnieśli oni bardzo ciężkie obrażenia. Stan zdrowia Marjanny Topoli, która dotychczas nie odzyskała przytomności, jest bardzo groźny.

Zbąszyń.

Pielgrzymka z Niemiec do Częstochowy. W dniu 20 bm. przejeżdżać będzie przez Zbąszyń pielgrzymka polska z Westfalji w liczbie około 600 osób, która udaje się do Częstochowy. Pielgrzymkę przyjmie na dworcu z ramienia Z. O. K. Z. dyr. Kuliński, a w imieniu ks. Prymasa ks. prob. Szymański.

Zgon oficera. Porucznik 7 pułk. strzelców konnych ze Zbąszynia zmarł w szpitalu. poznańskim w 27 roku życia.

Niebezpieczny więzień. W tut. więzieniu sądowym umieszczono osobnika, którego przytrzymano na granicy. W napadzie szalu aresztant zdemolował całkowicie urządzenie swej celi. Aresztanta odstawiono do Poznania.

San

Zacek Furdyga donosi:

Szanowna Redakcjo! Powoli pakuję manatki, aby zwać od Witosy i jego kumów. Nie przybyło mi na wadze w Wierchosławicach, nie! Co się podpałem trochę kwaśnym mlekiem, i pyrkami, to zócią i cholera wszystko spływało ze mnie po każdej rozmowie z Witosem. Najbardziej gniewały mnie Piastowe krytyki i wydziwiania nad Dziadkiem. Chociaż jestem politycznym antagonistą pana Marszałka, ale po sprawiedliwości przynajmniej muszę, że jest z niego morowiec, co nie da się bele czem zbić z pantofelku. Przecie taka afera ze Zagórkim utraciłaby nawet samego Mussoliniego. A Dziadek nie. Piszą do niego pozwy, apele, listy otwarte, ale to wszystko na Berdyczów. Dziadek nie chce pary z gęby puścić. To się nazywa — mieć charakter.

Wogóle Dziadek jak dzielny był w polu, tak i sprawnym jest w gębie. Jesień za pasem i zaczął się znowu błądzić z pożyczką amerykańską. Niech Szanowna Redakcja spróbuje taką rzeczą swoich czytelników pół roku bujać. Roznieśliby Poznańską ulicę. A Belweder stoi i stać będzie. Bo jak kto ma kredyt w narodzie, ten niczego się nie boi.

Nie bardzo mi to do gustu, akurat przed zimą wywedrować z pod Witosowego przy piecka, ale mój honor polityczny nie pozwala mi tu dłużej siedzieć. Mam z chamami przeciw Dziadkowi konspirować? Ja ta nie wierzę w Witosową gwiazdę. Niech ona raz jeszcze Witosowi zaświeci, to Dziadek tak ją zdmuchnie, że chłopu duda spuchnie. A ja mojej przytem nadstawiam nie mam ochoty. Gdyby tu jeszcze woda była jak się patrzy. Ale te pomylone patrioty przez oszczędność piją, denaturowaną gorzałkę, od której mi się bebeczy wzdymają.

Trza mi będzie w jaką ładną księżycową noc włożyć buty na kijaszki i chyłkiem wymknąć się z tego chłopskiego matecznika. Byłbym to już dawniej zrobił, ale ociągałem się dla jednej dziewczuchy, która mi się strasznie spodobała. Rzepicha jak kłoc, waży 165 kilo i pyski ma jak korbale. Chciałem chamom młodemu Piastowicza zostawić, ale nie dało się.

Prawdopodobnie pierwsza moja droga będzie do Bydgoszczy. Przyjadę do Was jak jaki minister na ferje. Niech Szanowna Redakcja przysła którego z swych gryzpiórków na dworzec, to udzieli mi wywiadu. Mieszkać będę bez cały dzień u Grabowskiego, a w nocy to jeszcze nie wiem.

Wpisy na Uniwersytety Ludowe w Dalkach i Zagórze

Na kurs męski należy załatwiać jak najrychlej. Kurs rozpoczyna się dnia 2. 11. 27. i trwa do końca marca 1928 r. Cały kurs z mieszkaniem i utrzymaniem zł. 305. Przyjmuje się wpisy tylko na cały kurs. Przyjmuje się młodzież ponad lat 18. Przy wiadomieniu o zapisaniu należy posłać część opłaty w wysokości złp 50. Kandydaci przed 18 rokiem życia winni postarać się najpierw o potwierdzenie, czy zostaną przyjęci.

Uniwersytety Ludowe przesyłają na życzenie drukowane programy, na co należy dołączyć znaczek pocztowy.

Z POMORZA.

RADZYŃ. (Osobiste). Na obwód Radzyń zatwierdzeni zostali: jako sędzia rozjemczy p. rektor Klimek, jako zastępca p. Franciszek Olszewski.

Brak weterynarza. Po wyprowadzeniu się z miasta naszego weterynarza-niemca do Niemiec, jesteśmy bez weterynarza, co odczuwają szczególnie okoliczni rolnicy, którzy po lekarza-wet. muszą posyłać do Grudziądza, Wąbrzeźna lub Jabłonowa. W Radzynie ma lekarz weterynarii bardzo szerokie pole praktyki i mógłby obecnie wykorzystywać czas, gdyż nadaje się na kupno lub dzierżawę odpowiednia realność, nadająca się dla weterynarza.

RYWAŁD przy Radzynie. (Odpust). W ub. niedzielę odbył się w Rywałdzie, miejscowości cudownej, doroczny wielki odpust ku czci Narodzenia N. M. P. W odpuscie brały udział tysięczne rzesze pątników oraz około 20-tu księży z najbliższych parafii. Odbyły się równocześnie dwie sumy i to w kościele i na cmentarzu, gdyż tysięcznych rzesz mały kościółek nie mógłby pomieścić. Sumę na cmentarzu celebrował jejsycowy proboszcz ks. Karczyński, zaś w kościele ks. prof. Karczyński z Torunia — brat proboszcza. Prześliczne kazanie w kościele wygłosił ks. prof. Rozkwitalski z Grudziądza, zaś na cmentarzu ks. proboszcz Firyn z Okonina. Przed sumą odbyło się poświęcenie grotty Matki Boskiej na cmentarzu, którego dokonał ks. prałat Dembek z Grudziądza. Na odpust przybyły cztery pielgrzymki z parafii sąsiednich i to: z Radzyna, Wąbrzeźna, Jabłonowa i Gruty, które zaraz po uroczystych niesporach — pożegnane przez miejscowych parafjan — wyruszyły do swych parafii.

Nie brakło handlarzy odpustowych z swymi budami — była również karuzela, która miała powodzenie, a co najgorsze, było bardzo dużo żebraków, oraz rozmaitych wydrwigroszów, którym miarodajne władze powinny zabronić żebrani i nagabywania ludzi.

BRUSY. (Jarmark). W ub. wtorek, dn. 13 bm. odbył się wielki jarmark kramny oraz na bydło i konie. Na targ kramny stawili się kramarze i kupcy z bliska i daleka. Nie brakło też i żydków, przeważnie z Kongresówki. Rozpoczęto też i niebawem „gischeft”. Jednak ludność tut, przekonała się, że towar nabyty od takiego „szachraja” jest zupełnie mało wartościowy, to też odbiorców na żydowskie szmaty było mało. Na targu było kilkunastu drobnych kupców Polaków, którzy cieszyli się dość dobrem powodzeniem, mimo że pogoda w dniu tym nie dopisała. Targ na bydło był ożywiony, bo i kupców na bydło nie brakło. Za krowy dojne płacono od 300—500 zł. Bydło na rzeź płacono, jak zwykle. Koni nie było zbyt dużo, dla tego że w polu właśnie w tym czasie konia się najwięcej potrzebuje. Za dobrego konia pociągowego płacono od 280—450 zł.

Przedpłatę na październik przyjmują wszyscy listowi w czasie od 15 do 25 bm.

Szan. Prenumeratorów prosimy o wczesne odnowienie przedpłaty, ażeby przy opóźnionem zamówieniu nie nastąpiła przerwa w dostawie pierwszych numer. Dziennika Bydgoskiego w październiku.

Nowi prenumeratory zechcą się zwrócić także do listowego z zamiarem abonowania Dziennika Bydgoskiego lub wypełnić jeden z kwitów, który w każdym numerze się znajduje i wrzucić go do skrzynki pocztowej.

Listowy zgłosi się następnego dnia po odbiór pieniędzy.

Budowa nowej kolei.

Prace w Kapuściskach i Rynkowie już rozpoczęte.

Rząd nasz powziął myśl pobudowania prostej linii kolejowej od Zagłębia węglowego do morza, z ominięciem korytarza niemieckiego, przez Kalety — Herby — Inowrocław — Bydgoszcz — Kościerzynę — Gdynię.

Pierwsze ogniwo tej linii stanowi otwarta od początku rb. dla ruchu towarowego i osobowego kolej Kalety — Podzamcze.

Obecnie buduje się linię **Bydgoszcz — Gdynia**, która stanowi, jak i linia Kalety — Podzamcze, składową część projektowanej prostej linii węglowej.

Przez pobudowanie odcinka Kalety — Podzamcze, droga ze Śląska do Poznania skróciła się bardzo znacznie. Z Katowic do Poznania mieliśmy jadąc po liniach polskich 500 km., obecnie zaś przez Kalety — Podzamcze zaledwie 332 km. Wobec tego skrótu drogi o 168 km., kolej Kalety — Podzamcze jest prawie wyłącznie zajęta przewozami w komunikacji wewnętrznej pomiędzy Górnym Śląskiem i Poznaniem. Z 15 par pociągów, towarowych, kursujących po nowej linii, kursuje zaledwie 3 pary pociągów z węglem, eksportowanym przez Inowrocław i Bydgoszcz. Węgiel zaś eksportowy przeważnie idzie jeszcze starym szlakiem i w znacznej ilości przez Toruń — Bydgoszcz.

Celem odciążenia stacji Bydgoszcz, buduje się obecnie pod Bydgoszczą łącz-

nicę dwutorową od stacji Kapuścisko Małe przez Rynkowie do Maksymilianowa z ominięciem Bydgoszczy. Obecnie rozpoczęto już prace w Kapuścisku, i Rynkowie, gdzie wykonuje się dziennie około 5.000 mtr. szesc. robót ziemnych pod nowe tory. Jeszcze w ciągu miesiąca września roboty właściwe będą przeprowadzone na całym już odcinku **Kapuścisko — Maksymilianowo**, jak również będą wykonane roboty budowy mostów i przepustów, tak, ażeby do końca roku bież. obydwa tory od Kapuściska do Maksymilianowa były ułożone.

Po wykonaniu tych prac, rząd przystąpi do wybudowania **nowej łącznicy od Kapuściska do Bydgoszczy**, dla pociągów towarowych i osobowych, celem skasowania istniejącej na szosie gdańskiej, między miastem, a koszarami rampy, która kępuje ruch kołowy. Miasto dawno już domaga się załatwienia tej sprawy.

Na najbardziej północnym odcinku nowej linii, **około Gdyni, roboty również są już rozpoczęte.**

Od wiosny 1928 r. mają być prowadzone intensywne roboty na całej długości linii Bydgoszcz — Gdynia, nie wyłączając Bydgoszczy. W sezonie budowlanym ma być zatrudnionych dziennie **do 10.000 robotników**, co bardzo przyczyni się do ożywienia ruchu budowlanego na Pomorzu. **wk.**

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 17 września 1927 roku.

KALENDARZYK.

Dziś, w sobotę, Franciszka Seraf. Piętna. Jutro, w niedzielę, Józefa z Kupertynu, w. Wschód słońca o godzinie 5,38. Zachód słońca o godzinie 6,11.

DYŻUR NOCNY W APTEKACH.

Od poniedziałku, 12 bm. do poniedziałku, 19 bm. dyżurują następujące apteki:

- 1) Apteka Piastowska, pl. Piastowski.
- 2) Apteka pod złotym „Orłem“, Stary Rynek.

Wypożyczalnia książek Lektora, ulica Gdańska 141, otwarta codziennie od godz. 8 rano do 6 wieczór. Telefon 1739.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w sobotę dwa przedstawienia: o godzinie 4-tej popołudniu po cenach najniższych, specjalne przedstawienie dla młodzieży szkolnej, które wypełni szczeropolska komedia St. Bogusławskiego, „**Opieka wojskowa**“; wieczorem zaś ukaże się tryskająca niezwykłą wesołością i brawurowym humorem komedia W. Rapackiego „**Papa się żeni**“.

W niedzielę, o godz. 4-tej po cenach znizowanych ostatnie przedstawienie melodyjnej i dowcipnej operetki Lehara „**Glo-Clo**“, wieczór wypełni komedia „**Papa się żeni**“.

W poniedziałek „**Mężczyzna i kobieta**“ z pp. Korecką i Meliną w rolach tytułowych.

Premjera „Zemsty nietoperza“ od dawna z niecierpliwością przez miłośników muzyki wyczekiwana odbędzie się we wtorek, dnia 20 bm., o godz. 7,30 w. Niezwykle wartościowy utwór J. Straussa w ujęciu muzycznym jednego z największych kompozytorów przedstawia się niewątpliwie jako pierwszorzędną atrakcją artystyczną. Muzycznie przygotował ją całkowicie kapelmistrz Lewicki, reżysero p. Józefowicz. Udział bierze niemal cały zespół, chóry i orkiestrę znacznie zwiększono. Efektowny balet ułożył baletmistrz Fabian. W kasie z okazji interesującej premjery panuje ożywiony ruch. Jednocześnie artyści studjują rolę z „Lilli Wenedy“ J. Słowackiego.

Początek przedstawień od dnia 20 bm. (premjera „Zemsta nietoperza“) naznaczono na godz. 7,30 wieczorem.

TEATR POPULARNY

Tadeusz Wołowski, dyrektor Teatru Popularnego, reżyser i artysta tej kulturalnej placówki obchodzi w dniu dzisiejszym, tj. 17 września „**Benefis**“ sztuką Kratza „**Panna w koszarach**“, arcyzabawna operetka w 3 aktach. Wierzymy, że bywalcy „Popularnego“ wypełnią dziś widownię po brzegi, dając tem samem dowód sympatii dla zasług benefisanta.

W niedzielę po południu o godz. 4,30 po cenach znizowanych jedna z najmilszych operetek Lehara, ciesząca się stale zaśluzonym sukcesem kasowym 2 akta sztuka z prologiem „**Druciarz**“. Wieczorem po raz drugi w premierowej obsadzie arcyzabawna operetka Kratza „**Panna w koszarach**“ czyli „**Szalona dziewczyna**“.

W próbach pod kierunkiem dyr. Wołowskiego „**Obrona Częstochowy**“.

W przygotowaniu w dziale śpiewnym jedna z najznakomitszych operetek Straussa „**Baron cygański**“.

Bilety na wszystkie przedstawienia są już do nabycia w kasie dziennej, księgarnia N. Gieryna, wieczorem od godz. 6,30, a w niedzielę od godz. 11 przed południem w kasie teatru.

— **Na powodźnian w Małopolsce** złożyła w dalszym ciągu w naszej kasie pośredniczej **gmina Łęgowo 111 zł**, zebrane za pośrednictwem sołtysa p. Rybickiego.

— **Na powodźnian w Małopolsce** w dalszym ciągu złożyli w naszej kasie pośredniczej p. Chrzanowska z Łabiszyna 6 zł, p. Ignacy Ruciński — 15 zł.

— **Na rzecz ociemniałego żołnierza** złożył w naszej kasie pośredniczej 100 zł (sto) sędzia polubowny p. Tański w Prądach.

— **Juljusz Marso**, długoletni profesor konserwatorium, kierownik artystyczny pierwszej polskiej szkoły operowej w Warszawie, artysta scen zagranicznych udziela lekcji śpiewu tylko w czwartki, piątki i w soboty. W resztę dni tygodnia prof. Marso udziela lekcji śpiewu w Warszawie.

— **Studjum wokalne** znanej na naszym gruncie artystki-śpiewaczki p. Klein-Mierzyńskiej, otwiera swoje podwoje z dniem 1 października. Po powrocie z zagranicy p. Klein-Mierzyńska ze zdwojoną energią przystępuje do nowego roku szkolnego. Zapisy na lekcje śpiewu przyjmuje się: ul. Zduny nr. 21, III. piętro, lewo.

— **Kurs handlu drzewem i ziemiopłodami** przy Liceum Handlowym w Bydgoszczy (ul. Król. Jadwigi 17) jedyny w Polsce, rozpocznie się dnia 1-go października rb. Na kurs przyjmuje się absolwentów gimnazjum i seminarjum jako słuchaczy zwyczajnych. Słuchacze nadzwyczajni mogą nie posiadać powyższego przygotowania szkolnego. Na żądanie wysyła się prospekty.

— **Zabawa inwalidów**. Ostatnia sposobność godziwej rozrywki nadarza się 18 września, w którym to dniu urządza Koło Zw. Inwalidów Woj. w salach „Strzelnicy“ swoją doroczną zabawę jesienną. Początek koncertu o godz. 3-iej. Wstęp do ogrodu wolny. Wieczorem w białej sali zabawa tańeczna. (Czysty zysk przeznaczony na zakup instrumentów dla orkiestry inwalidzkiej).

— **Wieńcówce w Osielsku**. Stow. Młodzieży Polskiej w Osielsku urządza jutro, w niedzielę, w sali p. Gontarskiego wieńcówce. Na uroczystość tę Stow. zaprasza całe społeczeństwo Osielska i okolicy. Przewidziano moc niespodzianek.

— **Ostre strzelanie**. 61 p. p. Wlkp. przeprowadza w dniu 19 września br. począwszy od godz. 8 na strzelnicy bojowej 15 D. P. na placu ćwiczeń Jachcice ostre strzelanie bojowe. Drogi w tym kierunku będą strzeżone przez posterunki wojskowe.

— **Wzniesienie procesu Szpajdy**. Przerwany z powodu choroby oskarżonego proces żonobójcy Szpajdy został dziś rano wznowiony. Trybunał przystąpił do przesłuchania dalszych świadków.

— **Z Tow. Pomocników Fryzjerskich**. Dnia 15 bm. odbyło się w sali p. Mellera zebranie wyżej wymienionego towarzystwa, pod przewodnictwem prezesa p. Grützma-chera. Po zagajeniu i odczytaniu protokołu, nastąpiło przyjmowanie nowych członków i kandydatów, a następnie omówiono sprawę kursów damskiego czesania. Kurs rozpoczyna się 13 października rb. i będzie trwał pół roku; jest to 7-my już kurs z rzędu. Potem rozwinęła się ożywiona dyskusja nad sprawą wszechpolskiego konkursu damskiego czesania oraz wystawy prac włosowych, jak również czesania biustów, tj. figur wystawowych. Wszechpolskie czesanie oraz wystawa odbędą się 6 listopada rb. w Strzelnicy o nagrody. Po zebraniu odbyła się demonstracja modnej fryzury, którą wykonał p. Borkowski; referat odpowiedni do demonstracji oraz o trwałej i wodnej ondulacji, wygłosił p. Formanowski. Hasłem: „Pracą do celu“, zakończono posiedzenie.

Do Kresowców!

O zwrot mienia zabranego przez bolszewików.

Związek Obrony Mienia Polaków, poszkodowanych na terytorjum byłego cesarstwa rosyjskiego komunikuje:

„W pierwszej połowie listopada 1927 r. upiwa 10-cio lecie od dnia zabrania przez bolszewików mienia naszego. Kto chce zabezpieczyć swoje prawo do restytucji i odszkodowania od groźbi mogącego przedawnienia, powinien zarejestrować się i złożyć odpowiednie podanie.“

Pełnomocnik Związku na Bydgoszcz i rejon bydgoski urzędować będzie od dnia 20 września w lokalu Kuchni Kresowej, Cieszkowskiego 17 codzień od godz. 10—12 przed poł., prócz niedziel i świąt.

Wskazane są szybkie zgłoszenia, gdyż przed 1. XI. podania będą odesłane do Centrali.

Tomasz Narkiewicz-Jodko,
pełnomocnik Związku.

Baczność, „Sokół“ Konny! Dziś, dnia, 17 bm., o godz. 17,30 zbiórka w koszarach 16 pułku ułanów. O godz. 18 ćwiczenie jazdy konnej. Kto dziś nie stanie do ćwiczeń, nie bierze udziału w jutrzejszej defiladzie.

(—) **S. Skibiński**, komendant.

Ze sportu.

— **Regaty na Brdzie**. W ostatnich czasach w Polsce silnie się spotęgował ruch wioślarski, tak, że nawet najmłodsze towarzystwa rzucają się na śmiałe przedsięwzięcia. W wysokim stopniu dotyczy to klubu wioślarskiego „Gryf“ w Bydgoszczy, który, mimo swej młodości, wciąż daje chwalebne dowody swych wysiłków. Ostatnio brał udział w międzynarodowych i wszechpolskich regatach w Brdysiu, a dziś, w niedzielę, 18 bm. od godz. 1-iej w południe, przeprowadza na Brdzie długodystansowe regaty z Brdysia do Kapuścisk i z powrotem. Program obejmuje biegi czwórki, dwójki na 4 krótkie wiosła, dwójki na 2 długie wiosła oraz biegi jedynek. Start i meta przy ul. Hermana Frankiego obok poczty.

I Polonja — I Stella (Gniezno).

Powyższe zawody odbędą się w niedzielę, 18 bm. na Stadionie Miejskim o godz. 4,30 po poł. i budzą żywe zainteresowanie w kołach sportowych, albowiem „Stella“ w ostatnich rozgrywkach weryfikacyjnych o wejście do A klasy Pozn. OZPN, wykazała dużo walorów sportowych i ambicji. Zawody będą więc bardzo interesujące. O godzinie 3 przedmecz.

TURNIEJ TENNISOWY

O MISTRZOSTWO MIASTA BYDGOSZCZY

W ostatniej chwili przypominamy, iż na kortach tenisowych Bydgoskiego Klubu Sportowego, położonych przy ul. Słowackiego, narożnik ul. Staszica (pl. Kochanowskiego) odbywa się turniej tenisowy o mistrzostwo miasta Bydgoszczy. Otwarcie turnieju nastąpiło dziś w sobotę, 17 bm. Dalsze rozgrywki odbędą się w niedzielę, 19 bm. od godz. 7-iej rano. Dla zwycięzców wyznaczono cenne nagrody.

Jutrzejsze wyścigi konne.

Gonitwa pierwsza płaska dystans ok. 800 mtr.: dla 2 l. og. i kl. Nagroda 400 zł.

Dramat — ofic. 17. 3. p. ułanów, j. Jagodziński; Karas — radca K. Zychliński, j. N. N.; Mandarynka — Ignacy hr. Mielżyński, j. N. N.; Comlesa — radca K. Zychliński, j. N. N.; Igor — W. Daszewski, j. N. N.; Jawa — Ign. hr. Mielżyński, j. 2. Tuchołka.

Gonitwa druga płaska poza kat., dystans: ok. 1.600 mtr., dla 3 l. i st. og. i kl. Nagroda 500 zł.

Achilles — radca Zychliński, j. mjr. Mieczkowski; Rosa — Ign. hr. Mielżyński, j. mjr. Falewicz; Mignon — ofic. 16 p. Ułanów, j. por. Skupiński; Pieszczotka — gr. ofic. 10 p. ul., j. N. N..

Gonitwa trzecia płaska, dystans: ok. 2.100 mtr., dla 3 l. i st. og. i kl. Nagroda 600 zł.

Alegra — ofic. 17. 3. p. ułanów, j. Ziemiański; Jemiola III. — Ign. hr. Mielżyński, j. N. N.; Ma Coquine — por. Jankowski, j. N. N.; Mrok — Ign. hr. Mielżyński, j. 2. Tuchołka; Kochany Xiążę — rtm. Starzecki, j. N. N.; Kobięcina — Ign. hr. Mielżyński, j. N. N.; Lilet — gr. ofic. 15 p. ułanów, j. N. N.

Gonitwa czwarta z płotami, dystans ok. 2.400 mtr., dla 3 l. i st. koni. Nagroda 800 zł.

Dziuchna — gr. ofic. 19 p. ułanów, j. Jan Osiński; Brzeszczot — ofic. 17. 3. p. ułanów, j. N. N.; Delicieux — ofic. 16 p. ułanów, j. por. Skupiński; Lezginka — M. S. Wojsk., j. mjr. Toczek; Mała Grawoza — ofic. 15 p. ułanów, j. N. N.; Bojar — Wł. Świniarski, j. N. N.; Umizg — mjr. T. Falewicz, j. właściciel; Delegat — por. Pieczyński, j. właściciel; Gentil — ofic. 16 p. ułanów, j. por. Skupiński; Venus — Obóz Szkolny Kawalerji, j. N. N.; Ma Coquine — por. Jankowski, j. N. N.

Gonitwa piąta z przeszkodami, dystans ok. 3.600 mtr., dla 4 l. i st. koni. Nagroda 600 zł.

Blue Mountain — gr. ofic. 7 p. strzelców konnych, j. por. Kwieciński; Kasztelan — mjr. Toczek, j. właściciel; Rakietka — Obóz Szkolny Kawalerji, j. N. N.; Delegat — por. Pieczyński, j. właściciel; Amur — rtm. Starzecki, j. właściciel; Ma Coquine — por. Jankowski, j. N. N.; Buńczuk — gr. ofic. 7 D. a. k., j. por. Antropow; Farsa — gr. ofic. 7 D. a. k., j. kpt. Bylczyński; Venus — Obóz Szkolny Kawalerji, j. N. N.

Gonitwa szósta z płotami poza kat., dystans ok. 2.400 mtr., dla 3 l. i st. koni. Nagroda 800 zł.

Farsa — ofic. 7 D. a. k., j. kpt. Bylczyński; Venus — Obóz Szkolny Kawalerji, j. N. N.; Brzeszczot — ofic. 17. 3. p. ułanów, j. N. N.; Hellade — W. Daszewski, j. N. N.; Dziuchna — gr. ofic. 19 p. ułanów, j. Jan Osiński; Sentinelle — Obóz Szkolny, j. N. N.; Ma Coquine — por. Jankowski, j. N. N.; Kasztelan — mjr. Toczek, j. właściciel; Delegat — por. Pieczyński, j. właściciel; Bojar — W. Świniarski, j. N. N.; Mała Grawoza — ofic. 15 p. ułanów, j. N. N.

Gonitwa siódma, myśliwska, dystans ok. 8 km. Nagroda 300 zł. Mianowania przy wadze.

Następne wyścigi odbędą się 21 września br. Początek gonitw o 3-iej a koniec o godzinie 18-tej. Dojazd pociągami kolejowym o godzinie 13,24 — autobusami od kościoła Klarysek przed i po wyścigach. — Orkiestra wojskowa. — Kryte trybuny.

Twoje mieszkanie.

Ijoli Duszyńskiej poświęcam.

Rwiaty i wszędzie kwiaty... I arw cudnych symfonia...
Ma ścianach Twe obrazy... dziwne... tajemnicze...
Kobiecej ręki słodka, spokojna harmonja,
Jakby życie tu ciemne zakryło oblicze...

Łoza Twego ptaki pilnują zjociste,
Zda się wioną namiętną dyszy tu południe,
I sny Twoje się snują gorące, świetliste,
Wieczną szczęścia tęsknotą malowane cudnie!...

Na strunach Twej gitary o szarej godzinie,
Wygrzywasz samotności Twej cichą tęsknotę...
I życie Twa jak bajka rozzdwaniona płynie,
Gdy tulisz Twoich synów drogim głowki złote!

Bo w nich radość Twa cała, obraz Twej przyszłości-
Przed złym światem w tem cichem mieszkanku ukryj;
I tak żyjesz samotna, tęskniąc do miłości,
Jak świetlane postacie Prarafaely...

Hellna Grimali-Zbierchowska.

W. Cz. Andrzejewski

dentysta, ul. Śniadeckich 11.

Zęby sztuczne, plombi od 4 złotych

złote korony od 20 zł. (21757)

Pierwszorzędne wykonanie.

Z Wystawy Wodnej.**Piwa Myślęcińskie**

odznaczono

Dyplomem uznania Miasta Bydgoszczy.

Nie pij innego, dokąd nie spróbujesz.

[21453]

Żądać wszędzie.

— Zarząd Stowarzyszenia oficerów emerytów wojskowych urządza na rzecz „funduszu pomocy” emeryt. wojskowym, dnia 1 października (sobota) br. w sali hotelu pod „Orlem” — doroczny bal. Wstęp za okazaniem zaproszeń. Cena biletu — 4 zł.

— Towarzystwo Czytelników Ludowych już od szeregu lat wydaje telegramy narodowe po cenie 50 gr. za sztukę. Telegramy te ze względu na artystyczne wykonanie, oraz wzniosłe cele, z których zysk jest przeznaczony, cieszą się wielką popularnością, zwłaszcza w naszej dzielnicy.

W ostatnim czasie pojawiły się w obiegu telegramy konkurencyjne na gorszym papierze i mniej artystycznie wykonane z których zysk płynie na jednostkę, a nie na cele kulturalno oświatowe. Cena takiego telegramu wynosi 15 zł. za sztukę.

Podając powyższe do wiadomości T. C. L. zwraca się z serdeczną prośbą do społeczeństwa, ażeby nie kupowało fałszyfikatów lecz oryginalne telegramy T. C. L. dając tem samem wyraz zrozumienia dla oświaty, której tak bardzo jeszcze w naszym młodym państwie potrzebujemy.

— IV. koncert-recital prof. Emila Bergmanna, który odbędzie się w auli gimnazjum im. Kopernika, pl. Kochanowskiego, w niedzielę, dnia 18 bm. o godz. 8 wiecz. otworzy nowy sezon koncertowy w naszym mieście, zapowiadający się pod każdym względem znakomicie. Program wieczoru prof. Bergmanna w myśl zasady „kto dużo daje, ten każdemu czemś dogodzi”, obejmuje obok utworów najwybitniejszych kompozytorów muzyki nowoczesnej szereg arcydzieł muzyki klasycznej, zawsze młodej i nieśmiertelnej. Nie wątpimy, że najszerza publiczność poprze i tym razem występ znakomitego pianisty, tembardziej, że ceny miejsc są niezwykle przystępne. Bilety sprzedaje księgarnia i skład nut Jana Idzikowskiego, Gdańska 16/17.

— Profesor dypl. Tadeusz Sas-Korczyński, członek czynny „Académie de Maitres de Danse w Paryżu prowadzić będzie przez sezon zimowy br. kursy tańców modnych oraz gimnastykę rytmiczną i plastykę dla dzieci od lat 6—14 i dla dorosłych. Bliższe informacje w biurze od 3—4 po poł. ul. Gdańska 142 parter prawo. O terminie rozpoczęcia poszczególnych kursów pojawiają się ogłoszenia w „Dzienniku”.

— Zabawa „Sokoła” IV Bielawy odbędzie się dzisiaj, tj. w sobotę, 17 bm. w sali p. Gończa (restauracja Rzeźni Miejskiej) przy ul. Jagiellońskiej. Przygrywać będzie doborowa orkiestra „Sokoła” Okole-Wilczak, prócz tego zabawa ta urozmaicona będzie różnemi niespodziankami w celu zadowolenia swoich zacnych gości. A więc zatem wszyscy na zabawę Sokoła Bielawy, bo Sokoli zapraszają. Początek o godz. 8-jej wieczorem.

— Zabawa Powstańców i Wojaków. Wobec tego, że w niedzielę, 18 bm. przybędzie do Bydgoszczy brat wojacka z okolicy, celem wzięcia udziału w zawodach powiatowych, przeto postanowił zarząd obwodu urządzić zabawę w salach „Ogniska” przy ul. Jagiellońskiej w przyszłą niedzielę, począwszy od godziny 7,30 wieczorem, by wspólnie po zawodach się zabawić. Zaprasza się również wszystkich sympatyków Powstańców i Wojaków.

— I cóż zrobić z temi pieniędzmi? Wymarzony, oczekiwany „pierwszy” dzień miesiąca już się przeniósł w krainę przeszłości. Ludziska odseparowali pewną część złoci-szów na potrzeby żołądkowe, a reszta spoczywa bezpiecznie w kiesach. I cóż zrobić z temi pieniędzmi? — minimalną cząsteczkę tego funduszu najlepiej zużyjesz, gdy za parogroszową opłatą staniesz do turniejów strzeleckich, urządzonych przez jachciek Tow. Powstańców i Wojaków, i zdobędziesz nagrodę wartości 100 złotych. Powyższe imprezy odbywają się w restauracji „3 Maja” przy pl. Piastowskim i w restauracji p. Bol. Frajera przy ul. Bocianowo 22.

— Szkoła Wydziałowa Męska urządza przedstawienia kinowe w sobotę, 17 bm. począwszy z następującym programem: 1) Szwajcaria; 2) Wizyta w ptaszniku; 3) Życie harcerzy na wakacjach; 4) Maciste i więzień — dramat w 8 aktach. W głównej roli słynny atleta Maciste. Porządek zwiedzeń: Sobota: o godz. 3.30 szkoły powszechne, wst. 10 gr., o godz. 5.30 szkoły wydziałowe, wst. 20 gr. Niedziela: o godz. 3 niższe klasy szkół średnich, wst. 20 gr., o 4.30 wyższe klasy szkół średnich, wst. 20 gr., o 6 reszta młodzieży szkolnej, wst. 30 gr.

Januszewski, rektor.

Z zebrania Tow. Lokatorów i Sublokatorów.

Dn. 2 bm. odbyło się w sali „Ogniska” zebranie Tow. lokatorów i sublokatorów, któremu przewodniczył prezes p. Matuszczak. Po zagajeniu i odczytaniu protokołu, p. Matuszczak wygłosił referat, w którym poddał ostrej krytyce ustawodawstwo niemieckie, zwłaszcza paragrafy, traktujące o prawach gospodarza w stosunku do lokatora, które w dzisiejszych, zmienionych warunkach życia, są wprost barbarzyńskie. Przytoczył kilka jaskrawych przykładów jak niektórzy, niesumieni gospodarze, wykorzystują par. 11, lit. c., uprawiając gospodarza do usunięcia z mieszkania kobiet, które przyjmują odwiedziny mężczyzn.

Następnie zaznaczył prezes, że zarząd Tow. miał przygotowany memoriał, oświetlający stosunki mieszkaniowe w Bydgoszczy, celem wręczenia go p. Prezydentowi Rzpl., podczas jego bytności, na specjalnej audjencji, ale ponieważ P. Prezydent audjencji nie udzielał, więc memoriał dojdzie go inną drogą. — Po referacie nastąpiła ożywiona dyskusja, w której piętnowano tych Polaków, którzy sprzedają składy i mieszkania żydom, szkodząc tem sprawie polskiej; ubolewano, że w ulicy Długiej rozsiada się coraz więcej żydostwo, tak, że wkrótce nie będzie tam miejsca dla chrześcijanina. Po tej dyskusji nastąpiło odczytanie sprawozdania z wszechpolskiego zjazdu delegatów lokatorów i sublokatorów, jaki się odbył w dniach 14—15-go sierpnia w Poznaniu.

Jak ze sprawozdania wynika, zjechali się

delegaci z całej Polski. Postanowiono tam, aby złączyć lokatorów w jedną silną organizację, z którą władze państwowe i komunalne będą musiały liczyć się. Ostra i burzliwa dyskusja powstała na zjeździe przy stawianiu kandydatów do zarządu głównego. Łódź i Częstochowa chciały przeforsować do zarządu gł. pp.: Buczyńskiego i Rolińskiego, co się jednak nie udało, gdyż zatwierdzono następujących kandydatów: z Warszawy, pp. Ławkowicza, Kuczyńskiego, Rosenthala; z Poznania, pp. Rosadę i posła Liseckiego; z Łodzi, p. dra Mieżyńskiego; ze Lwowa, p. Wrońskiego; z Krakowa, p. Burczyka; z Bydgoszczy, p. Matuszczaka; prócz tego, przyznano 1 mandat Częstochowie i 1 dla Sosnowca. Przyjęto jako nazwę organizacji „Zjednoczenie Związków Lokatorów i Sublokatorów Rzeczypospolitej Polskiej”.

W wolnych głosach przemawiało wielu mówców, uskarżając się na szykany ze strony gospodarzy, ale te fakty, które przytoczono na zebraniu o pewnej gospodyni Niemce, która w swoim domu przy ulicy Toruńskiej szykanuje lokatorów Polaków wykrzykując: „Die polnischen Schweine müssen fort gehen” (Polskie świnie muszą iść precz!...) i ciągle wodzi ich po sądach, starając ich się pozbyć, są oburzające. Mieszka tam niej. Staniowski, od którego nie chce przyjmować pieniędzy za mieszkanie, przesłanych nawet pocztą, na co S. posiada dowody, jednak zaskarżyła go o niepłacenie czynszu. Sprawę skierowali do prokuratury.

W sprawie Teatru Popularnego.

W mieście naszym szerzą ze sceny kult. żywego słowa dwie teatralne placówki: Teatr Miejski i Popularny. Jeżeli zważymy liczbę mieszkańców Bydgoszczy i panującą w niej dzisiejsze, dość zaniedbane stosunki kulturalne, to naturalnie tylko z serca gorąco przyklasnąć należy artystycznej pracy i wpływom obu tych ważnych i pożytecznych instytucyj.

Po powołaniu do życia Teatru Popularnego wyrażały niektóre poważne, podniesieniu ludności miejscowej na wyższy poziom kultury życzliwe jednostki szczerą obawę, że istnienie w mieście naszym dwóch scen polskich może wywołać między niemi zgola zbyt dużą, szkodliwą konkurencję materialną, która utrudni jednemu i drugiemu teatrowi spełnienie ich pięknych, kulturalnych zadań.

Obawa ta okazała się jednak płonna, bo po pierwsze statystyczne miasto może sobie pozwolić na dwa przybytki teatralnej sztuki, powtórne rywalizacja między obiema scenami polskimi wpływa niewątpliwie korzystnie na ich większe ożywienie.

W dalszej swojej konsekwencji rywalizacja dwóch teatrów polskich w naszym mieście przyczynia się wogóle do ożywienia u nas niemal całego, przeważnie w murach naszych teatrów się ogniskującego, ruchu i życia artystycznego.

Konkurencja szkodliwa już choćby przez to między obu teatrami jest wykluczona, że każdy z nich zakreślił sobie inne, artystyczne i kulturalne cele i każdy z nich

w ostatecznych zadaniach swoich dąży w nieco odmiennym kierunku.

Głównem zadaniem Teatru Miejskiego jest pokazanie w możliwie wytwornej formie wielkiego i lepszego repertuaru już w mniejszym lub większym stopniu wyrobionej, uteatralnionej publiczności, zadaniem zaś i celem głównym Teatru Popularnego powinno być wystawienie wielkiego i lepszego repertuaru w formie możliwie dla szerszych mas zrozumiałej celem ich wyrobienia dla wyższej miary audycyj, celem stopniowego ich uteatralnienia.

W Polsce jest naogół źle zrozumiane i pojęte zadanie teatrów popularnych. Gdy zagranicą, a zwłaszcza w Niemczech, gdzie teatrów popularnych jest bardzo dużo i gdzie temu rodzajowi sztuki służy wielkim talentem swoim reżyserskim nawet taka znakomitość jak słynny Max Reinhardt, pod nazwą teatrów popularnych rozumie się repertuar szeroko znanych arcydzieł, wystawionych jednak dla ludu w zrozumiałej, przystępnej mu szacie i formie widowiskowej, gdy zagranicą w ten sposób istotne wartości literackie i teatralne naprawdę się popularyzuje, to u nas naodwrot, w źle pojętym, własnym interesie i w źle zrozumiałej rywalizacji zawodowej, wprowadza się na repertuar scen popularnych to wszystko, co wystawiają wszystkie inne teatry i oczywiście w takiej szacie i formie, jakiej się trzymają na swoich deskach wszystkie teatry niepopularne.

W ten sposób wytwarza się istotnie cał-

kiem niepotrzebnie między jednymi i drugimi teatrami szkodliwą konkurencję, mijając się zarazem zupełnie z właściwymi zadaniami teatrów popularnych.

Poniekąd, w pewnym stopniu, minął się także z temi zadaniami, idąc widocznie za ogólnym w Polsce, mylnym prądem, i nasz Teatr Popularny, co niewątpliwie zaważyło ujemnie na jego dalszych losach a może nawet na jego dotychczasowej, materialnej egzystencji.

Teatr ten imitował również we wszystkim wszystkie inne, dydaktycznych zadań pozbawione teatry a tem samem, przy swoich słabych podstawach materialnych, nie wyrobił sobie odpowiedniej liczby widza z ludu, tej jedynej podpory egzystencji teatrów popularnych. Stąd też teatr ten znalazł się w końcu w położeniu materialnem tak trudnem, które mu uniemożliwia dalszą jego artystyczną pracę.

Jak ogólnie wiadomo, dyrekcja Teatru Popularnego w osobie p. T. Wołowskiego zwróciła się już do Magistratu i Rady Miejskiej z prośbą o stałą, miesięczną subwencję. Wychodząc z założenia, że miasto nasze łoży już i tak ogromne sumy na swój Teatr Miejski, subwencji tej Teatrowi Popularnemu odmówiono.

Można protestować przeciwko wielu wywodom i słowom, jakie w dyskusji nad tą sprawą padły na plenum naszej Rady Miejskiej, nie można jednak mieć z racji tej odmowy do Rady Miejskiej żalu, jeżeli się weźmie pod uwagę te istotnie wielkie sumy, jakie szczerą, ofiarną dłoń miasto nasze rzuca corocznie na liczne, w budżecie jego pod rozmaitemi nazwami figurujące cele kulturalne. Bydgoszcz pod tym względem spełnia należycie swoje zadania, będąc miastem bogatym, rzuca rzeczywiście grube sumy pełną i szczerą dłoń, na rozmaite, piękne, kulturalne sprawy.

Mimo całego współczucia, jakie budzi w tym wypadku los Teatru Popularnego, nie możemy wziąć za złe naszemu miastu, że dobroczynne, bardzo duże fundusze swoje obraca przedewszystkiem na te kulturalne instytucje, których egzystencja już od dawna jest prawie wyłącznie zależna od magistrackich, z wiedzą i wolą Rady Miejskiej uchwalonych subwencji.

Zawiedziony w swoich nadziejach Teatr Popularny będzie musiał szukać na innej drodze, rozwiązania kwestji swojej dalszej egzystencji.

Już padły na łamach pism pierwsze słowa złowrogiej pogłoski, że teatr ten się likwiduje. Podobno odbywają się w Teatrze Popularnym ostatnie przedstawienia. Koniec sezonu letniego a z nim i zamknięcie definitywne Teatru Popularnego ma nastąpić podobno już za kilka dni.

Przypuszczam, że pogłoski te się nie sprawdzą, choć wierzyć, że nie wyczerpany w swojej energii dyr. Tad. Wołowski teatr ten poprowadzi, choć znowu w trudnych warunkach, dalej. Przy zmienionej linii swojej dalszej, kulturalnej pracy Teatr Popularny ma szanse stać się bardzo pożyteczną instytucją społeczną i już dla tego samego warto zabiegać o jego trwałe podtrzymanie.

J. K.

Od dnia 19 września b. r. lokal nasz znajduje się przy

ul. Dworcowej nr. 96.

**Bank für Handel und Gewerbe Poznań
Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu**

Tow. Akc.

Oddział w Bydgoszczy.

(21485)

Szczury pożarły 16 ludzi na samotnej wyspie.

Latarnia morska, która zgasła. — Załoga okrętu rejteruje przed szczurami. — Atak gazowy na gryzonie. — 16 szkieletów ludzkich.

Nowy Jork, we wrześniu.

Z Ameryki południowej nadeszła wieść o wstrząsającym dramacie, jaki się rozegrał niedaleko brzegów Gujany. O czterdzieści mil morskich od wybrzeża wznosi się na wysepce latarnia morska, zwana pospolicie „latarnią trzech szkieletów“.

Służbę na niej pełni trzech marynarzy francuskich. Gdy pewnego razu światło na latarni nie zostało zapalone, pewien statek wpadł na skałę i rozbił się. Wskutek tego wysłano szalupę, by zbadać, czemu latarnia nie funkcjonuje. Marynarze przybyszy do wyspy, ujrzeli widok który ich przejął grozą. U brzegu widniały szczątki 2 rozbitych okrętów, zaś cała powierzchnia wysepki licząca może 400 metrów kwadratowych, dosłownie pokryta była rojowiskiem ogromnych szczurów okrętowych.

Wobec tej ruchomej chmury wstrętnych stworzeń, nie było mowy o wylądowaniu. Szalupa udała się do portu i za kilka godzin wróciła, zaopatrzona w sikawki strażackie, oraz zapasy trujących płynów i gazów. Zaczęto teraz chmury szczurów oblewać kaskadą gryzącego płynu. Wśród przeraźliwego pisku falangi

gryzoniów schroniły się do wnętrza wieży, pozostawiając na placu mnóstwo trupów.

Gdy marynarze weszli do wieży, ujrzeli naprzód szkielety tych strażników, doszczętnie ogryzione przez szczury. U stóp latarni, na skałę, wałały się również ogryzione szczątki trzynastu ludzi. Ze szczegółów, jak też i z paru słów, nagryzmolonych na ścianie przez jednego ze strażników, zdołano odtworzyć sobie przebieg strasznej tragedii.

Strażnicy ujrzeli przed kilku dniami jakiś okręt, który to zbliżał się do wyspy, to oddalał, aż wreszcie strzaskał się o skałę. Wówczas z tonącego okrętu zaczęły tysiące szczurów rzucać się do wody i płynąć ku wyspie. Strażnicy schronili się do latarni, lecz szczury znalazły do nich dostęp. Ruchoma fala wstrętnych zwierząt zalała ich momentalnie i nieszczęśliwcy zostali żywcem ogryzieni.

Wskutek niezapażenia latarni rozbił się tymczasem drugi statek, którego załoga, wyczerpana walką z żywiołem, dopłynawszy do wyspy, legła na wybrzeżu. Tam dopadły ich zgłodniałe gryzonie i wszystkich pożarły.

Order dla pijaków.

Rząd sowiecki nosi się z zamiarem stworzenia orderu dla pijaków. Nie będzie to order zaszczytny, lecz prosto medal karny, który będzie musiał nosić przez kilka tygodni spotykany na ulicy pijak, przyczem w razie niezastosowania się do powyższego zarządzenia, będzie narażony na wysokie kary pieniężne lub więzienie. „Order“ ten zamiast czerwonej gwiazdy Sowietów, będzie wyobrażał flaszkę z wódką. — Zdaje się, że rząd sowiecki nie nadaży wprost z produkcją tego rodzaju „orderów“, liczba bowiem kandydatów oblicza się na dziesiątki milionów.

Straszny czyn szaleńca.

Pisma amerykańskie donoszą o strasznym wypadku, jaki miał miejsce w miasteczku Bath w stanie Michigan. Niejaki Kehoe, właściciel farmy w okolicach Bath, miał zatarg z nauczycielem miejscowym. W przystępie szału Kehoe zakradł się w nocy do szkoły, znajdującej się pod zarządem wspomnianego nauczyciela, podłożył pod nią minę dynamitową i przeprowadził od niej druty, które nazajutrz z rana, kiedy w szkole odbywały się już lekcje, połączył z baterią elektryczną. Nauczyciel przez okno spostrzegł podejrzaną machinację Kehoe'go i wybiegł szybko na ulicę, by zapobiec nieszczęściu. Szaleńca był jednak silniejszy, powalił nauczyciela na ziemię, poczem, dobywszy rewolweru, wystrzelał do podłożonego dynamitu wywołując wybuch. W jednej chwili, wśród ogłuszającego huku, który słychać było w promieniu kilku mil angielskich, szkoła zawała się jak domek z kart, grzebiąc pod swymi gruzami znajdujące się w niej dzieci. Wybuch był tak silny, że kilkoro dzieci wyrzuconych zostało przez okno na ulicę, gdzie pozostały bez życia. Wśród pozostałych przy życiu dzieci powstał straszny popłoch. Gdy cisnęły się w przestroni ku wyjściu, by uciec z pod walących się murów, nastąpiła druga eksplozja. Ogółem zginęło podczas strasznego wybuchu 33 dzieci. Jedna z rodzin miejscowych straciła w katastrofie tej 5 dzieci. Farmer Kehoe i nauczyciel rozszarpani zostali na strzępy już podczas pierwszej eksplozji.

Wiadomość o strasznym nieszczęściu wywołała wielkie przynębnienie w całym stanie Michigan. Władze śledcze są przekonane, że farmer Kehoe był umysłowo chory, gdyż czynu takiego mógł się dopuścić jedynie szaleńca.

Kacik dla pań.

Jak należy ubierać się do teatru?

Reformy toaletowe w paryskiej operze komicznej.

Paryż, we wrześniu.

Dyrekcja jednego z największych teatrów europejskich, paryskiej opery komicznej, działalność swą kierowniczą rozpoczęła od reform toaletowych. Zarządziła ona mianowicie, ażeby w dniu abonamentowe, to jest we wtorek, czwartek i sobotę, widzowie, zajmujący fotele, miejsca na balkonach 1-go piętra, lub w lożach, zjawiali się w stroju wieczorowym. Zarządzenie to nie wywołało żadnej opozycji, przeciwnie, publiczność je zaaprobowała.

Pisma francuskie zaznaczają, że teatr tego rodzaju, co opera komiczna w Paryżu, zasługuje na to, aby się ludzie do niego odpowiednio ubierali. W operze zawsze przestrzegano ścisłych reguł odnośnie do ubrania. Za dyrekcji Gailharda, przepisów tych przestrzegano tak ściśle, że nawet w lecie obowiązywał frak i cylinder.

Jakób Rouche, jeden z dyrektorów jest bardziej liberalnym, albowiem toleruje smoking i niski kapelus, ale to minimum musi być stanowczo uwzględnione. Gdyby nie te przepisy, rozmaici cudzoziemcy, przybywający do Paryża, przychodziliby do opery w ubraniach w kratkę, a kto wie — może nawet w pyjamach. „Temps“ zaznacza, że publiczność uznaje słuszność tych przepisów. Dzieła Mozarta, Glucka, Wagnera, Pucciniego, Debussy'ego, jak również utwory Corneilla, Rassinia, Moliere'a i Wiktora Hugo, zasługują w zupełności na to, aby ich słuchać w toalecie, którą jest przwładziwa na przyjęcia uroczyste. Nie jest to tylko cześć forma, ale wyraz poszanowania dla arcydzieła ducha i wielkiej sztuki.

Codziennie należy myć całe ciało.

Codziennie obmywanie całego ciała jest koniecznym warunkiem higieny i zachowania świeżości i urody. Jest to najtańszy, a zarazem najbardziej skuteczny środek kosmetyczny. Najbardziej wskazana jest oczywiście codzienna kąpiel, kulkunutowa, w wodzie nie zbyt gorącej, aby nie osłabiała. O ile jednak ktoś, albo łazienki nie posiada w domu, albo też przyrzadzenie kąpielni napotyka na jakies trudności, to w takim razie wystarczy całkowite obmywanie ciała gąbką, zmaczaną w letniej wodzie.

Należy pamiętać o tem, że skóra oddycha, którą to funkcję utrudniają zatłokane potem i pyłem pory.

Zmywania zimną wodą są wielce wskazane jako środek hartujący i wzmacniający nerwy, natomiast jeżeli chodzi o usunięcie potu, pyłu i tłuszczu, to zimna woda celu nie osiąga.

Krótkie sukienki i włosy a la garconne w Chinach.

Niezmiernie ciekawe i charakterystyczne są rewelacje specjalnego korespondenta pism angielskich z Chin, sir Percivala Phillipsa, dotyczące czynnika rewolucyjnego, jakim są nowe mody kobiece w Chinach. Wojna domowa wyhodowała tam krótkie spódniczki i krótko obcięte włosy. Mussolini Chin północnych Czang-Tso-Lin (dyktator pekiński) uważa je za symbol bolszewizmu i dlatego skazał je na banicję. Połecił w tym celu swojemu prezesowi ministrów wydanie odpowiedniego rozkazu przedłużenia sukien i przywrócenia dawnych kunsztownych fryzur.

Przekraczającym zakaz grozą najsurowsze kary, przyczem uprzedza się uparte panie, że daremne będą wszelkie wynówki i wykrety. Schwytane po raz pierwszy na opieraniu się zakazowi skazane będą na karę pieniężną, zaś po raz drugi — na więzienie.

Lecz oto policjanci, uprzedzeni o nowej krucjacie, ostentacyjnie odwracają głowy, udając, że nie dostrzegają nieodstronionych nóg i ramion niewiast, podróżujących dzięki temu bezkarnie pociągami i spacerujących po ulicach Pekinu, Tientsinu i Mukdena.

Krótkie spódniczki — odrobinę tylko dłuższe, niż z Rue de la Paix (w Paryżu), są w Chinach zjawiskiem niemal powszechnym. Przy tym typie spódniczki noszone jest krótki zakieciak, niekoniecznie tego samego koloru i z tego samego materiału, co spódniczka.

Francuskie pantofelki najmodniejszego fasonu i z najdroższych skórek — przeważnie krokodylowych — i białe jedwabne pończoszki świadczą wymownie, że dawne zniekształcanie nóg uciskaniem przez specjalne chubie w Chinach do niepowrotnie minionej przeszłości. Lśniące czarne włosy zaczesane są z czoła, czupryni przeważnie są krótkie a la garconne, ujęte conajwyżej, jako ostatni hold tradycjom przeszłości, srebrną klamrą z boku. Okazuje się, że na tym terenie wojna dyktatora Chin skazana jest z góry na przegraną, iecznego.

Któż tego nie wie!

ze Ekstrakt Słodowy

„MALTYNA“

wyrobu Browaru J. Götza w Krakowie, jest tym środkiem odżywczym, który wskutek swej dokładności w robocie i dużej zawartości Maltozy i Maltodykstryny, jest idealnym środkiem odżywczym dla dzieci i ozdrowieńców.

Wyłączne zastępstwo

„PHARMA“ Mag. B. JAWORNICKI w KRAKOWIE.

Do nabycia w aptekach, drogerjach, sklepach spożywczych i t. d.

Humor i satyra.

W sądzie.

Sędzia do oskarżonego: Przysnajcie się, żeście zobowiązania nie zapłacili.
Oskarżony: Zapłaciłem, p. sędzio.
Sędzia: A gdzie macie pokwitowanie.
Oskarżony: Zgubiłem.
Sędzia: Jak to możliwe.
Oskarżony: A, jak mógł zgubić się ge nerał, to dlaczego nie miało zgubić się pokwitowanie.

PODRÓŻ NAOKOŁO ŚWIATA.

W jednej z podmiejskich gospód, gdzie przy piwku i gorącej kiełbasie zbierają się codzien ci sami poczciwi mieszczanie, sensacja nielada. Pan Józef Kropka wybiera się w podróż dookoła świata. Pewnego dnia po długich przygotowaniach przychodzi do gospody po raz ostatni, by się pożegnać ze „znajomkami“. Uściskał wszystkim dłoń uroczysto, poczem zadzwieczał dzwonek drzwi wejściowych i „glob trotter“ wyruszył.

W dwa lata później, gdy całe dawne towarzystwo zebrało się znów przy stolikach, pan Kropka wszedł nagle.

— Otom jest z powrotem, przyjaciele!
Radość ogólna, zapijają szczęśliwy powrót, wygłaszają wiele mów, całują się siarczyście.
Ale gdy pan na chwilę opuścił izbę, jeden z gości odezwał się z kąta:
— Ja nie wierzę w tę podróż!
— Dlaczego? — pytają wszyscy.
— Pan Kropka, pamiętacie, wyszedł przed dwoma laty przez przednie drzwi. Gdyby był obszedł ziemię dookoła, byłby musiał wejść tylnymi drzwiami. Napewno ta jego podróż, to błaga!

Czy należy spać po obiedzie?

Drzemka poobiednia... dla wielu Czytelników słowo to zawiera prawdziwe kusielkie ponęty, nieprawdaż...

Jakże to rozkosznie po dobrym obiedku, gdy krew silnej pulsuje, a przyjemna o ciężałość rozlewa się po wszystkich członkach, — dać folę dążności całego organizmu i paść w objęcia tak słodko nas wabiącemu... Morfeuszowi.

I wiele pań dla usprawiedliwienia tego niewinnego flirtu z bogiem snu, przytacza bardzo przekonujące racje: Widzimy choćby na przykładzie zwierząt, któremi kieruje niezawodny, nieprzylumiony cywilizacja głos instynktu, że oddają się one po jedzeniu spokojnej siestce i rozkosznej drzemce. Również występujące zazwyczaj u każdego po jedzeniu uczucie znużenia, zdaje się być oznaką, że organizm domaga się spoczynku.

A jednak orzeczenia najpoważniejszych higienistów i lekarzy zaprzeczają temu mniemaniu.

Jakkolwiek bowiem nie można w tej mierze postawić jakiejś ogólnej, obowiązującej wszystkich normy, i sprawę należy traktować indywidualnie, to przecież w większości wypadków sen poobiedni nie jest rzeczą, zalecenia godną.

A więc, drogie Panie, jeśli zależy Wam na utrzymaniu wiotkiej postaci i sprężystości ciała, jeśli obawiacie się nagromadzenia na niepożądanych miejscach większych pokładów tłuszczu, jeśli nakoniec chcecie uniknąć zbytniej czerwoności i obrzęków twarzy, to hygiena i medycyna, jak dwa czujne stróże, bronią Wam po obiedzie wstępu do świątyni snu.

Dozwolony on będzie tylko tym z pośród Was, które swą eterycznością przypominają bezkrwiste Goplany i wogóle dla osób słabej konstytucji i anemicznych.

Dla wszystkich natomiast cieszących się dobrem zdrowiem i wyglądem, obowiązująca winna być średniowieczna maksyma szkoły medycznej: po jedzeniu stój, albo zrób tysiąc kroków.

Przechadzka po jedzeniu bowiem wpływa na silniejszą akcję mięśni żołądka, który w ten sposób może łatwiej wykonać swą pracę. Leżąca natomiast pozycja utrudnia czynność serca i płuc, gdyż pełny żołądek naciska na opłucną i osierdzie. Dlatego zwłaszcza osoby cierpiące na te organy, powinny się wystrzegać po jedzeniu leżącej pozycji.

Także jest ona szkodliwa ze względu na żywszą cyrkulację krwi po każdym jedzeniu, bo krew napływa silnie do głowy, wywołując szkodliwe kongestje.

Także przy spoczynku czynność oddechu jest mniej intensywna, aniżeli podczas ruchu, głębokie oddychanie zaś pomaga trawieniu, zapobiega przepełnieniu gruczołów jamy brzusznej krwią, oraz tworzeniu się tłuszczu.

Z tych wszystkich powodów, zwłaszcza dla osób zażywnych, po obiedzie jest wskazany umiarkowany ruch, przyczem jednak należy zważać, aby się nie przemęczać.

MAŁE NIEPOROZUMIENIE.

Pewnemu dyplomacie chińskiemu w Londynie pewien hodowca zwierząt ofiarował przepyszny wyzła. Po kilku dniach otrzymał list od dyplomaty:

„Szanowny Panie! Przesyłam Panu serdeczne podziękowanie wraz z orderem Wielkiego Smoka. Pański śliczny pies nadzwyczaj nam smakował, gdyż mięso jego było wyborne“.

BEZPIECZNY.

— Proszę pani, czy aby ten piesek, co leży na kanapie, mnie nie ugryzie?

— Nie bój się, po pierwsze on jest bardzo spokojny, po drugie leży tyłem do ciebie, więc ciebie nie widzi, a po trzecie jest zrobiony z włóczki.

PRZY UGODZIE.

— Dwie są rzeczy, których stanowczo wy magam, to jest: szczerłość i posłuszeństwo.

— Więc jeżeli pani, będąc w domu, każe powiedzieć gościom, że wyszła, czy mam być wtedy szczerą, czy posłuszną?..

Migawka.

Prawica widzi Korfanty

i króle

Lewica woła: my, Ojczyzny

bóle!

I nie wiadomo, kto wdrapać

się zdoła

Znów na nowego ludu

apostoła.

Boruń.

Herkules Madej-Pałkiewicz.

Karjera warszawskiego człowieka.

Pan Herkules Madej - Pałkiewicz jako wydawca „Bomby Majowej“ dorobił się niezgorszej fortuny. Aż do czasów sanacji cherlak i proletariusz społeczny, umiał z pierwszym strzałem majowym zająć odpowiednią pozycję i stanąć w rządzie tych, którzy postanowili wywalczyć Ojczyźnie lepszą przyszłość.

Najtrudniejszym był początek. — Dzięki jednak pewnym konneksjom i poleceniom mówiącym zgodnie, że Madej-Pałkiewicz jest człowiekiem wszechstronnym i do wszystkiego zdolnym, udało mu się wydobyć pewien kapitał na rozrobek polityczny. Takich szczęśliwców, jak on, było właściwie wielu. Ale gdy inni ten święty fundusz póty oblewali, aż im się nie rozplynął i nie wsiąknął w różne probierne i kabarety, to Madej-Pałkiewicz ulokował go natychmiast w „Bombie Majowej“, która co tygodnia pękała na bruku warszawskim, roznosząc dokoła blady postrach i moralne zniszczenie.

Znaleźli się jednak ludzie amerykańskiego typu, którzy przewidując ładne natknięcie się na Pałkiewiczowską bombę, zabezpieczali się przed jej straszliwymi skutkami, wpłacając premje assekuracyjne, których wysokość zależała od statku i dostatku ubezpieczającego się klienta. W ten sposób „Bomba Majowa“ a z nią i jej wydawca z każdym dniem zasobnieli materialnie, aż napecznili do syta i wtedy Madej - Pałkiewicz powiedział sobie: już pełne wory — czas na honory!

Aby to jego postanowienie zrozumieć, trzeba wiedzieć, że Madej-Pałkiewicz stał bardzo wysoko w opinii publicznej jako spryciarz, mniej zaś jako publicysta i działacz społeczny. Ludzie wytykali mu, że ze zwykłego łapersdaka i oberwipięty awansował na najmimordę i politycznego wiatroroba. Madej-Pałkiewicz poczytywał już sobie za wielki honor, jeżeli ktoś, wymawiając jego nazwisko, nie splunął przytem. Epitety jak drań, lizuń, chlastacz, gadzinowiec, pyskobi, najmita itd. były mu chlebem codziennym. Tytuły te uważał on za intratne i nośne, niemniej jednak pragnął się z nich otrząść i wejść w towarzystwo ludzi, przed którymi, gdy się ma zegarek, nie potrzeba zapinać surduta i można mówić o stryczku bez obawy osobistej z ich strony urazy.

Nadarzała się zaś Madej-Pałkiewiczowi do tej metamorfozy społecznej i towarzyskiej znakomita sposobność. W klubie t. zw. Zbawicieli Narodu zawakowała posada wiceprezesa. Madej-Pałkiewicz postanowił ubiegać się o nią. Uda mu się, to będzie to mniej więcej to samo, jakby z ławy złodziejskiej przesiadł się na krzesło prokuratorskie.

Klub Zbawicieli Narodu był klubem wysoce ekskluzywnym i wiadomość o kandydaturze Madeja-Pałkiewicza na wiceprezesa wywołała między jego członkami wielką burzę, tembardziej, że klub ten był antytezą tych przekonań i ideałów politycznych, na których Madej-Pałkiewicz tak dziwną zrobił karierę.

Pierwszy zabrał głos obywatel z Podola, Pękostaw Wołopas, pan na Lichwiarach i Oczajduszach.

Mówił dużo i przekonująco. Podkreślił przede wszystkim swe demokratyczne przekonania i stwierdził, że kandydat do wysokiej godności wiceprezesa klubu Zbawców Narodu jest rewolwerowcem i szantażystą i wybór jego oznaczałby nowy rozbiór Ojczyzny.

Drugim mówcą był Łupisław Dolarowicz-Zerwiskórski, reprezentant wielkiego przemysłu z Łodzi. Zapewnił on, że każdemu ze swych robotników chętnie podaje rękę, ale Madej-Pałkiewiczowi nie podałby ani małego palca, bo niema mydła, którymby taka hańba z niego zmyć się dała.

Trzeci przemawiał Groszozbój Rozpoisław z Gorzałkowic Kujaw-

skich. Zaznaczył on, że jako obrońca i rycerz Kresów Zachodnich, zahartowany we walkach z krzyżactwem, nie przemógłby się, aby zasiadać przy jednym stole ze zdrajcą sprawy narodowej i sługą szatana. Efejaltesy i Sicińscy (zakończył) należą pod sąd historii a nie na kierownicze stanowiska.

Wielkie wrażenie wywołało wystąpienie hrabię Pomadowicza. Przyniósł on ze sobą etui, z którego wyjął kawałek szyby i zagroził, że na wypadek wyboru Madej-Pałkiewicza tą szybą jak drugi Rejtan brzuch sobie rozpruje.

Przemawiali jeszcze książe Głupiło z Litwy i b. minister Cap-Wołowicz, poczem przystąpiono do głosowania.

Oddano 84 kartek, ale głosy rozbiły się między innych kandydatów i okazało się koniecznym ponowne głosowanie. Madej-Pałkiewicz nie otrzymał ani jednego głosu. Fakt ten przyjęto burzliwymi oklaskami, a przewodniczący zauważył:

— Jest to zwycięstwo zdrowej i nieustraszonej myśli nad łajdactwem nieposkromionego w swych ambicjach a nieprzebierającego w środkach człowieka. Bo wczoraj dopiero był u mnie Pałkiewicz i dawał do zrozumienia że w swem archiwum redakcyjnym ma kompromitujące materiały o członkach naszego klubu. Wspominał coś o lichwie, o fałszywych zeznaniach podatkowych, o takichże wekslach, o paskarstwie, o kubanach za gabinetu Grabskiego, o subwencjach pobieranych z zagranicy, o szacherce ziemią i ojczyznianymi ideałami, jednym słowem nie było szelomstwa, którego by nam nie insynuował. Dzisiejsze głosowanie jest najlepszą odprawą, jaką mogliście panowie dać szantażystom. Przystępujemy teraz do drugiego głosowania. Oddano znowu 84 kartek.

Z tych jedna była biała. 83 głosy padły na Madej-Pałkiewicza.

Gdy Madej-Pałkiewicz obejmował swą honorową godność, klub Zbawicieli Narodu wydał na jego cześć bankiet, na którym przemawiali: Pękostaw Wołopas, pan na Lichwiarach i Oczajduszach, Łupisław Dolarowicz - Zerwiskórski, Rozpoisław Groszozbój z Gorzałkowic Kujawskich hrabia Pomadowicz, książe Głupiło, b. minister Cap-Wołowicz i wielu, wielu innych.

St. Brandowski.

Wystawa foto-kinematograficzna w Warszawie.

(Wywiad „Dzien. Bydgoskiego“ z prezesem Związku teatrów świetlnych w Polsce).

W dniu 8 września otwarta została w Warszawie w Dolinie Szwajcarskiej pod protektoratem p. vice - premjera profesora K. Bartla, Wystawa Foto - Kinematograficzna.

Pragnąc u źródła poinformować się o celach i zadaniach Wystawy, zwróciłem się do jednego z głównych organizatorów, prezesa Zw. Polskich Zrzeszeń Teatrów Świetlnych, p. St. Zagrodzińskiego, z prośbą o udzielenie nam wyczerpujących informacji.

— Co kierowało Panami przy Organizacji Wystawy? — pytamy.

— Kinematografia u nas, niestety, nie jest dostatecznie doceniana. Pewne sfery naszego społeczeństwa wciąż jeszcze utożsamiają kino z budą jarmarczną, odmawiają mu prawa obywatelstwa w środowisku sztuk pięknych. Postanowiliśmy pokazać sferom zainteresowanym skromny copping dorobek kinematografii polskiej, dowiedzieć, że kino jest dziś niezmiernie ważnym czynnikiem propagandowo - wychowawczym i kulturalno społecznym.

17 października 1923 Francja przyjęła uroczystie kino do Pałacu Sztuk Pięknych.

Wystawa Foto - Kinematograficzna musi być takim wyświęceniem kina w Polsce i wprowadzeniem go w poczet sztuk pięknych.

— Jak odnosi się do imprezy Panów Rząd?

Bardzo przychylnie. Pan vice-premjer Bartel przyjął laskawie protektorat nad Wystawą i pozatem przedstawiciele wszystkich zainteresowanych ministerstw M. S. Wewn. Min. Przem. i Handlu, Min. Skarbu, M. S. Zagr., Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publicznego, odczekały nas swoją opieką i udzielają wszelkich możliwych ulg i ułatwień.

— A władze komunalne?

— P. Prezydent Miasta inż. Słomiński, interesuje się bardzo naszą imprezą, a nawet (pierwszy wypadek w dziejach kinematografii polskiej) ofiarował w imieniu miasta złoty medal za najlepszy film wyświetlany dotychczas w Polsce.

— Czy urządzają Panowie konkurs filmów?

— Tak w jednym z naszych 4 kin, czynnych na Wystawie, odbywa się codziennie przegląd najlepszych filmów, sprowadzonych dotąd do Polski.

— Kto będzie decydował o nagrodzie?

— Specjalne jury złożone z najwybitniejszych znawców kultury sztuki i nauki.

— Czy zagranica interesuje się Wystawą?

— W dużym stopniu. W Wystawie przyjmują m. in. udział następujące firmy filmowe i techniczne zagraniczne: „Aubert“ (Paryż), Pathe (Paryż), Kodak (Paryż), AEG (Berlin), Ufa (Berlin), Fox-Film (New-York), Universal (New-York), Sascha (Wiedeń), P. D. C. (New-York), Gregorowitsch (Wiedeń.)

— A z placówek krajowych?

— Wszystkie bez wyjątku. Pozatem specjalna sala oddana została do dyspozycji inż. Prószyńskiego, która grupuje jego wynalazki z dziedziny kinematografii naukowej. W oddzielnej loży znajdują się eksponaty prof. Ossendowskiego.

— Jak się przedstawia strona dydaktyczna Wystawy?

— Weszliśmy w porozumienie z Polskim Radjem, które ustawiło na terenie Wystawy specjalny mikrofon. Cały szereg prelegentów wygłasza codzień odczyt na temat kinematografii. Szerzymy w ten sposób zainteresowanie do kina i związanych z nim problemów. Wspomniane eksponaty inż. Prószyńskiego i prof. Ossendowskiego, wykresy i tablice statystyczne, idealna oszklona, i w ten sposób dostępna dla publiczności kabina — wprowadzają publiczność za kulisy kinematografii, obznajmiają widzów ze współczesnym jej stanem.

— Kiedy nastąpi zamknięcie Wystawy?

— Trzeciego października.

— Czy kina prowincjonalne przyjmują udział w Wystawie?

— W związku z Wystawą zwołaliśmy I-szy Wszechpolski Zjazd zawodu Filmowego, który odbył się w dniach 12, 13, 14 i 15 bm.

— W zjeździe przyjęło udział przeszło 300 osób. Obecność przedstawicieli Rządu w Zjeździe dała dowód, że odpowiednie ministerstwa rozumiały narzeczcie doniosłość kina w dziejach rozwoju myśli twórczej.

J. R.

Ostatni sposób.

A gdy generała Zagórskiego niema ani na lądzie, ani na morzu, ani w powietrzu, to jeszcze z różdżką, niby wody źródlanej, pod ziemią szukać go należy...

Polecają
L. Kiełpiński,
J. Trocki

od 17 zł ul. Jezulicka 17 od 82 zł.

Instrumenty muzyczne, rowery,
centryugi, artykuły sport. i płyty.
Warsztat reperacyjny.

od 17 zł.

20463

DZIAŁ GOSPODARCZY.

Ubezpieczenie urzędników prywatnych.

Zakład Ubezpieczenia Urzędników Prywatnych w Poznaniu zwraca ponownie uwagę pracodawcom, którzy zatrudniają pracowników umysłowych, o obowiązku zgłoszenia ich do ubezpieczenia bez osobnego zawiadania ze strony Zakładu, pomysłili § 181 ustawy z dnia 20 grudnia 1911 r.

Do kategorii pracowników umysłowych podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, zalicza się: funkcjonariuszy pracujących w urzędach państwowych i samorządowych, nie posiadających prawa do emerytury, pracowników handlowych, biurowych aptekarskich i bankowych, urzędników gospodarskich, gorzelników, leśników, gospodynie, wermistrzów, prywatnych lub nie stabilizowanych nauczycieli i nauczycielki, organistów, artystów sceniczych, członków orkiestr itd. Obowiązek ubezpieczenia rozpoczyna się z ukończonym 16 rokiem życia.

Do zarobku w myśl ustawy zalicza się obok pensji lub zastęgi także wartość deputatu, wolnego utrzymania i mieszkania udziału w zyskach itd. Wartość rzeczy realnych oblicza się podług cen miejscowych, ustanowionych przez właściwą władzę administracyjną.

Pracodawca jest zobowiązany wobec Zakładu do opłacenia pełnej składki; wolno mu jednakże przy wypłacie pensji potrącić połowę wyłożonych przez siebie składek, lecz tylko za ostatnie dwa terminy wypłaty. Późniejsze potrącenia są niedopuszczalne.

Za ubezpieczonych, których zajęcie u pracodawcy trwa krócej niż 2 tygodnie, należy uiszczyć połowę składki, natomiast za tych, którzy pracują ponad 2 tygodnie, należy uiszczyć pełną składkę miesięczną.

Pracodawca winien przy pierwszej wpłacie składek wypełnić wykaz obejmujący wszystkich pracowników podlegających obowiązkowi ubezpieczenia. Przy dalszych wpłatach należy dokładnie podać zmianę zachodzącą w stosunku do poprzedniej składki. Przy podaniu zmian należy podać najprzód występujących, następnie nowo przyjętych ubezpieczonych, a w końcu zmianę poborów.

Wykaz należy odesłać równocześnie z składkami do Zakładu Ubezpieczenia Urzędników Prywatnych w Poznaniu. Należności przesyłać można zwyczajnym przekazem pocztowym lub przekazywać na konto czekowe Nr. 200390 w Pocztovej Kasie Oszczędności w Poznaniu.

Składki do ubezpieczenia urzędników prywatnych należy opłacać przy końcu każdego miesiąca, najpóźniej zaś do dnia 15 następnego miesiąca. W razie nieuiszczenia składek w wyżej podanym terminie, pobiera Zakład tytułem zwłoki 2% miesięcznie za każdy rozpoczęty miesiąc po myśli Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 5 lutego 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 19)

Pracodawcy, którzy w wykazach swych umieszczają świadomie fałszywe dane, częściowo lub zupełnie zaniechają zgłoszenia swych pracowników, podlegają grzywnie do 500,— zł, o ile przepisy nie przewidują kary pozbawienia wolności.

Pozatem Zakład ma prawo zaległe składki ściągnąć w podwójnej wysokości.

Również karygodnym staje się pracodawca, który pracownikowi swemu potrąca część składek, a nie uiszcza tychże do Kasy Zakładu.

Pracownicy mają prawo żądać od pracodawcy wykazania, że składki za nich zostały do Kasy Zakładu wpłacone. Leży to pozatem w ich własnym interesie, aby nie utracić praw nabytych.

Składki ubezpieczeniowe wynoszą:

w klasie	przy roczn. zarobku	miesięcz.
A	do 1200 zł	8 zł
B	ponad 1200 zł do 1500 zł	9 zł
C	1500 zł do 1800 zł	11 zł
D	1800 zł do 2200 zł	13 zł
E	2200 zł do 2700 zł	18 zł
F	2700 zł do 3200 zł	23 zł
G	3200 zł do 3800 zł	28 zł
H	3800 zł do 4900 zł	34 zł
J	4900 zł do 6000 zł i więcej	45 zł

Informacji zasięgnąć można w biurach Zakładu przy ul. Sew. Mielżyńskiego 2 w Poznaniu.

Powszechna Wystawa Krajowa odbędzie się w Poznaniu w r. 1929.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu powzięło decyzję, że pierwsza powszechna wystawa krajowa odbędzie się w Poznaniu w r. 1929. Za takim ujęciem sprawy przemawiało wiele względów. Przede wszystkim jednak zadośćdawały tu względy praktyczności. Poznań posiada bowiem gotowe, na wielką skalę rozbudowane urządzenia wystawowe, posiada praktykę i niezawodne doświadczenia organizacyjne, oraz dogodną komunikację. W stosunkach polskich należało ponadto ocenić dwa szczególne względy.

W sprawie wystawy krajowej Poznań przejawiał samodzielną inicjatywę wzmocnioną stwierdzeniem, iż niezależnie od większej czy mniejszej pomocy i poparcia ze strony skarbu, czy też czynników półurzędowych, Poznań własnymi środkami wystawę tę doprowadzi do skutku.

Powtórnie Poznań leży w ośrodku rolniczym o b. wysokiej kulturze rolniczo-przemysłowej. Ta ścisła współpraca i zharmonizowanie obu czynników jest będzie podstawą naturalnego programu gospodarczego Państwa.

To też Ministerstwo Przemysłu i Handlu udzieli — w granicach swych możliwości i kompetencji — najwydatniejszego poparcia inicjatywie poznańskiej.

Posiada ona bowiem ogromne znaczenie gospodarcze i społeczne. Będzie to żywe, widome, niezaprzeczalne obrazowanie 10-lecia Polski przy pracy, pracy twórczej w okresie pierwszych lat niepodległości politycznej i samodzielności gospodarczej, będzie to wymowne świadectwo dzieła odbudowy Polski ze straszego zniszczenia wo-

jennego, odbudowy własnymi siłami i własną pracą oraz dokonanego w tej dziedzinie gospodarczej postępu. Obraz ten wybitnie się przyczyni do ugruntowania w społeczeństwie polskim wiary we własne siły i realne wyniki własnej pracy.

Mając na względzie konieczność nawiązywania i utrzymywania stałego kontaktu pomiędzy Powszechną Wystawą Krajową, a całem społeczeństwem, Powszechna Wystawa Krajowa przystąpiła do wydawania własnego organu, pod tytułem „Echo Powszechnej Wystawy Krajowej”. Pierwszy numer tego organu ukaże się z datą 1 października rb. Powszechna Wystawa Krajowa zaprosiła wybitnych przedstawicieli życia społecznego kraju oraz emigracji polskiej zagranicą, w liczbie 100 osób, do współpracy z „Echem”, w charakterze korespondentów, z działu kultury, sztuki, przemysłu, handlu, rzemiosła, sportu, turystyki, wychowania fizycznego itd. Celem „Echa Powszechnej Wystawy Krajowej” będzie zaznajomienie społeczeństwa z zagadnieniami wystawowymi wogóle i zagadnieniami, odnoszącymi się do samej Powszechnej Wystawy Krajowej, wreszcie stałe informowanie zainteresowanych o postępujących pracach Wystawy. Narazie „Echo” ukazywać się będzie co miesiąc; w miarę zbliżania się terminu otwarcia wystawy, odstępów czasu zostaną zmniejszone. Pismo mieć będzie formę broszurowanego zeszytu, o sztywnej kolorowej okładce, o średnich rozmiarach i licznych ilustracjach. Nakład „Echa Powszechnej Wystawy Krajowej” wynosić będzie około 10 000 egzemplarzy.

Które firmy mają pierwszeństwo w dostawach rządowych?

Warszawa. (PAT). Dnia 7 września o godzinie 17.30 odbyło się pod przewodnictwem p. wiceprezesa Rady Ministrów posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów, na którym m. i. przyjęto wniosek ministra przemysłu i handlu w sprawie oddawania pierwszeństwa przy dostawach rządowych tym firmom, które popierają polski komitet normalizacyjny. Ponieważ działalność tego komitetu skierowana jest ku ujednostajnieniu i zmniejszeniu rodzajów i gatunków wyrobów, a także w kierunku ustalenia technicznych warunków dostawy, daje więc w następstwie liczne korzyści przemysłowi, jest zatem rzeczą nietylko pożyteczną, ale wprost konieczną, aby znaczną część kosztów prac normalizacyjnych ponosił przemysł, jak to ma miejsce w innych państwach. Powzięta uchwała komitetu ekonomicznego, nie narzucając sposobu postępowania przemysłowi, dąży jedynie do tego, aby stosunek państwa do przemysłowca-dostawcy ułożył się na zasadzie wspólnego pokrywania kosztów prac normalizacyjnych a nie przelewania ich wyłącznie na państwo. Uchwała ta niewątpliwie pobudzi przemysł do wydatniejszego popierania prac normalizacyjnych i da możliwość zmniejszenia wydatków rządowych w miarę rozwoju prac komitetu.

W dalszym ciągu komitet ekonomiczny ministrów postanowił **wydzierżawić plac w porcie gdańskim firmie „Luszczarnie ryżu i młyny krakowskie”**. Pozatem komitet ekonomiczny wysłuchał sprawozdania przewodniczącego międzyministerjalnej komisji dla spraw państwowej rezerwy zbożowej oraz odbył dyskusję w sprawie dostaw, wykonywanych przez spółkę akcyjną „Pocisk”.

Akcja kredytowa Banku Gospodarstwa Krajowego.

Z chwilą zwołania się rynku pieniężnego Bank Gosp. Kraj. zaczął stosować liberalną politykę kredytową. Kredyty długoterminowe gotówkowe wzrosły do 132 mil. 469 tys. zł z powodu realizacji pożyczek budowlanych. Rada nadzorcza zatwierdziła 24 pożyczek dla miast w wysokości łącznie 5.234.000 zł w złocie i 9 pożyczek dla powiatowych związków komunalnych na 2.405.000 zł w złocie, wreszcie 4 pożyczki dla innych

komun na 256 tys. zł w złocie. Pozatem zatwierdzono 4 pożyczki na dobra ziemskie na 885 tys. zł. — Rada nadzorcza uchwaliła podwyższyć kapitał zakładowy Banku przez zaciągnięcie pożyczki przez skarb państwa o 25 mil. zł w złocie. Przewidziana jest dalsza podwyżka o 35 mil. zł w złocie.

Do przedsiębiorstw handlowych okręgu bydgoskiego.

Od Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy, otrzymaliśmy komunikat, z którego podajemy najważniejsze ustępy:

„Nowa ustawa o izbach przemysłowo-handlowych przyznaje bardzo poważny wpływ na skład tychże instytucji zrzeszeniom gospodarczym. Połowa radców Izby bowiem powoływana będzie przez zrzeszenia gospodarcze (związki), druga połowa zaś w drodze ogólnych wyborów i kooptacji. Z tego wynika, że firmy niezrzeszone będą miały stosunkowo słabszy wpływ na skład przyszłych Izb Przemysłowo-Handlowych.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że niezrzeszone dotąd przedsiębiorstwa przemysłowe w ich własnym interesie winny wstępować czempredzej do właściwych zrzeszeń gospodarczych, mających siedzibę w okręgu Izby naszej, tj. w danym wypadku do Związku Fabrykantów T. z. w Bydgoszczy, niezależnie od ewentl. przynależności do związków branżowych. To też celem niniejszego pisma jest zwrócenie uwagi firm niezrzeszonych na nowo wytworzona sytuację”.

Dział kulinarny na Wystawie P. H. R. i C.

Podczas trwania Wystawy Przemysłu Hotelowego, Restauracyjnego i Cukierniczego, która odbędzie się w Poznaniu od 24. IX. do 9. X. rb. odbywać się będą specjalne pokazy konkursowe w dziale kulinarnym, do których stają nietylko szereg poważnych restauracji, cukierni, kawiarni itp., lecz również zorganizowany personel kucharzy, pomocników gastronomicznych i innych. Pokazy te będą dotyczyły przyrządzenia potraw, nakrywania i dekorowania stolów, oraz umiejętności i sprawności w podawaniu.

Pokazy konkursowe odbywać się będą, ze względu na możliwość zepsucia się produktów spożywczych, w każdą niedzielę, w czasie trwania Wystawy, tj. w dniu 25 września, 2 i 9 października br.

Depozytowa wartość obligacji składanych jako kaucje przy przetargach i dostawach rządowych.

Ministerstwo Skarbu podało w „Monitorze Polskim” wysokość sumy do jakiej mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe, jako wadja przy przetargach oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych.

Wartość depozytową poszczególnych papierów określono następująco:

Papiery państwowe: a) 8 proc. państw. poz. konwers. wartości nominalnej 100 zł w złocie, wartość depozytowa 140 złotych. b) 6 proc. poz. dol. z r. 1918—1920 wartość nomin. dol. 100, wartość depozytowa 600 zł. c) 10 proc. poz. kol. serja I, wartość nomin. 100 zł w złocie, depozytowa 140 złotych. d) 5 proc. państw. poz. konwers. nomin. wartości 100 zł, depozyt. 50 zł e) 5 proc. konwersyjna poz. kol. wartości nomin. 100 zł, depozytowa 45 zł. f) 5 proc. obl. serji II, premj. poz. dol. wartości nominalnej 5 dolarów, depozyt. 40 zł.

Listy zastawne i obligacje państwowych instytucji kredytowych: a) 8 proc. list. zast. B. G. K. opiewające na złote w złocie, serja A, B, C, D, E, nominalnej wartości 100 zł w złocie, depozyt. 120 zł. b) 8 proc. obl. komun. B. G. K., opiewające na złote w złocie względnie franki szwajcarskie, wzgl. dolary, funty szterl., lub floreny holend. nominalnej wartości 100 zł w złocie, depozyt. 120 zł. c) 4 i pół proc. listy zast. b. Banku Krajowego serja II, III, IV, V, przejęte i skonwertowane przez Bank Gosp. Kraj. na złote nominalnej wart. 100 zł, depozyt. 40 zł. d) 4 proc. konw. list. zast. b. Banku Krajowego serja II, III, IV i V nominalnej wart. 100 zł, depozyt. 35 zł. e) 4 i pół proc. obl. komun. b. Banku Krajowego serja B, C, D, nomin. wart. 100 zł, depozyt. 40 zł. f) 4 proc. obl. komun. b. Banku Krajowego nomin. wartości 100 zł, depozyt. 35 zł. g) 3 proc. list. zast. Państw. Banku Roln. nomin. wart. 100 zł w złocie, depozyt. 120 zł.

Akcje Banku Polskiego nomin. wartości 100 zł, depozytowej 90 zł.

Papiery wartościowe, przyjmowane jako wadja i kaucje, winny być zaopatrzone w bieżący kupon.

O zapobieganiu chorobom zawodowym.

W nr. 78 Dziennika Ustaw ogłoszone zostało Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. poz. 676 o zapobieganiu u pracowników w przemyśle i rolnictwie chorobom zawodowym i ich zwalczaniu.

Ekspert grzybów.

W ostatnich tygodniach wrosło bardzo zainteresowanie zagranicy dla polskich grzybów suszonych. Przychodzą liczne zapytania i oferty. Tak więc pieczarki polne, chcialyby nabyć Austria, Niemcy, Szwajcaria i Ameryka, smardze Szwajcaria, Austria, Niemcy, Francja lisice — Niemcy, czaje pieprzne — Włochy, grochówki — Czesi, muchomory perłowe, z których wyrabiane są znakomite sosy — Anglia, rycerzyki szlachetne — Niemcy i kraje sukcesyjne byłej monarchji Austro-Węgierskiej, czosnaki — Francja. Wskutek tego wzmocniono zainteresowania się zagranicą naszymi grzybami, ma być w r. b. zbieranie grzybów racjonalnie zorganizowane. Towar będzie dobrze wybrany, umiejętnie suszony i w odpowiednim opakowaniu i sortymentach wysyłany zagranicę.

Nowy sposób konserwacji mięsa

„Kupiec” donosi o ważnym wynalazku dr. Szydłowskiego: W dniu 7 kwietnia rb. zakonserwowane zostało w rzeźni miejskiej w Krotoszynie mięso jednej świni (wagi o 1.30 ctn.), które do dzisiejszego dnia znajduje się w stanie nienagannym w chłodni miejscowej rzeźni. Obserwacja wykazała, że mięso trzyma się dobrze przy temperaturze pokojowej w chłodni, a temperatura nie wpływa na jakość mięsa, natomiast chronione być musi przed muchami. Mięso za wygląd świeżego, dobrze zasolonego. Częstość zmianna temperatury wpływa na pokrywnie się mięsa pleśniami.

Mięso konserwowane zostało solanką o niewiadomych dotąd składnikach. Mięso z tego powodu, w myśl obowiązujących przepisów o oględzinach mięsa, dotąd do konsumcji nie wydano. Bliższymi wskazaniami o nowym wynalazku służy Magistrat miasta Krotoszyna (Wlkpl.).

NA RATY

Ubrania - płaszcze damskie i męskie - ubranka - płaszczki kurtki astrachanowe, pluszowe, barankowe i inne
Towary bieliźniane i pościelowe

LUCJAN SZULC

ulica Jana Kazimierza 2.

RENAULT

Samochody osobowe, ciężarowe i omnibusy wszelkich typów.

Maszyny do zamiatania i polewania ulic.

Traktory i gasienice przemysłowe i rolnicze.

Elektromotory dla rolnictwa.

Wozy strażackie i pompy motorowe.

Reprezentacja na Wielkopolskę, Pomorze i W. Miasto Gdańsk

„Robur“ Import i Eksport Comp. z o. p.
Oddział w Poznaniu
Poznań, ulica Fredry 12. Telefon 40-15.
(21 882)

Ziemniaki fabryczne

podług zawartości skrobi i na centnary do natychmiastowej i późniejszej dostawy z każdej stacji kupuje

Ludwig Grünzner, Doznan
Telefon 5006, 2196. Adr. telegr.: „Potatoes“
21819

Gdynia Gdynia

„BALTICUM“

ulica Starowiejska — Dom własny

- Pośredniczy w kupnie i sprzedaży parcel budowlanych, wil, dzierżaw na całym wybrzeżu.
- Wywiady handlowe, formalności gruntowe, inkaso, administracja. (11544)

Korzystajcie na czasie!

Fabryka skór i obuwia „PELLIS“

Sp. z ogr. odp. we Lwowie

otworzyła

fabryczny skład

w Bydgoszczy, Długa 19.
21637

Jazzband

koncertowy z 3 osób od 1. 10. 27. w Bydgoszczy poszukuje. Of. do Dzien. Bydg. pod „W. St. 17“.
21834

Okazja!
Fabryczka w większym mieście Pomorza za 28 000 zł. na sprzedaż. Obrót miesięczny 7000 zł. przy 30 procent czystego zysku.
Of. do „Par“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod „37211“.
(21884)

Wdzięku

nadaje młode, świeże oblicze, czyste, delikatna i piękna cera. Osiągnąć to można przez używanie mydła liljowo-mlecznego „ERGASTA“. Zważać na nazwę „ERGASTA“, bo są bezwartościowe naśladowstwa. Do nabycia wszędzie. Gdzie niema wysłać się wprost z fabryki 4 kartki za 5 zł. franko za zaliczeniem lub poprzedniem nadesłaniem gotówki.
Chemiczna Fabryka „ERGASTA“ C. Nagórski, Starogard (Pomorze).
(21758)

Przetarg ofertowy.

Magistrat m. Bydgoszczy zamierza wydać w drodze przetargu publicznego wykonanie

- prac stolarskich
- prac ślusarskich

przy Domu dla Starców w Bydgoszczy przy ul. Grudziądzkiej.

Słpe kosztorysy otrzymać można w Urzędzie Budownictwa Nadziemnego przy ul. Jana Kazimierza nr. 3. za opłatą 2 zł. Tamże udzielać się będzie potrzebnych wyjaśnień, oraz zostaną wyłożone rysunki do wglądu. Oferty należy złożyć w zamkniętych kopertach i zaopatrzyć odpowiednim napisem do piątku, dn. 23 września br. g. 10 przedpoł. w wyżej podanym Urzędzie. O tej samej godzinie nastąpi otwarcie ofert. Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru pomiędzy oferentami

Bydgoszcz, dnia 17 września 1927 r.
Magistrat — Urząd Budownictwa Nadziemnego.
(—) Inż. arch. Raczkowski
Radca budownictwa.
(21986)

Drzewo sosnowe okrągłe

proste i zupełnie zdrowe, wyrebu 1926/27, 9—6 mtr. długości, 16/25 cm. średnicy, odpowiednie na słupy i maszty **poszukiwane** przy najtańszym frachcie Zbąszyń lub Lubliniec.
(21885)

Grubenhölzimpfägnierung G.m.b.H.
Berlin, Hardenbergstrasse 43.

Przetarg przymusowy.

W poniedziałek, dnia 19 bm. o godzinie 9-tej przed poł. sprzedam publicznie przy ul. Gdańskiej 134

1 biurko, 1 kanapę
za gotówkę najwięcej dającemu.
(21887)

Kowalski, komornik sąd. w Bydgoszczy, Długosza 8

Przetarg przymusowy.

W poniedziałek, dnia 19 bm. o godzinie 9 1/2 sprzedam publicznie przy ul. Gdańskiej 53

1 lustro
za gotówkę najwięcej dającemu.
(21888)

Kowalski, komornik sąd. w Bydgoszczy, Długosza 8.

Przedstawicielstwo

na znane wszechświatowej sławy samochody

na obwód Bydgoszcz i południową część Pomorza natychmiast do oddania. Osoby, które posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz odpowiedni kapitał zechcą nadsyłać zgłoszenia pod „Samochód“, Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6.
(21882)

Submisja.

Wykonanie robót przy sporządzeniu **nowej leżni kamiennej** na przestrzeni Zdroje—Krzewiny w Nadl. Warlubie pow. Świecie zamierza się zlecić przedsiębiorcy. Szczegółowe warunki są do przejrzania w Oddz. Bud. Techn. podpisanej Dyrekcji. Do podania o zarys kosztorysu należy dołączyć 2 zł.

Oferty zamknięte pieczęcią lakową z napisem „Oferta drogowa Warlubie“ przesłać względnie przedłożyć najpóźniej w sobotę, dnia 1-go października do godz. 10 w Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy. Do oferty należy dołączyć kwit Oddz. Rachuby i Kasowości podpisanej Dyrekcji za złożone wadium w kwocie 5000 zł (pięć tysięcy).
(21911)

Dyrekcja Lasów Państwowych w Bydgoszczy.

Poradnik dla Radioamatorów

wydany przez Agencję Wschodnią w Warszawie jest do nabycia we wszystkich księgarniach w cenie zł 3,50 i zł 5.— za egzemplarz.

Wyłączna ekspedycja dla księgarzy na Bydgoszcz i Pomorze

w Księgarni J. Idzikowskiego, Bydgoszcz ul. Gdańska 16-17.
(21824)

Orkiestra wojskowa w Poznaniu

zaangażuje natychmiast:

1 kornecistę kawalera jako zawodowego podoficera lub kontraktow.

1 klarncistę jako kontraktowego który zna początki gry na jakimkolwiek instrumencie.

3 elewów Zgłoszenia do „Par“ Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 53,379.
(21761)

Dokąd idziesz? Do Smolarka! Po co? Po obuwiu!

Dlaczego do niego? Bo tam najtaniej! Gdzie on mieszka?

ul. Św. Trójcy 33 i ul. Poznańska 35 pod firmą (21852)

„POSTĘP“.

HOTEL WARSZAWSKI

ul. Warszawska 16, 5 m. n. od głównego dworca

Szanownej Publiczności miasta Bydgoszczy i okolicy do łaskawej wiadomości, że z dniem 15. IX. 27. **przyjęciem w Hotelu Warszawskim kuchnię na własny rachunek**

Długoletnia praktyka w pierwszorzędnym firmach warszawskich, jak i zagranicznych, nadaje mi możliwość najwybredniejszego wymagania zadowolić.

Polecam obiady z trzech dań po cenie złotych 1.20, kolacje z dwóch dań zł 1.50.

Dziennie nogi wicprzowe z kapustą — w czwartki i niedziele flaki po warszawsku.

Dla pp. nauczycieli i urzędników ustępstwa. Kuchnia czynna do godziny 1 w nocy.

Wina krajowe i zagran. oraz piwa starannie pielęgnowane. Polecam się łaskawym względem Szan. Publiczności, kresle z poważaniem
(21818) **Bocianowski.**

SZKOŁA TAŃCÓW Wład. Kochańskiego

przyjmuje zapisy na nowe kursy. Kancelaria przy ul. Lipowej 5a (przecznica ul. Sienkiewicza, blisko Dworcowej) czynna codziennie w godzinach od 12—2 i 4—7. W programie tańce najnowszego układu.
(11652)

Skład futer „FUTROPOL“

Bydgoszcz, Stary Rynek 27

poszukuje

pomocnika kuśnierskiego

tylko pierwszą siłę.
(21832)

Biegłą ekspedjentkę

poszukuje zaraz lub później.
(21872)

H. Kaszubowski, jubiler
Długa nr. 29.

Tel. 1124 „RADJO“ Tel. 1124

WARSZTAT INSTALACYJNY

Budowa i naprawa odbiorników wszelkich typów. 20505

Roman Gonczerezewicz
Bydgoszcz, Pl. Wolności 1.

Ziemniaki

„Industria“ 3000 ctr. poszukuje (F-11599)

Związek kolej.
Of. pod „Ziemniaki“ do Dz. Bydg.

Książkowa, kasjerka
pisząca również biegle na maszynie poszukuje **posady** od 1. 10. br. Zgłosz. do Dziennika Bydgoskiego pod „K. K. 895“
(21893)

Bacność! Bacność!
Mebel prawie za darmo!
Teście, teściowie i nowożeńcy kupują całkowite urządzenia mieszkaniowe na raty u E. Szymańskiego przy ul. Jezuickiej nr. 18. (19128)

Rower
z wolnym biegiem tanio na sprzedaż. Pomorska 60 w podwórzu.
(21845)

Bacność! Bacność!
Poszukuję do prowadzenia mego samochodu „Aga“
21725

szofer
który wykazał się może dobrymi świadectwami i jest ze zawodu ślusarzem lub kowalem. Reflektuje się tylko na dobrą siłę. Of. skierować proszę pod adr. **Alojzy Nagórski**, właśc. dóbr ziemskich i fabryki konserw, Dzierżąno pow. Gnień Pomorze).

Naukę
księgowości, korespondencji, stenografii i pisania na maszynie udziela
10414
G. Varreau,
rewizor ksiąg
ul. Jagiellońska 14

Rekawiczki damskie i męskie: Nappa, Glasé, Duńskie, Antilopy, Renifery pierwszorzędne gatunki — olbrzymi wybór — przystępne ceny

ADAM ZIEMSKI
Bydgoszcz, Gdańska 21, telefon nr. 148

Śiekna

bluzka jest wyrazem dobrego gustu i smaku, oryginalne

bluzki - swetry - pulowery w najnowszych fasonach i deseniach przedkładamy każdego czasu

W. Dziurła i Ska
Zal. 1903 r. Plac Teatralny 3 Tel. 390

25% taniej niż wszędzie

bo z własnej pracowni!

- Płaszcz damski pluszowy od 120 zł.
- kremkowe „ 90 zł.
- Kurki damskie pluszowe, kremk. i inne „ 85 zł.
- Płaszcz damski rypsowy z kołnierzem „ 80 zł.
- sukienne „ 25 zł.

Kapelusze damskie filcowe i inne
Ubrania i płaszcze męskie - tanio
Bielizna damska i męska - bardzo tanio
oraz wszelkie towary krótkie poleca jaknajtaniej

LEON DOROŻYŃSKI - Bydgoszcz
Długa 49, narożnik Jezuitkiej. (21102)
Kolejarzom i urzędnikom państw. udzielam kredytu

Z powodu zwinięcia interesu
**zupelna
wysprzedaż**
szkła, fajansu, porcelany,
emalii, 20/64
sprzętów kuchennych
i domowych.

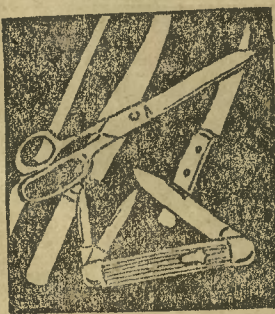
Odsprzedającym specjalny rabat.
S. Kamnitzer
Bydgoszcz, Kościelna 9 w pobl. hali

Otrzymałem wielki transport
WĘLNY

krajowej i zagranicznej w wielkim wyborze, pończochowej, maszynowej, zefirowej, włóczkę w kłębkach we wszystkich kolorach na robótki. (18388)

Polecam po cenach konkurencyjnych
Dla odsprzedających specjalny rabat i dogodne warunki
Proszę się przekonać!!!

ROMAN WISNIEWSKI
zakup i zamiana wełny owczej
Bydgoszcz, Dworcowa 31a, tel. 18-10.

Wszelkie
towary stalowe
oraz
narzędzia
rzemieślnicze
poleca 18967
Fa. JUL. MUSOLFF
T. z o. p.
Gdańska 6. Tel. 26.

Na nadchodzący sezon
polecam mój bogato zaopatrzone zapas
peruk teatralnych, historycznych i modnych.
Polecam również mój nowo założony (21591)
Salon fryzjerski dla Pań, obsługa rzetelna, ceny
umiarkowane. **Erich Winkke**, Fryzjer teatralny, Herim. Frankiego 1.

„RADJO“
Biuro Radiotechniczne
inż. R. i T. Jankowscy
BYDGOSZCZ
Śniadeckich 2
Telefon 1103.

Firma prowadzona jest przez fachowców!

Fabryka latn. od 1880 r.

JÓZEF LEWIŃSKI, Włocławek
FABRYKA KAMIENI MŁYŃSKICH

poleca znakomitej dobroci

KAMIEŃ FRANCUSKIE NATURALNE złożone z oddzielnych sztuk oryginalnego francuskiego LaFerte kwarcu

KAMIEŃ SZTUCZNY: Kwarcowe z najlepszego francuskiego kwarcu, Kwartowo-Szmerglowe, Szmerglowe i Piaskowe

Nakładanie świeżej masy kwarcowej lub szmerglowej w maszynach do czyszczenia zboża, łuszczonek, perlakach i śrutownikach. 17119

Kwarc i Szmerglieł mielony w różnych grubościach ziarna, Magnezyt, Chlorek magnezu.

Czas to pieniądź!

Kilka minut wystarczy, ażeby się pokrzepić, najeść i napić rzeczywiście tanim kosztem u

„Probusa“

Śniadalnica (bufet warzawski) prosiernia
restauracja kawiarnia
Własne wyroby mięsne

Bydgoszcz, Stary Rynek nr. 15-17.

Lokal otwarty od 8 rano. (15936)

Fabryka pomp i budowa studzien

Henryk Lund

Bydgoszcz
Telefon 249, ul. Sobieskiego 6
Rok założenia 1882

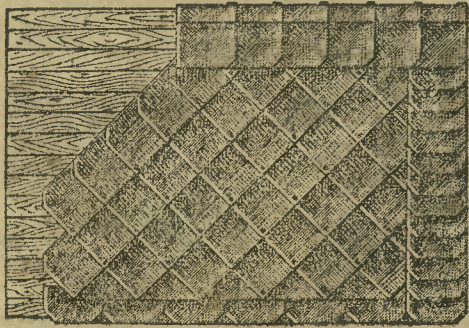
Specjalność:
studnie wiercone do każdej głębokości. Wielki skład części zapasowych rur oraz pomp wszelk. rodzaju

Reparacja szybka, monterzy stale do dyspozycji 9166

Patenty rzecznik patentów
F. Winnicki, inż. dipl.
wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą.
Bydgoszcz, Konarskiego 2. 14874

Dachówki azbestowo-cementowe

w kolorach: szarym, czerwonym i czarnym

absolutnie niepalne, lekkie, niełamliwe i nadzwyczaj trwałe, niewymagające żadnych reparacji i odświeżania przez dziesiątki lat i dla tego uważane za materiał o wieczystej trwałości, dostarcza wyłączny reprezentant

Materiał Budowlany, Tow. Akc.
w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego 23, tel. 2976 i 9874.
Oddział w Toruniu, ul. Żeglarska 27, telefon 643.
Biuro sprzedaży w Grudziądzu, ul. Ogrodowa 23, telefon 950. (20419)
Szczegółowe informacje i kosztorysy bezpłatnie.

Ziemniaki fabryczne

kupujemy każdą ilość do natychmiastowej i późniejszej dostawy dla naszej fabryki w Miasteczku. (21620)

„AKWAWIT“

Rektyfikacja Okowity i Fabryka Chemiczna Sp. Akc. w Poznaniu
Miasteczko, telefon 30.

Otworzyłem warsztat ślusarsko-mechaniczny

Wykonuję prace tokarskie, naprawę samochodów, motocykli, rowerów i wszelką pracę w zakresie ślusarstwa wchodzącą. Wykonanie sumienne. Polecam się Szan. Publiczności jako długoletni pracownik firm zagranicznych i krajowych. (10758)

Zygmunt Włodarski, Kujawska 23

ZŁOTY MEDAL

otrzymałem na Pierwszej Polsk. Wyst. Wodn. w Bydgoszczy

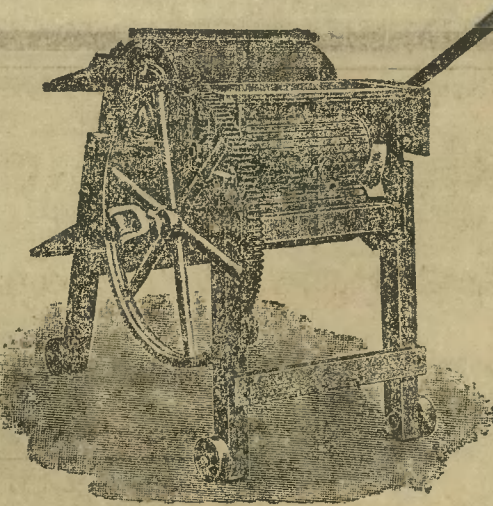
Najmodniejsze z przedwojennych materiałów, budowane

PIANINA

kupuje się najkorzystniej

w **CENTRALI PIANIN**
ul. Pomorska 10, telefon 1738
naprzeciw Straży Pożar. (19710)

Sprzedaję również na raty

- Młocarnie walcowe** system „Gruse“
- Młocarnie cepowe** system „Gruse“
- Młocarnie szerokobitjące** oryginalne „Jaehne“, „Vistula“ i „Europa“
- Młocarnie kołcowe** ręczno-maneżowe
- Młocarnie motorowe** „Jaehne“ i „Wolf“
- Lokomobile motorowe**
- Maneże** wszelkich wielkości na 1—8 koni
- Sieczkarnie**
- Śrutowniki** w wielkim wyborze na składzie
- Bracia Ramme, Bydgoszcz**
Sw. Trójcy 14 b. Telef. 79

Wielki wybór, niskie ceny.

Pocztówki świąteczne, humorystyczne, na urodziny i imieniny, francuskie, włoskie, angielskie, brom i t. d.
Książeczki i wizytówki na urodziny i imieniny, wiązarki do chrztu św., książeczki do Komunii św. złótki, powinszowania weselne itd.
Obrazy religijne, krajobrazy i t. d. poleca w wielkim wyborze
M. Kaczmarek, Grudziądz, ul. Lipowa 3.
Dla odsprzedających wysoki rabat. (21876)

Ogłaszajcie się w „Dzienniku Bydgoskim“

MEBLE

w najlepszym wykonaniu za gotówkę i na raty. Ceny najniższe.

M. Stankowski - Poznań
ul. Woźna 12. Butelska

Handel skór 19516

G. Draugelattes,
ul. Niedźwiedzia nr. 4

Specjalny interes dla siodłarzy i obuwników.
Skóry meblowe w wielkim wyborze.
Skóry pantoflarskie.

Obuwie

w najlepszych gatunkach i wielkim wyborze po cenach najprzystępniejszych poleca (14454)

M. Błaszkiwicz,
Plac Piastowski.
Proszę się przekonać.

Drzewca

do szczytów wszelkiego rodzaju i każdej ilości poleca
Tow. Przem. Drzewnego „Hanamot“, Bydgoszcz
Wojewódzka 6. (F-8729)

Zakup i sprzedaż złota, srebra

oraz wszelkich artykułów w ten zakres 3492] wchodzących.

Henryk Kaszubowski
zakład zegarm. - złotniczy
Długa nr. 29.

Jabłka gruszkki i śliwki

kupuje bieżąco
Fabryka marmelady „KAMA“
ul. Zduny nr. 13. (19-75)

Kupuje stale mak 21115

gorczyce kminek groch i wszelkie zboża.
Handel Mąki i Paszy
Józef Häsler Tel. 319.
Bydgoszcz, ulica Mostowa 9.
Filja: Dworcowa 96.

O czem się mówi w Grudziądzu?...

ze najtaniej i w olbrzymim wyborze można nabyć Eleganckie płaszcze damskie Sukienki Swetry Salta męskie Ubrania Zupy Spodnie

w firmie **C. M. Sowałowski, Grudziądz, ul. Toruńska 4 (Plac 23 Stycznia)**
Proszę dokładnie zwracać na firmę!

Kto jest przezorny w lecie

i dobrze zakonserwuje konfitury i konserwy zaprawą do konserw „Luba” ten uniknie niespodzianek i strat w z m'e.

Konfitury są kosztowne i dlatego chronić je należy od pleśni i zepsucia. — „Luba” to idealna zaprawa do konserw

LUBOŃSKA FABRYKA DROŻDZY LUBOŃ (18923)

Będzie spokojną o swoje konfitury dobra gospodyni jeśli zaprawi je doskonale konserwującą zaprawą „Luba”.

ZDROWA I ŚWIEŻA CERA JEST CENIWA!
MYDŁO I KREM LIJONLECZNY Pomerania
ZNAKOMITIE UDELICATNIWA I PIELEGNIWA CERE.
TAKŻE POMERANIA RAZINIERSKI WOLSKI I SYMI W GRUDZIĄDZU
ZWRACAMY UWAGĘ NA MARKĘ Pomerania

Ja radzę Sz. pani zawsze kupować kapelusze w firmie Seifert, bajkowo pani wygląda i tanio kosztuje.
Wytwórnia kapeluszy KAZIMIERZ SEIFERT
Bydgoszcz, ul. Długa 65.
Uwaga. Przyjmuje się wszelkie kapelusze do przefasonowania na najnowsze fasony. 20450

Kolejki polne i przemysłowe, hocznicze wózki do przewożenia buraków, wywrotki wózki do transportu drzewa wózki dla przemysłu cegielnianego zwrotnice, tarcze obrotowe, podkłady kolejowe lokomotywy dla opałtu węgiem, drzewem i rona jak i też bezogniowe lokomotywy

Części zapasowe stosowne do wszystkich systemów kolejkowych

Używane materiały wszelk. rodzaju także do najmu

dostarcza szybko i po korzystnych cenach na przystępnych warunkach

Max Majewski
przedstawiciel firmy **Orenstein i Koppel**
Bydgoszcz, ul. Dworcowa 31b. Tel. 1712.
Adr. telegr. Kolejki. 20562

Na sezon jesienno-zimowy polecam moją „Warszawską Pracownię Sukien”
Z. Filipka
Gustownie! Tanio!
Przyjmuje przeróbki. (21455)
ul. Hermana Frankego nr. 1, III piętro
Telefon 1806.

Z trudnej sytuacji wyjdzie każdy zwycięsko przez tani zakup!

Hurt! Hurt!

Artykuły szkolne i biurowe
Wszelkie artykuły piśmienne
Stalówki, ołówki, gumy. (20424)

Najlepsze źródło zakupu dla odsprzedających.

„Segrobo” T. z o. p.
w domu Hotelu Geihorn, Dworcowa 39

Pianina
w pierwszorzędnym wykonaniu poleca po cenach przystępnych na odpłatę do 1(0200) 18 miesiąc.

B. Sommerfeld,
Fabryka pianin
Bydgoszcz,
ul. Sniadeckich nr. 56.
Tel. 883 i 918.
Filija: Grudziądz,
ul. Groblowa 4, tel. 229
rok założ. 1905.

Na raty

Raklety tenisowe Torebki damskie i podrózne Walizki - Zabawki najkorzystniej kupuje się

T. Bytomski,
Dworcowa 15a
Gdańska nr. 21.

Kupuję: żyto jęczmień owies koniczyny oraz wszelkie inne ziemiopłody we większych i mniejszych ilościach.

Polecam: Zboże siewne sól potasową, superfosfat, kainit i tomasówkę oraz wszelkie inne artykuły na paszę. 21171

St. Szukalski, Bydgoszcz
skład nasion i handel zboża Dworcowa 95a.
Tel. 839 i 1162.

BLASKOLIN
MYDŁO BENZOLOWE
PIERZE I CZYŚCI WSZYSTKO

Sprzedam dobrze prosperujący interes paszy
dla koni w pełnym biegu, z dobrą klientelą. Obrót miesięczny ca. 80.000 złotych. Do objęcia potrzebne 15—20 000 złotych. (21792)
Zgłoszenia p. „S. S. 791” do Dzien. Bydgosk.

Administrator-inżynier
młody, energiczny poszukuje zarządu, klarownictwa, lub organizacji poważnego przedsiębiorstwa. Duże doświadczenie w sprawach robotniczych, finansowych etc. Poważnie ustosunkowany i referencyjny. Na żądanie zabezpieczenie. Łaskawe zgłoszenia pod „Sta” do admin. Dziennika Bydgoskiego. (21671)

Buchalterka-bilansistka
inteligentna, samodzielna korespondentka polsko-niemiecka, pisząca biegle na maszynie, z bardzo dobrimi świadectwami i referencjami pragnie zmienić stanowisko. Zgłoszenia do filii Dziennika Bydgoskiego Dworcowa 2 pod „B. J. 3”. (F-11583)

Poszukujemy do naszego specjalnego składu kawy, herbaty i kakao obeznanego, pierwszorzędnego

biegłego ekspedjenta
Takowy musi być uświadomiony i energiczny. Oferty pod szyfrą „N. N. 340” do eksped. nin. pisma. 21345

Wydział Powiatowy w Starogardzie wyda w drodze przetargu publicznego wykonanie

pomiarów szos powiatowych i wojewódzkich dla przewłaszczenia i wykupu gruntów.

Miernicy przysięgli, upoważnieni ustawowo do wykonywania powyższych pomiarów, zechcą się zgłosić do Budowniczego Powiatowego po ślepe kosztorysy i informacje.

Starogard, dnia 9 września 1927 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta.
(podpis nieczy elny). (21638)

Mieszkania
4 lub 3-pokojowego w pobliżu Welnianego Rynku, poszukuję wprost od gospodarza. Oferty pod „D. B.” do Dzien. Bydg.

Kuchenki żelazne westfalskiego rodzaju w różnych wielkościach.

Przenośne piece kaflowe w bogatym i pięknym wyborze o silie ogrzew. od 50—250 cbm. w znanym pierwszorzędnym wykonaniu. 20352

Najnowsze modele 1927.

Oskar Schöpfer
Bydgoszcz, Zduny 5.

RADIO APARATY i CZĘŚCI na korzystnych warunkach spłaty poleca

„Elektrotechnika”
Sp. sąd. zap. (15157)
Właśc. inż. M. Brukarzewicz i R. Wrycz-Rekowski
Bydgoszcz, Toruńska 181, telef. 14-50

Wykonujemy także instalacje elektryczne dla siły, światła, telefonów itp.

Modniarka
przyjmuje na sezon zamówienia na kapelusze najnowszego modelu, jako też do przeróbki. Ceny zdumiewająco niskie.
Ul. Zduny 20 a, II p. p. (20405)

Kartoflarki nadeszły. 21594
J. P. Szulc, skład żelaza i artyk. budowl., Koronowo telef. 46.

Napisowy wiersz tusty 20 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy. 5 cyfr = 1 słowo — i, w, z, a = każde stanowi słowo.

DROBNE OGŁOSZENIA

Ogłoszenia większe pod niniejszą rubryką oblicza się na mm o 100% drożej.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. — Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9 przed południem.

POLECENIA

Biuro wywiadowcze Bydgoszcz, Jagiellońska nr. 14, II ptr. udziela informacji na wszelkie miejscy. Zastępcy potrzebni. 21878

30% taniej gwarantowanej jakości obuwie poleca, oraz przyjmuje wszelkie naprawy i zamienia obuwie zużyte na nowe. Nowy Rynek 3. 21782

Pracownia pończoch i swetrów wyrobia modne fasony swetrów, przyjmuje przeróbki, nadrabia pończochy. Nakielska 118. (21808)

Plisowanie karbowanie materiałów wykonuje szybko i tanio „Valentia“ Cieszkowskiego 5, Mostowa 2, Gdańska nr. 14. (F-11654)

Pierwszorządca pracownia kapeluszy, ul. Dworcowa nr. 76, poleca wielki wybór kapeluszy i wszelkie dodatki do stroju. Przyjmuje prae-fasonowania i wszelkie prace w zakresie kapeluszy. P. P. modniarom ustępstwo. (F-11641)

Plisowanie rozmaite hafty, jak: ścięgi łańcuskowe, okrężne, mezeżowanie itd. wykonuje Sw. Trójcy nr. 6, ptr. (21873)

Najtaniej zakupuje się meble, lustra, zegary, maszyny do szycia, dywany, odzież, obuwie w Domu Komisowym, Pomorska 6. F11648

Kapelusze mocne filce oraz solidne fasony dla starszych pań nadzwyczaj tanio. Prae-fasonowanie i przerobienie kapeluszy i futer po najniższych cenach. Skład kapeluszy, Niedźwiedzia 4 (21896)

Shory wyjazdowe, półszorki robocze w wielkim wyborze, walizki, torebki damskie, laski, biczyńska, tran, oliwa do maszyn, sznury do osi polecam po cenach przystępnych oraz wykonuję wszelkie reperacje siodlarskie i tapicerskie. Bydgoszcz, Grunwaldzka nr. 24, Zywert. (21877)

Bruki i rząsy farbują trwale. Farbowanie włosów wykonuje fachowo i pierwszorządnie R. Formanowski, Mostowa 6, tel. 856. Salon fryzjerski dla pań i panów. 11639

SPRZEDAŻE

Okazja! Piękna kamienica w centrum miasta, 4 sklepy docho-dów miesięczny 1.300 zł. Cena 120 tys. zł. Kamienica w centrum miasta, docho-d 950 zł. miesięcznie. Cena 80 tys. zł. Kamienica 3 sklepy docho-d 550 zł. Cena 40 tys. zł. Gospodarstwa od 10-2000 mrg najtaniej poleca biuro pośrednictwa Sochacki, ulica Batorego 5, I p. (21898)

Dom trzypiętrowy, komfortowy czynsz 12.000 rocznie, luksusowe siedmiopokojowe mieszkanie wolne, centrum, 160.000 zł. — Dom trzypiętrowy, cztery mieszkanie po osiem pokoi, centrum, wolne ośmiopokojowe mieszkanie 120.000. Dom dwupiętrowy 2 składy, centrum, 70.000 zł. — Dom trzypiętrowy nowoczesny 60.000 zł. Majatki ziemskie, młyny poleca Szarek, Dworcowa 90, telefon 1909. Nowe zlecenia pożą-dane. (F-11644)

Skład z urządzeniem na Bocianowie za 600 zł oddam. Adres w filii Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F-11635)

Kolonjalka dobrze prosperująca z mieszkaniem z powodu zmiany tanio na sprzedaż. Adres wskaże Dzień. Bydg. 21897

Okazyjnie na sprzedaż: sypialka jasno-dębowa, kasa ogniotrwała, siodło damskie, salon damski, różne antyki. Dom Komisowy, Pomorska 6. F11643

Sprzedam ogródnictwo 7 mórg w Bydgoszczy, dwa domy mieszkalne bez lokatorów Błażkiewicz, St. Rynek 4. 21889

Cyklonетка 4 cylindrowa, w bardzo dobrym stanie, tanio na sprzedaż. Toruńska 181, II p. lewo. (21880)

3 eleganckie aparaty do kawy z mos. okuciem, 75 cm. wysokie 33 cm. szerokie, natychmiast na sprzedaż. Adr. wskaże Dzień. Bydgoski. 11617

Fuzja dobrze utrzym. na sprzedaż. Ks. Skorupki 106. Sztark. (21843)

Piekarnia wraz z składem kolonjalnym w pełnym biegu, zaraz na sprzedaż. Wiadom. udzieli p. Szymkowiak, ul. Poznańska 29. (21854)

Poznańskie barwno-główki (Mohrenköpfe) na sprzedaż. Sroka angielska, brązowa, z pierścieniem zagięta. — Oddać za wynagrodzeniem Król. Jadwigi 5. (F-11628)

Dom wartości 100000 zł sprzedawca za 55.000 zł i inne do 7.000 w zwyż poleca „Ostoję“ Król. Jadwigi 4. (11649)

Niebywała okazja! Sprzedam lub wydzierżawię restaurację na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Wróblewski, ulica Nakielska 106. (21863)

Motorówka silnie zbudowana, żelazna, nadająca się do holowania sprzedam lub zamienię na samochód. Wiad. Tomaszewski, ul. Petersona 4. 21859

2 wielkie śleczkarnie na parę i do maneża na sprzedaż. Pomorska 71. 11638

Młyn wodny, turbiniowy, 5-ton., trzydziesto-konny wydzierżawie. — Do objęcia potrzeba 50 tysięcy. Zgł. do „Par“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod „55.390“ (21883)

Samochód osobowy „Stoever“ dobrze utrzymany, gotów do jazdy za 2.500 zł. na sprzedaż. Gdzie wskaże Dzień. Bydg. (21874)

Sprzedam stadnika 2-letniego rasy nizinniej. Majętność państwa Piwnice, poczta Świerczyński, pow. Toruń. (21899)

Bufet restauracyjny 80x3,50 z aparatem do piwa z dwoma kurkami, w dobrym stanie na sprzedaż. Franciszka Niklas, Pruszc, koło Bydgoszczy, telefon nr. 1. 21904

Gospodarstwo 84 mórg buraczonej ziemi z zabudowaniami nowe, kompletny inwentarz, i żniwa, 35 tys. zł sprzedam. Kosiński, Garbary 12. 11636

Cyklonетка i motocykl dwucylindrowy z biegami, światła elektryczne sprzedam tanio z powodu wyjazdu. Sochaczewski, Toruń, ul. Mickiewicza 80. 21826

Dom 3-piętrowy, komfortowy z ogrodem, 8 mieszkaniami 6-pokojowymi przy pryncypalnej ulicy. Cena 125.000 zł. 2-piętrowy komfortowy dom przy pryncypalnej ulicy. Cena 55.000 zł. Wiadomość: Cieszkowskiego 17, part. lewo, od godziny 8-10 do 3-5.

Skład rzeźnicki w pełnym biegu w Zbąszyniu z domem mieszkalnym lub bez. Blizsze wiadomości, Kaszubska nr. 1, I p. lewo. (21900)

Majątek 110 mórg., połowa pszennej połowa dobrej średniej, budynki maszynowe welbowane, z żywym i martwym inwentarzem kompletnym 37.000 zł. 50 mórg w Bydgoszczy zabudowania maszynowe z kompletnym inwentarzem 28.000. 20 m. w Bydgoszczy budynki maszynowe z żywym i martwym inwentarzem 13.000. 34 mórg pszennej ziemi przy Bydgoszczy 18.000. 34 mórg 10.000.

Tartak z młynem przy mieście powiatowym bez konkurencji 60.000 zł, młyn motorowy na gaz ssący, 2 pary walcy, 2 kamieni francuskich automatyczne urządzenie, 30 mórg roli, budynki maszynowe przy dużym mieście 60.000 zł wplaty 20.000, wielki wybór majątków ziemskich do 2000 hektarów, domów, młynów, oberży, interesów handlowych poleca przyjmuje zlecenia Merkur Szkodlarski, Dworcowa 53 (21881)

KUPNA

Poszukuje się kupna składu kolonj. z mieszkaniem, lub do wydzierżawienia. Oferty do Dziennika Bydg. z podaniem warunków pod „Kolonjalka“. (21846)

Motor elektr. 6-8 K. M. 220 volt używany, lek w dobrym stanie kupi A. Bösel, Janowiec, garbarnia. (21907)

Kupię dom ze składem kolonjalnym lub restauracją wprost od właściciela. Wpłata do 20.000 zł. Spieszne oferty pod „J. R.“ do Dz. Bydg. 21891

Maszyny do pisania kupi Neumann, Rakowiec powiat Gniew. (21894)

Motor 440 Volt 1-2 P. S. kupi Janowicz, Nakielska 8. 21856

NAUKA

Niemieckiego języka udzielam sprzedającym, kupcom, dzieciom gruntownie, konwersacją. Dworcowa 66 I-sze lewo. 21858

Kursy freblowskie dla wychowawczyń i dzieci prowadzone metodą Pestalozzigo. Przyjmuje dzieci od lat 5 do 7, od godziny 4-6. Cieszkowskiego 17, I. piętro. F11647

Lekcyj gry fortepianowej i teorii udziela b. uczennica prof. Szarwenki. S. Ziemecka, Sienkiewicza 68, II. 11590

Kursy modniarstwa „Victoria“. Zapisy na ranną lub wieczorną naukę robienia kapeluszy, robót ręcznych i zdobnictwa codziennie i w niedzielę od 3-5. Chocimska 2. 11653

Stenografji wyucza listownie, najdoskonalej Instytut Stenograficzny Warszawa, Krucza 26. Żądajcie prospektów. (18165)

POSADY WOLNE

Stała posadę po wyczeniu fotografowania udziela „Wiol“ Sienkiewicza 44. F-11630

Służąca potrzebna. Zgł. w niedzielę o 10 godz. Długa 36, I. p. (21811)

Poszukuje nauczycielki do dwóch chłopców w II i III klasy szkoły powszechnej z niemiecką konwersacją. Zgł. Zofja Łosiowa, Torskie st. i poczta loco. (21869)

Cukiernik tylko dobra siła może się natychmiast zgłosić. Świecie, Wielkopolska, Nelke. F-11655

Podróżujący z branży żelaznej na pro-wizję poszukiwany. Zgł. pod „Prowizję“ do filii Dz. Bydg., Dworcowa 2. F11645

Czeladnik szewski na dobrą szyci i stałą pracę może się zgłosić. Fr. Grabowski, ulica Pomorska 11. (21864)

Poszukuje służącej zaraz lub od 1-go na przychodnią. Ułańska nr. 21. (21862)

Podróżującego na miasto Bydgoszcz, z branży białawców i konfekcji męskiej, z kaucją 300 zł. poszukuje. Zgł. do filii Dz. Bydg. pod „E. K.“ (21875)

Uczeń szewski potrzebny. Garbary nr. 17. B-cia Pankratz (21952)

Służąca może się zgłosić zaraz. Fr. Napierała, Bydgoszcz, Śląska 15. (21910)

Dzielną pomocnik potrzebny od I. X. 27 do mojego handlu żelaza i towarów kolonjalnych, który jest w obu branżach dobrze obeznany. K. Urbanowski, Tuchola. 21908

Służąca starsza do wszystkiego z dobrem gotowaniem po-trzebna zaraz. Marynowska, Chrobrego nr. 12. F-11627

Kołodziej biegły, starszy, do kół i spódków wyjazdowych potrzebny na stałe. Zonaci mają pierwszeństwo. M. Latos, fabr. powozów, Koronowo. (21871)

Służąca potrzebna. „Fotograf“ Sienkiewicza 44. (11629)

Poszukuje się dzielnego czeladnika szewskiego. Malborska 3. (21901)

Poszukuje krawcowe do konfekcji damskiej, reflektuje się tylko na pierwszorządne siły. Długa 27. (21892)

Poszukuje dwóch dzielnych czeladników szewskich. Dom obuwia, właśc. A. Szewmin, Tuchola, ul. Świecka 10. 21909

Poszukuje 2 pomocników fryzjerskich na stałą posadę. Pożądane zdolności w damskim strzyżeniu. B. Jeziorski, Chojnice ul. Człuchowska nr. 14. 21903

Służąca potrzebna zaraz. Flakowska, Okole, Grunwaldzka nr. 127. 21898

Fotograf potrzebny. „Wiol“, Sienkiewicza 44. F-11631

Czeladnik kowalski i przyuczony uczeń potrzebni. Pomorzanka 71. (11637)

1 kamasznik

samodzielną, 1 młodszą potrzebną natychmiast. Zgłosz. z podaniem wy-magań do Fa. (21965) Balcerowicz, Brodnica, tel. 111.

Służąca starsza, ze wsi, może się zaraz zgłosić. Wiadomość Warszawska 15. (21828)

1 uczennicę do krawieczyzny przyjmie Konarskiego 4, parter. I. Zgł. pomiędzy 10-11. 11642

Uczniwa pilna służąca która sama gotuje potrzebna od 1. X. Soliński, Poznańska 16. 21897

POSADY POSZUKUJA

Studjum wokalne prof. Klein - Mierzyńskiej rozpoczyna nowy rok szkolny z dniem 1 października. Po kilkumiesięcznej podróży artystycznej zagranicą p. Klein - Mierzyńska jeszcze na wyższy poziom postawi swój instytut wokalny. Zapisy na lekcje śpiewu przyjmuje się ul. Zduny 21, III piętro lewo. 21842

Poszukuje posady do dwójga osób z gotowaniem i wszelką pracą domową. Of. do Dzień. Bydg. pod „J. J.“ (21860)

Biuralistka - kasjerka z znajomością książko-wości (język polski i niemiecki) równocześnie dzielna ekspedjentka z kilkoletnią praktyką w branży kolonjalnej poszukuje od 1 lub 15 października odpowiedniej posady. Przyjmuje także kierownicze stanowisko filii lub interesu żywnościowego. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Dziennika Bydgoskiego pod „Kasjerka 980“. 21791

Cukiernik biegły w swym zawodzie z pierwszorzędnymi świadectwami przyjmie posadę w Bydgoszczy. Zgł. do Dz. Bydg. pod „Cukiernik“. 21800

Inteligentna panienka, córka właściciela nieruchomości, poszukuje posady jako biurowa, ekspedjentka lub do starszych dzieci. Miejscowość obojętna. Oferty pod „S. A.“ do Dzień. Bydg. 21879

Dziewczyna uczciwa, pracowita, pochodząca z dobrej rodziny i znająca wszelkie prace domowe, poszukuje miejsca jako służąca. — Łask. zgłoszenia do Kolałkowej, Rycerska 4. (F-11634)

Mistrz młynarski żonaty, bezdzietny, poszukuje za naszym pośrednictwem jakiegokolwiek posady, jako samodzielny lub podmiernarz w młynie większym. Łask. zgł. uprasza. Kaszubowski Bydgoszcz, Niedźwiedzia nr. 6. Członek zarządu okręgowego Zw. Tow. Powst. i Wojaków. (21890)

Poszukuje 2 pomocników fryzjerskich na stałą posadę. Pożądane zdolności w damskim strzyżeniu. B. Jeziorski, Chojnice ul. Człuchowska nr. 14. 21903

Służąca potrzebna zaraz. Flakowska, Okole, Grunwaldzka nr. 127. 21898

Fotograf potrzebny. „Wiol“, Sienkiewicza 44. F-11631

Czeladnik kowalski i przyuczony uczeń potrzebni. Pomorzanka 71. (11637)

Inteligentna kształcona panna poszukuje posady biurowej lub kasjerki, może złożyć kaucję. — Zgłoszenia do Dzień. Bydg. pod „Kształcona“. (21840)

DZIERŻAWY

Skład rzeźnicki z urządzeniem warsztatem i mieszkaniem zaraz do wydzierżawienia. Polczyński, Toruń, Mostowa 24. 21825

Dom mieszkalny w Toruniu, (śródmieście) dla 1 rodz., nadający się dla rzemieślnika, zaraz do wydzierżawienia. Zgłosz. do filii Dzień. Bydg. pod „E. K.“ Dworcowa 2. (21876)

Skład

towarów krótkich w mieście na Pomorzu, przy Ryнку, 4 1/2 x 8 m. okno wystawowe z urządzeniem do objęcia towaru za 1500 do 2000 zł, ewentualnie bez towaru od 1.10 oddam. Dzierżawa 70 zł. Zgłosz. pod „2859“ do Dziennika Bydgoskiego. (21895)

MIESZKANIA

Mieszkanie 3 pokojowe z kuchnią umebł. odstąpię. Zgłosz. pod „W. L.“ do filii Dz. Bydgoskiego. F11646

Poszukuje mieszkania 4-5 pokoj. zaraz, wprost od gospodara, placę z góry, obejmie remont. Of. pod „E. A.“ do filii Dziennika Bydg. Dworcowa 2. (21836)

Mieszkanie 5 pokojowe, 4 pokojowe i 3 pokojowe wprost od właścicieli za roczną dzierżawą oddam. Dworcowa 98 III p. prawo. (11618)

Zamienie 3 pokojowe mieszkanie z balkonem w Poznaniu na 3-4 pokojowe w Bydgoszczy, zaraz. Zgłoszenia do J. Sikora, Bocianowo nr. 24. (21850)

Zamienie komfort 4 pok. mieszkanie 2 balkonami na ul. Jankowskiego, na 3 duże pokoje, mieszkanie w okolicy Gdańskiej. Oferty do filii Dzień. Bydg. Dworcowa 2 pod „Komfortowe“. (11633)

Mieszkania 1, 2, 3, 4, 5 pokojowe tanio wskaże „Ostoję“, ul. Król. Jadwigi 4. F11650

POKOJE

Pokój z utrzymaniem dla 2 panów lub uczni do wynajęcia. Dworcowa nr. 49, II ptr. lewo. F-11640

Pokój do wynajęcia. Gdańska nr. 107. 21839

Pokój z osobnym wejściem zaraz do wynajęcia. Przyrzecze 2. 21830

Pokój umebł. bez pościeli zaraz do wynajęcia. Hetmańska nr. 7, parter lewo. (21190)

Pokój ładny, duży umebł. dla 2 panów od 1. 10. do wynajęcia. Warszawska 2, II ptr. lewo. F-11650

Pokój dobrze umebł. z osobnym wejściem zaraz do wynajęcia, ul. Cieszkowskiego nr. 10, III ptr. F-11632

Pokój niekrepujący z utrzymaniem do wynajęcia. Świętojańska 13, I ptr. lewo. 21848

ROZMAITE

2.000 zł poszukuję na krótki czas, dobry procent, w zastaw interes. Oferty pod „45“ do Dz. Bydg. (21829)

Zamienie 2-letniego ogiera wschodnio-pruskiej rasy na 3-letniego cięższego pochodzenia, ewentl. z dopłata. Majętność państwa w Piwnice, poczta Świerczyński pow. Toruń. (21899 a)

Dla Amerykanki posiad. 1.500 dol. poszukuję odpowiedniej partji. Piotr Mrówka Gdańska 24. (21868)

Dla sympatycznej i przystojnej 16 letniej panienki posiad. skład obuwia poszukuję odpowiedniej partji. Piotr Mrówka, Gdańska 24. (21867)

Dla ziemianki bardzo przystojnej panienki posiad. 35.000 zł. gotówki, poszukuję odpowiedniej partji. Piotr Mrówka Bydgoszcz, Gdańska 24. (21866)

Dla panny lat 21, przystojnej, wykształconej i muzykalnej, posiad. 20.000 zł. gotówki poszukuję odpowiedniej partji. Piotr Mrówka Bydgoszcz, Gdańska 24. (21865)

Kawaler lat 29, na dobrem stanowisku pragnie się ożenić z panną lub młodą wdową. Zgłosz. do Dzień. Bydg. pod „K. L. 170“. (21870)

Śniegowce i kalosze przyjmują do reperacji zakłady szewskie: Nawrocki, Sienkiewicza 28, Krüger, Pomorska 15, Hodyzkowski, Gdańska 57, Wiecheński, Dworcowa 18, Sendeki, Nakielska 128 i skład skór, Długa 45. 21841

Materace kanapy, leżanki, otomany krzeselka, stoły rozcią-gane, sprzedaje tanio i na raty. Tapicernia, Jagiellońska 4, II podwórze. (21855)

Najtaniej zakupisz wszelkie artykuły sportowe do wszelkich sportów, mundurki gimnastyczne do wszystkich szkół oraz obuwie gimnastyczne. Przybory szkolne i termosy do podróży. Długa 50, tel. 948. 21849

Powozy wolanty, bryczki, koła osie resory znanej dobroci poleca fabryka powozów, dawn. Sperlina Naktó, (21722)

Do nabycia w administracji „Dziennika Bydgoskiego“ Bydgoszcz, ulica Poznańska 30

Skorowidz miejscowości Województwa Pomorskiego

powiatu bydgoskiego i wyrzyckiego oraz części powiatów chodzieskiego, szubińskiego, inowrocławskiego i rypińskiego wchodzących w skład całego okręgu Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy, z podaniem powiatu, sądu, prokuratury i poczty.

Cena 3,50 zł, z przesyłką pocztową 3,70 zł, za zaliczeniem 4,30 zł. 1976

P. K. O. Poznań 203713.

Obrońca prywatny

złatwia sprawy procesowe, akcyzowe, skarbowe, umowy najmu, podatki, ściąganie należności, sporządza wszelkie wnioski i udziela porady prawnej

J. Wojciechowski
Bydgoszcz, Dworcowa 33, I ptr
(24944)

POLECENIA

Hotel Rio
Bydgoszcz, Długa 53, pokojowo czysto utrzymane od 3 zł. za dobę. (21803)

Karbowanie plisowanie

czyszczenie, farbowanie i dekatyzowanie w deseniach najnowszych wykonuje szybko i po cenach najniższych. Plisownia sukien damskich, Bydgoszcz, ul. Gdańska 58 F-a Wakarecy, ul. Dworcowa 95a, Jagiellońska 4, skład kapeluszy, Firma Barwin, ul. Dworcowa 17, Plac Kościelny nr. 2, Nakło, ul. Ks. Skargi 391. Materiał może być pocztą przesyłany. (21806)

Garbarnia i Białoskórnia
Bydgoszcz, Okole Jasna 17 garbuje, farbuję i kupuje wszelkiego rodzaju skóry na obuwie, szory i futra. Zamienia surowce na gotowe i poprawia źle garbowane. (F-11607)

Suknie
kostjumy, płaszcz, wykonuję szybko, elegancko i nie drogo. Uczę kroju, przyjmuję uczenie. Warszawska pracownia Z. Jost, Plac Piastowski nr. 12. (F-11603)

Leczę
chorych skutecznie wyłącznie ziołami zagranicznymi i krajowymi, jak suchoty, reumatyzm, żółtkowe, rany przestarczalne, choroby weneryczne, kobiece, dziecięce i t. p. Antoni Bogacki, Bydgoszcz, Św. Trójcy 30, narożnik ul. Ad. Czartoryskiego. I ptr., w godz. od 10-12 3-4. (21774)

Sypialki
jadalki, krzeselka, biurka, materace, leżanki, kanapy sprzedaje korzystnie i na raty Tapicernia Św. Trójcy, podwórze i Ad. Czartoryskiego. (21857)

Węgiel
drzewny sort buk, dla instalacji budowl., warsztatów krawieckich i t. p. polecam jaknajtaniej. Poza miasto wysyła się koleją. A. Brzeski, Bydgoszcz, ul. Gajowa 3. (F-11588)

SPRZEDAŻE

Młyn
motorowy 4 ptr. za 35 000 zł. na sprzedaż. Sokołowski, Plac Wolności 2. F-11612

Ford
samochód osobowy na sprzedaż po zupełnie nowym remoncie. Opony, chłodnica i akumulator nowe. Gdzie wskazać Dz. Bydgoski. 21805

Fortepian
koncertowy krzyżowy krótki czarny „Schrödera” sprzedam. Kościuszki 50, pierwsze piętro prawo. F-11577

Składy
przy ul. Dworcowej i ul. Gdańskiej tania odda „Renoma”, Pomorska 1. F-11595

Ładne domy
parterowy 3500 zł, I piętro 8000 zł, III piętro 26000 zł.

Śliczny majątek
300 mórg, wpłaty 40000 zł oraz wiele innych poleca „Renoma”, Pomorska 1, telefon 418. F-11594

Ideal
maszynę do pisania mało używaną sprzedam tania. Bydgoszcz, ul. Św. Trójcy 30 skład kolonialny. (21738)

Rzeźnictwo
w mieście kuracyjnym przy głównej ulicy z całkowitem urządzeniem składowym, warsztatowym i wozami, zapęd elektryczny oraz mieszkanie zaraz na sprzedaż. Zgłosz. L. Benedycki, mistrz rzeźniczy, Inowrocław, Rynek 23. (21769)

Z powodu
choroby sprzedam moją oberżę ze składem kolonialnym, 15 mórg roli, z żywym i martwym inwentarzem, wieś kościelna w pow. Tczew, 4 km. od kolei. Cena i wpłaty podług umowy. Zgłosz. pod „Oberża” do Dzien. Bydg. 21770

Na sprzedaż
1 piła tarczowa z podstawą drewnianą, zapęd ręczny i siła, 3 waly tarczowe w łożyskach kulowych, maszyna do wyrabiania okrągłych drążków, 1 pompa skrzydłowa. — Ułńska 34. (21741)

Sprzedam domek
z dużą werandą, sadem, 3 pokoje i kuchnia, spiżarnia, stajnia, 3 morgi pola, 20 minut od tramwaju. Bydgoszcz, Miedzyn, Inflancka 68. (21739)

Dom
3 piętrowy z kanalizacją sprzedam bardzo tania z powodu wyjazdu z wolnym mieszkaniem 2 pok. z kuchnią, 26 tys., wysoki dochód czynszowy. Wiadomość w Dzien. Bydg. (21407)

Sprzedam
dwupiętrowy dom ze składem papieru, księgarnią i zabudowaniem gospodarczym nadającym się na warsztat, w dużej, ruchliwej, kościelnej wiosce, gdzie kolej, apteka, lekarz itd. Zgłoszenia pod nr. „2500” do Dzien. Bydg. 21753

Kurtka
pluszowa i płaszcz zimowy na sreńnią osobę korzystnie sprzedam. Gdańska 115 I p. l. (F-11578)

Szory
z okuciem srebrnym na jednego konia na sprzedaż. Gdańska 52 I piętro. F-11580

Sprzedam
dom z ogrodem za 5.500 zł. Adres wskazać Dzien. Bydg. 21801

Wilczek
młody czysto rasowy tania na sprzedaż. Strzelecka 12. (21786)

Rower
męski na sprzedaż. Nowodworska 9 I piętro lewo. 21785

Sprzedam
tania psa, bardzo ostrego. Adres: Metelski, Jackowski 19. (21781)

Dom
w tem 3 pokoje z kuchnią i 2 morgi roli na sprzedaż. Glinki 11. (21799)

Składy
kolonialne wskazać „Norma”, Gdańska 24. (F-11622)

Frak
na męczyznę niskiego tania sprzedam. 20 Stycznia 29. Od 2-4. F-11619

Dom
II piętr., dochód 700 zł. miesięcznie, cena 7000 dol. przy wpłacie 4 do 5000 dol. sprzeda. Dworcowa nr. 98, III ptr. prawo. F-11615

Foxterjerki
rasowe na sprzedaż. Seminarium 11, Mory. 21793

Okazja
korzystna. Mały domek z 4 1/2 morgami dobrej roli i drzewami owocowymi, bez długu, natychmiast na sprzedaż. Wiadomość ul. Piotra Skargi nr. 7, Zielechowski. (21802)

Młockarnia
szeroko - bijąca (Breitdrescher) z nowym łożyskiem kulkowym, fabryki Hüb. oraz mocny 4-zapr. manesz, na sprzedaż. — G. Gütschow, Makowski, pow. Bydgoszcz. (21780)

Bryczka
lekka, koń i rower na sprzedaż. Rupienna, ul. Cementarna 8. (21833)

Dom
piętrowy z ogrodem w tem skład kolonialny z towarami natychmiast na sprzedaż. Wiadomość u właśc. ul. Koronowska 57a. 21827

Samochód
nadający się na dalsze tury, korzystnie na sprzedaż. 6 osobowy „Opel” 14/38, limuzyna, elektr. światło, starter, Boschhorn w bardzo dobrym stanie. Oferty do filii Dz. Bydg., Dworcowa 2 pod „O. K.” (F-11614)

Okazja!
Umywalka marmurowa 5 zł, łóżko 20 zł, szafka nocna 25 zł, 2 łóżka z materacami 160 zł. — Pędracki, Śniadeckich 21. (F-11625)

KUPNA

Kupię młyn
turbinowy na dużej wodzie, przemięt ca. 100 ctr. na dobę, z dobrą ziemią, blisko dworca kolejowego bez konkurencji, przy wpłacie 35 tys. zł. Szczegółowe oferty z niewygodną ceną uprasza się do Dzien. Bydg. pod „K. T. 756”. (21756)

Kupię
używane urządzenie składowe do kolonialki i piec westfalski i szafkę pod szkłem. Głiszczyński Sołwińskiego 15. (11.84)

Wile
pałac z ogrodem, garażem z wolnym 6-pokojowym mieszkaniem kupię. Oferty do filii Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „W. P.” F-11534

Gablotkę
szklaną (Glassaufsatz), stosowną dla zegarniarską kupię. K. Siwiak, Pomorska 2. (F-11600)

Kupię
butelki 3/4 litr. od wina czerwonego. Wilh. Weiss, Welniary Rynek 5-6. (21797)

Pianino
mało używane dobrej marki kupię za gotówkę. Zgłoszenia z podaniem ceny i marki fabr. upr. się do filii Dzien. Bydg. Dworcowa 2, pod „1595”. F-11591

Kupię
dom z ogrodem, 4-6 pokojowy za gotówkę. Of. do Dzien. Bydg. pod „J. K. 50” F-11585

Poszukuję
samochód ciężarowy, dwutonowy lub większy dobrze utrzymany. Zgłosz. przyjmuję Młyn Murzynko pod Gniewkowem pow. Inowrocław. (21550)

Topole
każdą ilość kupuję. Oferty do „Par”. Dworcowa 72 pod „Topole”. (21304)

LEKcje

Przyjmuje
uczennice do kroju i szycia. Zamieszkała może tuż zamieszkała. Sprzedam płaszcz pluszowy, kombinezon futrzany i sukienki. Fildich, ul. Babia Wieś 4. 21751

Do matury
gimnazjalnej przygotowuję gruntownie osobę z ukończonym celującym wyższym wykształceniem. Włostowski, Gdańska 43. F-11582

Lekcji angielskiego
korepetycji, konwersacji udzielę rutynowana nauczycielka. Wileńska 13, II ptr. prawo od 5-7. 11597

Lekcji
francuskiego, konwersacji udziela ładnym akcentem pani wychowana we Francji. Wileńska 13, II piętro prawo, od 5-7. (F-11596)

POSADY WOLNE

Ucznia
w naukę lepszego krawiectwa przyjmie zaraz Piotr Malinowski, mistrz krawiecki, ul. Fordońska nr. 76. (21771)

Służąca
potrzebna na wieś do gospodarstwa (do kuchni i doju krów) zaraz lub od 1. 10. Zgłoszenia Sarnowski, Kordeckiego 20, I ptr. prawo. Bydgoszcz. (2128)

Uczennice
do szycia poszukuję z dobrej rodziny. J. Nowakowa, Gdańska 154, III ptr. (F-11616)

Panie
od lat 18 przystojnie posiadające talent artystyczny zechcą się zgłosić do Teatru Rozmaitości Bi-Ba-Bo Pomorska 12, od 4-5. F-11606

Steper (ka)
poszukiwani zaraz. Plac Poznański 12. (21796)

Czeladnik
szewski może się zgłosić na stałą pracę. Ul. Grunwaldzka 124. (21795)

Dobry
skrzypek potrzebny. Jagiellońska 49, restauracja. 21789

Ustosunkowani
i inteligentni pracownicy znajdują zajęcia dobrze rentujące się wyłącznie i poboczne. Oferty z życiorysami skierować do adm. Dzien. Bydg. pod „Chętny” 21784

Potrzebny
uczeń do warsztatu kowalsko-słusarskiego, syn uczciwych rodziców może się zgłosić. Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka 122. (21798)

Panienska
do biura, biegła w niemieckim potrzebna. Zgł. „Norma”, Gdańska 24. F-11621

Uczeń
krawiecki potrzebny. Matejki nr. 7, I ptr. lewo. 11626

Fryzjerka
lub fryzjer damsko-męski potrzebni zaraz na stałe, wysoka pensja. Sienkiewicza 54. F-11524

Robotnik
od 17 do 20 lat do konia potrzebny. Nakielska 85. F-11623

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Plac Poznański 4, ptr. F-11587

Dziewczę
chętnie do wszelkiej pracy domowej potrzebne zaraz na przychodnie. Pomorska nr. 49/50, II p. prawo. (21810)

Poszukuję
szoferę zaraz na samochód „Opel”. Błaszak, Inowrocław, ul. Przypadek 5. (F-11592)

Posługaczka
uczciwa i predka potrzebna na 4 godziny dziennie. Adres wskazać Dz. Bydg. (F-11610)

Dwie
dziewczyny do lekkiej pracy mogą się zgłosić. Wesolowski, ul. Śniadeckich 2, I ptr. (F-11611)

Krawcowa
lub podręczna poszukuję. Adr. wskazać Dz. Bydg. 21820

Parobka
do koni poszukuję. — Młynki, st. Maksymilianowo. (F-11602)

Służąca
uczciwa do wszystkiego z dobrym gotowaniem, długoletnimi świadectwami, potrzebna od 1 października. Zgłoszenia tylko w niedzielę od godz. 4-6. Pomorska 8a, II piętro. (21804)

Osoba
starsza, znająca się doskonale na gotowaniu i pielęgnowaniu chorych, potrzebna. Warunki dobre. Oferty pod „Korpan 50” do filii Dzien. Bydg., Dworcowa 2. (F-11609)

Uczennice
do szycia poszukuję z dobrej rodziny. J. Nowakowa, Gdańska 154, III ptr. (F-11616)

Stolarz
potrzebny. Ułńska 13. 21817

Stolarz
potrzebny. Nakielska 8. 21830

POSADY POSZUKUJĄ

Budowniczy
wszechstronnie obezpany z robotami budowlanymi, były kierownik i współwłaściciel biura budowlanego poszukuje odpowiedniego zajęcia. Oferty dla „Eser” do Dzien. Bydg. 21672

Emeryt
lat 52 poszukuje posady inkasenta, magazyniera lub innej odpowiedniej funkcji za małym wynagrodzeniem. Of. upr. pod „Kaucja 1500” do Dzien. Bydg. (21759)

Panienska
lat 22 pragnie przez rok dobrze się wyuczyć gotowania poszukuje miejsca na majątku. Łaskawe of. proszę nadesłać do Dzien. Bydg. pod „Panienska 500”. 21742

Dla
mego syna z czwartą klasą gimnazjum poszukuję posady do składu kontekcyjnego jako uczeń zaraz lub 1. V. b. r. z wolnym utrzymaniem i mieszkaniem. Zgłosz. proszę przesyłać do Dzien. Bydg. pod „Uczeń O. M.” (21765)

Samodzielny
kamasznik (modelista) poszukuje zaraz posady. Of. do filii Dz. Bydg. Toruń pod „Samodzielny”. (21743)

Poszukuję
dla mojej córki lat 18 posady jako służącą u samotnego lub starszego państwa. Sergotowa, Koronowo, Farna 3. (21773)

Tapicerski
czeladnik poszukuje zaraz posady. Adr. wskazać Dz. Bydg. (21737)

Poszukuję
dobre polecając pielęgniarkę lub froelbówkę, nie niżej lat 24, do dwójki dzieci, dziewczynki 4-letniej i niemowlęcia, od 1 października. Oferty z fotograf. i podaniem pensji uprasza M. Krzewińska Tczew, restauracja dworcowa. (21645)

Z kaucją
zł 3000 poszukuję posady podróżującego. Of. do filii Dzien. Bydg. Dworcowa 2 pod „N. S. 4”. (F-11581)

Dzielny
pomocnik z branży elektrotechnicznej posiadający dłuższą praktykę poszukuje posady. Oferty do Dzien. Bydg. pod „E. D.” F-11605

Fachowiec
doskonały szofer - mechanik, obezpany z księgowością handlową i pracą biurową, biegły kalkulator poszukuje odpowiedn. posady. Łask. zgłosz. do Dzien. Bydg. pod „Fachowiec 729422”. (21779)

Cukiernik
biegły w swym zawodzie z pierwszorzędnymi świadectwami przyjmie posadę w Bydgoszczy. Zgłoszenia do Dzien. Bydg. pod „Cukiernik”. (21800)

Stenotypistka
z 5 letnią praktyką w biurze adwokackim poszukuje od 1 lub 15 października b. r. posady. Oferty proszę skierować do filii Dz. Bydg., Dworcowa 2 pod „Stenotypistka”. (F-11604)

Gospodyni
dzielna w swym zawodzie lat 28, milej powierzechności, poszuk. posady najchętniej u samotnego państwa. Zgłosz. do Dzien. Bydg. pod „A. A.” (21815)

Poszukuje się
panienki z lepszej rodziny do bufetu, najchętniej ze wsi. Pierwszeństwo mają ci, które w posiadaniu jeszcze nie były. Oferty do Dziennika Bydg. pod „Bufet 641”. (21680)

DZIERŻAWY

Elegancki skład
(sklep) w najruchliwszej ulicy w Bydgoszczy jest zaraz do wynajęcia. Piechowiak, ul. Długa 8. Tel. nr. 16-51. (21776)

Sklep
w śródmieściu poszukiwany. Of. do biura ogłoszeń Rajznera w Warszawie ul. Twarda 8 sub „S. K.” (21755)

Lokal
nadający się na warsztat, przy tem sklep z mieszkaniem dwu pokojowym i kuchnią od właściciela (bez pośredników) do wynajęcia. Ul. Gdańska 75d. F-11601

Piekarnia
do wydzierżawienia. cena 1.200 zł. Of. pod „St 200” do filii Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F-11598)

MIESZKANIA

Mieszkania
2-3 pokój. poszukuję, place czynsz za rok z góry. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „C. Z. 750”. (21748)

Mieszkanie
pokój z kuchnią poszukuję bardzo spokojne bezdzienne małżeństwo. Czynsz z góry. Zgłosz. do filii Dzien. Bydg. Dworcowa nr. 2 pod „S. H. 16”. F-11579

Mieszkania
poleca korzystnie „Norma”, Gdańska 24. (F-11620)

Mieszkanie
3 do 4 pokój. poszukuję zaraz lub od 1 października. wzrost od gospodarza. Komorne place za rok z góry. Of. pod „Emeryt” do filii Dz. Bydg. Dworcowa nr. 2. (F-11589)

Mieszkania
3-5-7 pokoi wskazać „Renoma”, Pomorska nr. 1. (F-11593)

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia poszukiwane. Fabryczny skład skór „Peltis”, Długa nr. 19. (21579)

POKOJE

Pokój
dla panienski do wynajęcia. Kordeckiego 15. 21740

Pokój
z utrzymaniem do wynajęcia. ul. Babia wieś 4, parter lewo. (21752)

Pokój
umeblowany dla panów do wynajęcia. Kujawska 26 Jezierka. (21787)

Pokój
umebl. zaraz do wynajęcia. Śniadeckich 47, II ptr. F-11586

Pokój
skromnie umebl. frontowy z nekr. wejściem dla 1 lub 2 panów lub panienski do wynajęcia. Kordeckiego 32, II ptr. prawo. (21820)

Młode małżeństwo
poszukuje od 1 X próżny lub umeblowany pokój z urządzeniem kuchni i moź. z pianinem. Oferty pod „R. Z. 790” do Dzien. Bydgoskiego. (F-11613)

Pokój
umebl. do wynajęcia. Rycka 2 w podwórzu prawo, II wchód, I piętro lewo. (21814)

RÓŻNE

Za wszelkie życzenia
nadesłane nam w dniu 25-letniego jubileuszu naszego, związku małżeńskiego w ten sposób przyjaciółom i znajomym serdecznie dziękujemy. Paweł Kotowski z żoną, Fordon, dn. 16-go września 1927. (21750)

Podziękowanie.
P. Homeopackie Kasprowskiemu, ul. Dworcowa 31b, tel. 775. Cierpiałam przez kilka lat na chroniczny kaszel, leczyłam się u znanych lekarzy w Ameryce i tu lecz bez żadnego skutku. Po użyciu środków zastosowanych przez p. Kasprowskiego, które używałam, w przeciągu 8 dni kaszel ustał za co panu Kasprowskiemu serdecznie dziękuję. Olga Czapliska, Gdańska 75c. (21809)

Spółnika (czkę)
do kina z gotówką 500 zł poszukuję. Spieszne oferty do Dzien. Bydg. pod „Kino”. (21734)

Akademik
otrzyma pokój z śniadaniem w śródmieściu, w zamian dozorę lekcyj domowych czwartoklasie. Adr. wskazać Dzien. Bydg. 21812

Uwaga!
Podaję Szan. klienteli do wiadomości iż z dniem dzisiejszym przenoszę moją filię plisowania i karbowania sukien damskich z ul. Śniadeckich 24, na Plac Kościelny nr. 2. Przy ul. Długiej także przyjmuję się do chemicznego czyszczenia i farbowania po cenach bezkonkurencyjnych i proszę o dalsze poparcie mojego przedsiębiorstwa. Z poważaniem Joanna Zakowiczowa. 21807

Kupiec
samotny, 55 lat, szuka współniczki z większym kapitałem. Wielki interes. Łask. zgł. pod „J. A.” do Dzien. Bydg. F-11608

Uwaga!
Nie pozwalam lokatorowi W. Kosińskiemu i E. Kruzie (?) zamieszkałym w moim domu przy ul. Nowodworskiej 8, na żadną zmianę, ani sprzedaż mieszkania. Właściciel L. Murawski. (21813)

Kawaler
lat 22, Pomorzanie, spedytor na stałej posadzie, rzym. kat., dla braku znajomości pragnie zapoznać się z panną, inteligentną, gospodarną, dobrego charakteru, w celu matrymonialnym. Panie posiadające cośkolwiek gotówki i wyprawę raczą łaskawe swe oferty wraz z fotografją, którą się zwraca, nadesłać do adm. Dzien. Bydg. Bydgoszcz, pod „E. R. S. 1 000” Rzesz traktuje się honorowo. Anonimy do kosza. (21816)

Biedna
sierota szuka znajomości; panowie tylko serjo myślący raczą złożyć swoje oferty do Dzien. Bydg. pod „Biedna 10”. (21844)

Starsza
panna, właścicielka składu, poszukuje współnika. Ożenek nie wykluczony. Oferty do Dzien. Bydg. pod „Przystojna”. (21835)

Cebulka kwiatowa
(holenderska), najlepszej jakości, poleca po cenach umiarkowanych, Böhme T. z o. p. Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 57. Na żądanie wysyłamy cennik. (20592)

1.500 zł
wypożyczyć za pewną gwarancją, dobry procent, uzyskanie posady i udział w zyskach. Oferty upr. pod „Emeryt” do Dzien. Bydgoski. (F-11613)

Obelga
rzuconą na p. Agnieszke Wojciechowską niniejszym odwołuję. Stanisław Grzybowski, Drzycim. (21767)

Hipoteki

reguluje z dobrym skutkiem w kraju i zagranicą

St. Banaszak,
obrońca prywatny, Bydgoszcz, ul. Cieszkowskiego 2. Telefon 1304. Długoletnia praktyka. (20390)

POLECENIA

Walizki

Torebki damskie ostatnia nowość, nesesery, manicury, teki do akt, teki szkolne, portfele, portmonetki, plecaki, parasole, laski, zawsze w wielkim wyborze po niskich cenach poleca (dla odsprzedających wysoki rabat) specjalny magazyn wyrobów skórzano-galanteryjnych (11627)

Zygmunt Musiał, Bydgoszcz, Długa 52. Tel. 1133.

Fotografia legitymacyjna 70 gr, 6 pocztówek 3 zł, portret 2 zł poleca „Wiol“ Sienkiewicza 44. (F-11367)

MEBLE

Najtańsze źródło zakupu w wielkim wyborze kompletnych pod gwarancją deb.: jadalni, sypialni, pokoi męskich, kuchni oraz mebli pojedynczych, także wyścielane solidnego wykonania na dogodnych warunkach poleca

Ignacy Grajner, Bydgoszcz, (9574) Dworcowa 8. Tel. 1921.

Sam siebie szkodzi kto do mnie nie chodzi. Mój zakład gwarantuje higieniczną i pierwszorzędną obsługę, golenie 0,30, strzyżenie 0,90, ondulacja 1,50, masaż 1,00, manicure 1,50. Salon de Coiffure „Plac Teatralny 3, naprzeciw Klarysek. (13782)

Meble!

Przy dogodnych warunkach polecam: kompl. jadalnie, sypialnie, kuchnie jako też pojedyncze meble, szafy, stoły, łóżka, krzesła, kanapy, fotele, biurka, lustra, sypialka mahon. i inne przedmioty, Piechowiak, Długa nr. 8, tel. 1651. (18573)

Rowery lepszych fabrykatów! — „Wanderer“, „Brennabor“ i innych mark poleca po niskich cenach Ernst Jahr, Dworcowa 18b. (6873)

MEBLE

w każdej cenie wprost z własnego warsztatu w solidnym wykonaniu na dogodnych warunkach jak: sypialni, kuchni, jadalni, pokoi męskich, modeli pojedynczych i wyścielanych poleca (14198)

H. Schmidtke ul. Szpitalna nr. 6. Zalog. 1871
Zamówienia według podania i rysunków wykonuje się jak najprędzej.

Gobeliny oraz wszelkie artykuły tapicerskie po cenach konkurencyjnych poleca w wielkim wyborze U. Dykert, Bydgoszcz, Długa nr. 45, telefon 1934. (20467)

Broni myśliwską i sportową oraz doborowe naboje kupuje się najkorzystniej w firmie „Hubertus“ Bydgoszcz, ul. Grodzka 16 (róg Mostowej) Telef. 652. Warsztaty naprawy broni. (19896)

Meble jadalnie, sypialnie i różne meble w wielkim wyborze od najwykwintniejszych do pojedynczych, najtańszej i najdogodniejszej sprzedaży Zieliński, ul. Śniadeckich 43. (F-11390)

Udziały pomocy prawnej, wykonuje zlecenia i zastępstwa prywatne, kontrakty, umowy, sprzeczki, odwołania, skargi, wnioski do wszelkich władz cywilnych, wojskowych. — (z w celu uzyskania: koncesji, ulg celnych, paszportowych, odszkodowań, zaopatrzenia emerytalnego (wojsk.) odroczeń służby wojskowej itd.) Przyjmuje przepisywanie na maszynie. Podania do Ministerstw załatwia przez biuro w Warszawie. — Zapłata według umowy. Zgłoszenia osobiste lub pisemne Biuro Złoczeń „Leliwa“ Toruń, Szczytna 4. II. 20185

Krawcowa starsza pierwszorzędną poleca się do szycia wszelkiej garderoby w domu i poza domem. Dworcowa 62, III p. prawo. (11299)

Wyszywanie dziurek w białźnie i t. p. za pomocą maszyny wykonuje w każdej ilości dobrze i tanio Busch, Stary Rynek 20 II piętro. (21622)

Olej jadalny świeży rzepakowy, najlepszej dobroci po cenach konkurencyjnych poleca Olejarnia w Toruniu, Grudziądzka 13/15. Tel. 170. (21147)

Tani Bazar Stary Rynek 14, obok apteki poleca swój skład papieru, wielki wybór pocztówek, przybory szkolne, duży wybór książek do nabożeństwa, pamiętek, krzyży, medalików, rożnacy, lańcuszków, obrazków figur itd. (21581)

Tani Bazar. Stary Rynek 14, obok apteki poleca duży wybór galanterii skórzanej torebki, teki, walizki, oddział perfumeryjny, mydła toaletowe, grzebienie, szetki, lusterka, biżuteria sztuczna itp. i zabawki. (21580)

SPRZEDAŻE

Na sprzedaż 608 mórg, w tem połowa pszenno buraczanej ziemi, zabudowania, z pełnym żywym i martwym inwentarzem, cena 160 tys. zł, wpl. 90 tys. zł, 315 mórg, w tem 200 mórg ziemi pszenno-buraczanej, zabudowania z pełnym żywym i martwym inwentarzem, cena 120 tys. zł. Tartak w pełnym ruchu, kompletnym urządzeniem, domem mieszkalnym, 3-ptr. zabudowanie, nadające się na młyn i 13 mórg ziemi, w powiatowym mieście za 50 tys. zł. Małek Bydgoszcz Dworcowa 2, tel. 699. 21586

Majątek 180 morg. prywatny, czysty, bez długu, pszenno-buraczanej ziemi ze zbiorami, 3 stogi i pełna stodoła, 7 koni, 26 bydła, 20 świń, 10 owiec i drób, budynki maszynowe 80.000 zł, wplata 40.000 zł, reszta na 5 lat. — 100 mórg pszennej, dom 7 pokoj., dom komorniczy na 2 rodziny, 4 konie, 12 bydła, 20 świń, martwy komplet. 42.000 zł wplata 30.000 zł. Biuro „Pogoń“, Dworcowa 80. Telefon 1815.

Okazja! Młyn wodno-turbinowy, przy tem 60 mórg pszennej ziemi, budynki maszynowe, 2 dobre konie, 5 krów, martwy inwentarz nadkompletny, przy szosie, blisko stacji z kompletnymi zbiorami, cena 45.000 zł. wplata połowę. Moc majątków na sprzedaż i do dzierżawy poleca jak również przyjmuję sw. oze zgłoszenia Biuro „Pogoń“, Dworcowa 80. telefon 1815.

Lustro tremo! Szafy, szafonierki, krzesła, bufet, stoły, stoły do bobusów i orzechowe, do robowania, biurka, kanapy, leżanki itd. Homma, Chrobrego 12. (F-11573)

Majątki ziemskie, gospodarstwa i młyny poleca „Polonia“ Bydgoszcz, Dworcowa 17, tel. 698. Nowe zlecenia pożądana. (17443)

Wielki wybór folwarków, kamienic, młynów, gospodarstw mniejszych i większych poleca i przyjmuje nowe zlecenia Biuro Centralne Dworcowa 69 Nowakowski. F-11275

Korzystna sprzedaż! Dom 2 piętrowy, z ogrodem, mieszkania po 3 pokoje. Cena 30 tys. zł. — Dom 3 pięt., mieszkania 5 pokojowe z komfortem. Cena 110 tys. zł. — Dom 2 pięt. i wielka oficyna, na życzenie skład i mieszkanie wolne, mieszkanie 2-, 3-, 4-pokojowe, dzierżawa miesięczna 550 zł. Cena 53 tys. zł, wplata 40 tys. i wiele innych poleca i przyjmuje Małek, Bydgoszcz, Dworcowa 2. Telefon 699. (21585)

Okazja! Kamienica nowa i piękna w pięknym miejscu Bydgoszczy musi być sprzedana w kilku dniach z powodu wyjazdu, wprost od właściciela. Wiadomość ul. Grunwaldzka 133 w sklepie kolonialnym. (F-11371)

Dom piętrowy, piekarnia, skład 15 tys. zł. Wila, 2 mieszkania komfortowe 26 tys. zł, dwa domy narożnikowe, 75 tys. zł, dom dwupięt. dwa składy, w centrum 65 tys. zł. Szarek Dworcowa 90, telefon 1909. Nowe zlecenia pożądana. (11494)

Dom III piętrowy z interesem nowoczesny, przy ulicy Gdańskiej, korzystnie na sprzedaż. Gdzie, wskaże Dz. Bydg. (21524)

2 domy w każdym zaprowadzony interes, w Ryнку, w ruchliwym miasteczku i bogatej okolicy, z powodu wyjazdu na sprzedaż. Of. do Dz. Bydg. pod „K. 3“. (21547)

Restauracja jest z powodu wyjazdu zaraz tanio na sprzedaż. — Wiadomość ul. Lenartowicza 3. (21392)

Skład kolonialny z urządzeniem i towarami, 2 pokojami z kuchnią tanio sprzedam z powodu wyjazdu za granicę. Wiadomość, Gdańska 31, II ptr. lewo, Wołoszky. (F-11321)

Na sprzedaż 10 wózków etażowych do torfu używane ale zupełnie dobre także wagę na 750 kg. Cieszkowskiego nr. 12-13, II ptr. lewo. F-11426

Maszyna do palenia kawy na 25 klg. na sprzedaż. Gimnazjalna I. II ptr. F-11381

Emalijowa wanna na sprzedaż. Duszynska, Śniadeckich 20. (21588)

Okazyjnie sprzedam mało używaną bardzo ładną sypialkę, salonik z lustrem i inne rzeczy. Dworcowa 50, I piętro. (F-11498)

Radio-stacja odbiorcza, 8 lampkowa, typu Prezydenta, bardzo dobrze odbierająca wszystkie stacje europejskie, z lampkami, kompletem cewek, akumulatorem i głośnikiem, z pow. przewodzący tylko za 800 zł na sprzedaż. Zgłoszenia do filii Dz. Bydg., Dworcowa 2 pod „A. B. C.“ (F-11410)

„Matura“ Koedukacyjne Kursy Doświadczające. Chwyto 12 Zapisy Cieszkowskiego 20, II piętro lewo. F-11076

RESTAURACJA POD ORŁEM urządza w każdą niedzielę o godz. 5 po poł.
FIVE O' CLOCK Codziennie od godz. 10 wieczorem
DANCING

Skład bławatów w kościelnej dużej wiosce, bogatej okolicy wraz z towarami na sprzedaż. Oferty do filii Dzien. Bydg. Toruń pod „Skład bławatów“. (F-11557)

Dom piętrowy, 3 składy, przy sprzedaży cały wolny, 35 tys. zł sprzedawca Nowakowski Dworcowa 69, biuro Centralne. (11568)

Dom 1 ptr. za 14.000 zł sprzedawca Sokołowski, Plac Wolności 2. (F-11546)

Kartofle jadalne I kl. po cenie dziennej na sprzedaż. Dr. Emila Warmińskiego 14, tel. 750. (F-11564)

Dwupiętrowy dom w Inowrocławiu, ładny, nowoczesna budowa, bez długu, gaz, elektryczność, z powodu stosunków rodzinnych tanio na sprzedaż. Dochód około 400 zł miesięcznie. Inowrocław ul. Św. Ducha 83. właścicielka. 11535

Powózka wyjazdowa nowa na sprzedaż. Gdańska 74, parter prawo. F-11526

Powózka wyjazdowa nowa na sprzedaż. Petersona 4. Lakiernia. F-11525

Plec cukierniczy, mało używany, 18 blach na rozbiórke na sprzedaż. Zgł. St. Grzeszyński, Inowrocław. 21714

Samochód marki „Essex“ limozyna P. S. 10/40 w dobrym stanie na sprzedaż. Oferty pod „L. M. 1040“ do Dzien. Bydg 21651

Motor gazowy 8-10 koni „Hille“ leżący w najlepszym stanie oraz piłę taśmową 650 mm sprzedam. Ig. Latosiński, Strzelno. (21646)

KUPNA

Złoto i srebro kupują Br. Kochański i Künzl, Gdańska 139. (1982)

Gospodarstwo do 6 mórg w Bydgoszczy na przedmieściu kupię. Adres wskaże Dz. Bydg. (21529)

Poszukuję samochód ciężarowy dwutonowy lub większy dobrze utrzymany. Zgłosz. przyjmuję Mlyn Murzynko pod Gniewkowem, pow. Inowrocław. (21550)

Poszukuje się wyżła specjalnie na kury i kaczki. Oferty uprasza się z podaniem ceny pod „Wyżel 640“ do Dz. Bydg. 21679

LEKJE

Do egzaminów z klas wyższych i na maturę przygotowuje rutynowany pedagog z uniwersyteckim wykształceniem. Gwarancja. Wileńska 6, parter pr. (21519)

„Matura“ Koedukacyjne Kursy Doświadczające. Chwyto 12 Zapisy Cieszkowskiego 20, II piętro lewo. F-11076

Kto chciałby uczyć się pisać na maszynie „Underwood“ lub oddawać do przepisywania. Cieszkowskiego 12-13 II ptr. lewo. (F-11427)

Française enseigne littérature Conversation, Production prix modère. Mme Adam, Chocimska 3 I p. vi. 5 à 7 h. (F-11113)

Sumienna i rzetelna sierota lub bezdomna któreby na tem zależała, na własny przytułek u 40 letn. pana z 5 letnim synkiem samodzielnie dom prowadzić, może się zgłosić. — Szule, Św. Trójcy 12 c. (21778)

Poszukuje energicznego pracownika handlowego z kauceją 3000 złotych wymagana. Oferty pod „Stała posada 700“ do Dz. Bydg. (21772)

Lekcje francuskiego i polskiego tanio, udziela doświadczona nauczycielka. Of. pod „Korepetycje“ do Dz. Bydg. (21535)

POSADY WOLNE

Chcesz otrzymać posadę musisz uzyskać kursa fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żórawia nr. 42. Kursy wycenają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. (20175)

Szofer - mechanik - ślusarz obeznan dokładnie z samochodami ciężarowymi, umiejący przeprowadzać remont samochodów, światła elektrycznego, w starszym wieku, dobrze polecony potrzebny natychmiast. Zgłosz. pisemne z dołączeniem odpisów świadectw przyjmuje Browar Szubinwieś, powiat Szubin. (21729)

Pomocnik fryzjerski, damsko-męski, dobra siła, potrzebny od 1 października na stałe. Zarobek 50% lub 150 zł miesięcznie, ewtl. wedle umowy. H. Keck Chelmża. 21595

Technik dentystyczny może się zgłosić. Duszyński, ulica Śniadeckich 20. (21587)

Wolontariusza lub młodszego pomocnika przyjmę zaraz przy wolnym stole i stancji. Zgł. piśmienne z dołączeniem świadectw, których się nie zwraca. St. Mądry, skład kol., restauracja i krótkie zelazo. Kłeko. 21311

Fryzjerka lub fryzjera damsko-męskiego poszukuje zaraz lub później. Franciszek Zblewski, Zakład fryzjerski dla pań i panów, Chelmno Grudziądzka 18. (11555)

Dzielną fryzjerkę - manikurzystkę na stałą posadę! dobrych warunkach poszukuje zaraz. J. Soliński, Inowrocław, Solanki. (21682)

Pomocnik fryzjerski na stałe zaraz potrzebny. Edward Boesche, fryzjer, Strzelno. 21652

Pierwszorzednych poljerów poszukuje natychmiast B. Sommerfeld, fabryka pianin, ul. Śniadeckich 56. (21650)

Czeladników szewskich poszukuje zaraz Fr. Myśliński Tuchola, ul. Chojnicka 47. (21648)

Zarobek wielki osiągną panowie każdego stanu przez sprzedaż bardzo pożądanego artykułu. Zgłosz. pisemne przyjmuje Fabr. „Em-Ka“, Poznań, Przemysłowa 27. Porto dołączyć. (21746)

Sumienna i rzetelna sierota lub bezdomna któreby na tem zależała, na własny przytułek u 40 letn. pana z 5 letnim synkiem samodzielnie dom prowadzić, może się zgłosić. — Szule, Św. Trójcy 12 c. (21778)

Poszukuje energicznego pracownika handlowego z kauceją 3000 złotych wymagana. Oferty pod „Stała posada 700“ do Dz. Bydg. (21772)

Ucznia poszukuje do mej drogerji od 1. X. 27 lub później z wolnem, całkowitem utrzymaniem. — Wymagane ukończenie 6 klas gimnazjum, szkoły Wydz. lub równoważne temuz wykształcenie. J. Ostrowski, drogerja, Czersk, Pomorze. (21768)

2 stelmachów zdolnych, potrzeba na budowę karserji samochodowych, Płock, Kolegjalna 24, wytwórnia karoserji. (21754)

POSADY POSZUKUJĄ

Młynarz żonaty poszukuje posady zaraz lub później. Ostatnio pracował samodzielnie, przedtem jako kierownik na średnich młynach, z motorami Deutza. Również dobrze obeznany z nowoczesnymi maszynami. Oferty proszę nadesłać do Dz. Bydg. pod „Młynarz 550“. (21549)

Panienska znająca pracę biurową oraz obsługę i bufet kawiarni poszukuje posady zaraz. Oferty pod „J. Z.“ do Dzien. Bydg. (21660)

Zbożowiec poszukuje zaraz lub później posady, najchętniej na śpięchru. Oferty proszę przesać pod „Zbożowiec 570“ do Dzien. Bydg. (21570)

Absolwentka Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje odpowiedniej posady. Łask. zgłoszenia pod „S. Z. 14“ do Dz. Bydg. 21580

Ogrodnik kawaler, dzielný we wsz. gałęziach swego zawodu, ze znajomością hodowli pszczoł z 7 letnią praktyką, poszukuje posady od 1. października 1927. Oferty uprasza się do filii Dz. Bydg. pod „Pszczelarz“. (F-11542)

Krawczytni rutynowana, króć akademicki, przyjmuje płaszcze, kostjmy, suknie po cenach bezkonkurencyjnych. Sienkiewicza 16, I piętro lewo. (21777)

DZIERŻAWY

Z powodu oddania majątku państwowego na parcelację, poszukuje dzierżawy administracyjnej, lub administracji majątku. Łaskawe oferty pod „Dzierżawa“ do filii Dzien. Bydg. Grudziądz, ul. Groblowa 5. (21716)

MIESZKANIA

Mieszkanie 2 do 4 pokojowe, wprost od gospodarza, lub za zgodą, warunki według umowy, poszukuje Zawadzki, Fabryka Stempli, Pomorska 13. (20550)

Zamienię piękną 4 pokoj. mieszkanie w Grudziądzu na takież 3 pokoj. w Bydgoszczy. Of. w filii Dz. Bydg. Grudziądz, pod „A. Z.“ (21668)

Mieszkanie 4 do 5 pokoj. poszukuje zaraz lub od 1. 10. wprost od gospodarza. Dzierżawę placę z góry. Zgł. pod „T. K.“ do Dz. Bydg. 21669

Mieszkania 3, 4 lub 5 pokojowego z wanną na parterze lub I-y m piętrze wprost od gospodarza poszukuje Dyrektor gimnazjum ul. Gdańska 39 (21664)

Poszukuje mieszkania wprost od gospodarza 3-4 pokoje z kuchnią i łazienką. Zapłacę komorne za rok z góry. Zgłosz. pod adresem Ciechocinek, hotel Millera 184. (F-11533)

POKOJE

Pokój ładny dla pana lub panienci do wynajęcia. Śniadeckich 25, III ptr. 21366

Pokój umebłowany dla dwóch panów ewtl. dwóch pańienek do wydzierżawienia. Cieszkowskiego 5, III p. prawo. (21541)

Pokój umebłowany z urządzeniem kuchni, wynajmie bezdzietne państwo. Wiad. w Dz. Bydg. (21783)

Pokoju próżnego poszukuje z urządzeniem kuchni. Oferty pod „J. B. 790“ do Dz. Bydg. (21775)

ROZMAITE

„Augustyna“ Pierwszorzedna pracownia sukien i okryć. Prowadzona pod kierunkiem b. dyrektryzji firmy Cyrus. Najnowsze posiadażurnale. Ceny konkurencyjne. Gdańska 114, I ptr. (Tramwajem do rogu ul. Chodkiewicza). (F-11257)

Pamiętaj, że przysze powodzenie twoje zależy przede wszystkim od dobrego ożeniennia się lub zamążpójścia. Jeżeli nie masz odpowiednich znajomości, udaj się z całym zaufaniem do największego w Polsce biura pośrednictwa małżeństw „Matrymonjum“ w Warszawie ul. Nowogrodzka 36 Na każde listowne zgłoszenie natychmiast wysła się kilkadziesiąt stosownych ofert, szczegółowe informacje i fotografie pragnących wyjść zamąż lub ożenić się osób. Posiadamy setki listów dziękczynnych za skutecznione małżeństwa. Warunki przystępne. Ścisła dyskrecja zagwarantowana. (18175)

Mężczyzna lat 32, z powodu braku znajomości pań poszukuje na tej drodze tow. życia. Niewiasty w odpowiednim wieku, (wdówki i rozwódki nie wykluczone) które mają zamiar poświęcić się rolnictwu zechcą nadesłać oferty do filii Dz. Bydg. Dworcowa 2, pod „Pomoc kupna nr 9999“. Jednakowóz pożądan jest majątek conajmniej 15.000 zł. celem wspólnego kupna gospodarstwa rolnego. (F-11302)

6-7000 zł poszukuje Fabryka Mebli na Pomorzu bez długu na pewny zastaw. Oferty złożyc w adm. Dzien. Bydg. pod „Fabryka 760“. (21764)

12-15.000 zł poszukuje się zaraz na pierwszą hipotekę większej posiadłości handlowej w Bydgoszczy, ul. Gdańska, wartość posiadłości 120.000 zł za wysoki procentem. Oferty pod „St. 120“ Dzien. Bydg. (21760)

Kierownik szkoły, lat 26, wesolego usposobienia, na pierwszorzednej więcejklasowej szkole powsz., posiadający kompletne wzorowe gospodarstwo, grupa upos. IXa, zapozna w celu matrymonjalnym, panie od 19-23 lat z lepszym wykształceniem, muzykalne i nieco majątne a którym zależy na szczęśliwym i wesolem współżyciu, raczą podać swe oferty wraz z fotografią, która się zwróci, do Dzien. Bydg. pod „631“. (21766)

Wypożyczający 6-10 tys. zł. firmie solidnej, otrzyma wynagrodzenie zapewnijające utrzymanie. Zgłosz. uprasza się pod „2379“. (21636)

Unieważniam niniejszem zagubiony dokument wojskowy wystawiony przez P. K. U. Bydgoszcz. Franciszek Ciara. (21633)

Obelga rzuconą publicznie na sierzanta pana Kaspra Jeleniewskiego z 62 p. Wiel. p. i żonę jego Franciszka zamieszkałych na Czyżkówku, Grunwaldzka 52 z żalem cofam. 21553

Franciszka Zielińska, Czyżkówko, Koronowska 1. Za zgodności Gierzewska, sędzia polubowy.

Ostrzeżenie Za długi żony swej Heleny z domu Łukaszczyka, nie odpowiadam. Czerwiński Stefan, m. rz. (11554)

Dnia 16 września rb. o godz. 13 zmarł po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św.

ś. p.

Stanisław Szczepaniak

posterunkowy Komisarjatu IV. Pol. Państw.
w 49 roku życia.

W Zmarłym utracił Komisarjat sumiennego i uczciwego funkcjonariusza i współpracownika.

Cześć Jego pamięci!

Komisarz i funkcjonariusze Komisarjatu IV. Pol. Państw.

21853)

Dzisiaj w sobotę, dnia 17. b. m., o godz. 7 rano, zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, teściowa, babka i prababka ś. p.

Marianna z Berentów Milchertowa

przeżywszy lat 81, o czem donosi w smutku pogrążona

Rodzina.

Bydgoszcz, Poznań, Bruchniewo, Inowrocław, Łomża, Osiek, Oliwa, Grudziądz.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 20. 9., o godz. 5, z domu żałoby na stary cmentarz. — Msza św. za spójność duszy ś. p. odbędzie się we wtorek o godzinie 8 w kościele farnym. (21931)

Pomniki -- Nagrobki

w różnych stylach i gatunkach po cenach najniższych oraz długoletnią gwarancją — wyroby cementowe, posadzki, stopnie, płyt do umywalk poleca 18079

Najstarsza Polska Fabryka Pomników i Nagrobków
Teofil Strehlau - Bydgoszcz, Błonia 17.

„AUGUSTYNA“

Pierwszorzędna pracownia sukien i okryć pod kierownictwem b. dyrektorki firmy Cyrus.

Posiada najnowsze żurnale. — Ceny konkurencyjne.

Gdańska 114, pierwsze piętro
tramwajem do rogu ul. Chodkiewicza. (11404)

Samochód osobowy

„AUSTRO-DAIMLER“, 17,60 KM., rocznik 1924, 6 cylindr. kryty Conduite Intérieure, 6 osobowy, mało używany, bardzo dobrze utrzymany, na dobrych pneumatykach, elektr. światło i starter, korzystnie na sprzedaż.

K. S. AUTO, właśc. K. Śmigielki
Bydgoszcz, ul. Gdańska 19.

21821) Telefony: nr. 1274 (pryw. nr. 815).

Popierajcie Dziennik Bydgoski

SAMOCHODY

Chevrolet, 11/28 KM., model 1926, limuzyna, 4—5 siedzeniowy

Fiat, model 501, 6/21 KM., otwarty, 4 siedzeniowy, na normalnych pneumatykach

Fiat, model 501, 6/21 KM., otwarty, 4 siedzeniowy, na pneumatykach balonowych

Opel, 9/25 KM., otwarty, 6 siedzeniowy

Benz, 14/40 KM., limuzyna, 6 osobowy.

Wymienione samochody w beznaganym stanie, wyposażone są w elektryczne światło i starter.

Po przystępnych cenach i na dogodnych warunkach zapłaty poleca

K. S. AUTO, właśc. K. Śmigielki

Bydgoszcz, ul. Gdańska 19. Telefon 1274.

Reprezentacja samochodów: (21822)

Fiat, Chenard & Walcker, Minerva, Opel, Chrysler.

Na dzień Zaduszny
polecam

NAGROBKI

Ponieważ różne firmy pobierają ceny zbyt wygórowane, umożliwiam każdemu kupno nagrobka po najniższych cenach z zagraniczn. surowca. Fachowe wykonanie. (21851)

F. RACZKOWSKI, Jagiellońska 2
z Dworcowej przez Marcinkowskiego prosto.

Dom Konfekcyjny

Tow. Akc.

Bydgoszcz

Stary Rynek

Poznań

bogato i przezornie zaopatrzony na

jesień i zimę 1927/28

poleca NOWOŚCI OSTATNIEJ MODY

KONFEKCJĘ DAMSKĄ

plaszcz, kostjomy, sukienki
najnowsze modele kapeluszy damskich

KONFEKCJĘ MĘSKĄ

eleganckie plaszcz i ubrania

MATERJAŁY wełniane i bawełniane

JEDWABIE I AKSAMITY

galanterję męską i damską.

21788

Olbrzymi wybór!

Ceny najniższe!

Kto u nas kupuje, oszczędza pieniądze!

Zwracamy uwagę na nasze okna wystawowe.

Hurtownia

towarów krótkich, pończoch,
trykotaży, nici, wełny i t. d.

W. Sowiński i S-ka, Bydgoszcz
Długa 26 tel. 1062

Najkorzystniejsze źródło zakupu!

Najdogodniejsze warunki!

Cena ogłoszeń: 20 groszy za wiersz szer. 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 50 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 90 gr., na dalszych stronach 75 gr. za wiersz szer. 76mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie zniżki upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy, Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank M. Stadhagen. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Redaktor odpowiedzialny: Henryk Ryszewski w Bydgoszczy.